

మా గ్రంథములు

శ్రీ ఆదిలక్ష్మీ కామేశ్వరీ వ్రత కల్పము
(కొలను పాట సహితము)

గృహారంభ ప్రయోగః
(వాస్తు పూజా సహితః)

ప్రతులు :

కె. వి. ఎస్. సిద్ధాన్తి
1-8-16 చిక్కదపల్లి
ఆంధ్రా బుక్ హౌస్ సమీపమున
హైదరాబాద్ - 500 020

శ్రీరస్తు

శ్రీమహాగణాధిపతయే నమః

శ్రీ కారదాంబాద్యై నమః

స కా త్రి య

నూతన గృహప్రవేశ ప్రయోగః

వాస్తు శాస్త్రీ, తులసీ పూజా, గో పూజా,
మహాలక్ష్మీ పూజా సహితః

సంగ్రహము

ఖండీక వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శర్మ సిద్ధాన్తి
హైదరాబాద్

శ్రీరస్తు
శ్రీమహాగణాధిపతయే నమః
శ్రీ శారదాంబాయై నమః

స శా స్త్రీ య
నూతన గృహప్రవేశ
ప్రయోగః

[వాస్తు శాస్త్ర సహితః]

సంగ్రహము
ఛంద్రిక వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శర్మ సిద్ధాంతి
హైదరాబాదు

[పథమ ముద్రణము - 1984

సర్వస్వామ్య సంకలితము

వెల. రూ. 10/-

ముద్రణ :

దక్షిణ భారత ప్రెస్

ఖైరతాబాద్, హైదరాబాద్.

శ్రీరస్తు

శ్రీ శారదాంబాయై నమః

పీఠిక

గృహ నిర్మాత తాను గృహము నిర్మించు స్థలమందు శాస్త్రీయముగ వాస్తుపూజ, శంకుస్థాపనాదులను చేయుటచే వాస్తు పురుష సర్వాంగ దేవతా ప్రతిష్ఠ జరిగి, ఆ స్థలమంతయు అడుగడుగున దైవశక్తి సంపన్నమగును. అట్టి స్థలమందు వాస్తు శాస్త్రానుసారముగ గృహనిర్మాణ మొనర్చి గృహప్రవేశ మునర్చును.

గృహ ప్రవేశము

శ్లో. అకవాట మనాదృన్న । మథుక్త బలి భోజనమ్ ।

గృహం న ప్రవిశేద్ధిమానా । పదామా కరంహి తత్ ॥

—వాస్తురాజ వల్లభమ్

ద్వారములు, పైకప్పులేకను, వాస్తుశాస్త్ర, బలి భోజనాదులు చేయకను, గృహప్రవేశము చేయరాదు. అట్లానరించిన ఆ గృహము విపత్తులకు నిలయమగును. కావున 'సంపూర్తియై సర్వాలంకారశోభితమైన గృహమందు, యిందు వాస్తుశాస్త్రాదులను నరించి గృహప్రవేశము చేయవలెను.

కొందరు 'గృహప్రవేశముకాకుండగనే నూతన గృహములో యజమాని వాస్తుశాస్త్రాదులను చేయవచ్చునా?' అని ప్రశ్నించుచున్నారు.

వారి శంక నిరాధారము. అందుకు ప్రమాణములు-

“ఉత్తగృహ ప్రవేశదినాత్పూర్వే పూర్వాహ్నే వాస్తూప శమనం కుర్యాత్” ।

- శాన్తి కమలాకరము; బృహద్వాస్తుమాలా.

“వాస్తు పూజావిధిః కార్యః పూర్వమేవ ప్రవేశతః” । — ధర్మసింధువు.
కావున వాస్తుశాస్త్రాదులను గృహ ప్రవేశమునకు ముందే చేయవలెను.
మరియు ఈ వాస్తుశాస్త్రాదులను పగలే చేయవలెను కాని రాత్రి చేయరాదు.

“వాస్తు శాన్తిరివైవోక్తా ప్రవేశస్తు నిశిక్వచిత్” । — నిర్ణయ సింధువు
“కృత్వా వాస్తు మహాత్మనాం చ...పుష్కాంగనాభిర్విజైః” ।

— కాలామృతము

శ్లో. వధూ ప్రవేశో నదివా ప్రశస్తః ।

రాజ ప్రవేశో న నిశి ప్రశస్తః ॥

దివాచ రాత్రౌచ గృహ ప్రవేశః ।

సృష్కీర్తి దస్యాత్త్రి విధః ప్రవేశః ॥ — బృహద్వాస్తుమాలా

నూతన వధూ గృహ ప్రవేశము పగలు ప్రశస్తము కాదు. రాజు
పుర ప్రవేశము రాత్రి అప్రశస్తము. పగలు గాని రాత్రిగాని త్రివిధ గృహ
ప్రవేశము ప్రశస్తము. సృష్కీర్తి ప్రధమము. కావున ప్రైవశ్చ నిరాధారమని
గమనించవలెను.

ప్రస్తుతము నూతన గృహమందు గృహశుద్ధితై కనీసము పుష్కా
హవాచనమైననుచేయకనే ప్రవేశించుచున్నారు. అదిసరికాదు. ఏలనన గృహ
నిర్మాణ సమయమందు-పనివారు చేయు జీవహింస, కృమి, కీట, పతంగాది
హింస, చెట్లు నజుకైన దోషము, అన్యోన్యకలహ దుర్భాషణ దోషము,
అభిష్య భక్షణదోషము, మనము గ్రహించలేని గృహక్షేత్రములలో
అంతర్గతముగ నున్న శల్మ (అష్టలోహములు, ఎముకలు)ములతో కూడిన

మేదిని దోషము, గృహమాన (ఇంటి కొంతలలో ఎక్కువతక్కువ)దోషము
ద్వారాక్రమభంగ దోషము, వాస్తులక్షణహీనదోషము, ప్రాకారలోపదోషము
మొదలైన ఎన్నో తెలిసి తెలియని దోషములు నూతన గృహమునకు
కలుగును ఆదోషపరిహారమునకై వాస్తుశాస్త్రాదులు గృహప్రవేశమునకు
ముందు చేయవలెను. తద్వారా ఆగృహము దైవశక్తి సంపన్నము, పరిశుద్ధ
మునగును. అట్టిగృహమునందు ప్రవేశించిన యజమానికి బహుశుభ పరం
పరావాప్తి కలుగును దీనికి ప్రమాణము-

శ్లో. ఏవం యః కురుతే సమ్యగ్వాస్తు పూజాం ప్రయత్నతః ।
ఆరోగ్యం పుత్రపౌత్రాది ధనం దాన్యం లభేన్నరః ॥

వాస్తుపూజామ కృత్వా యః ప్రవిశేన్నవమందిరం ।
రోగాన్నానా విధాన్లైశ్చ శానత్తుతే బహుసంకటం ॥ వాస్తురాజవల్లిభము

విధివిధానముగ వాస్తుశాన్తిచేసి ప్రవేశించిన గృహమందు ఆరోగ్యము
సత్సంతానము, ధనధాన్యాది సంపత్తులు యజమానికి కలుగును. వాస్తు
శాన్తిని చేయక గృహప్రవేశము చేసిన రోగములు మరియు అనేక కష్ట
నష్టములు కలుగును.

వాస్తుశాన్తి యందుచేయు సర్వపరికిరణముచే గృహమందలి భూత
బహిష్కరణము, పుష్కాహవాచనజల, పంచగవ్యప్రోక్షణచే గృహ, గృహ
పరణశుద్ధియు, శిఖ్యాదివాస్తుదేవతాహోస, నవగ్రహవాహ నార్చనలచేత త
దేవతా శాన్తిపూర్వక సాన్నిధ్యసిద్ధియు కలుగును.

నవగ్రహశాన్తి

ప్రస్తుతము గృహప్రవేశ సమయమున నవగ్రహారాధన చేయుచు
న్నారు. కాని గృహప్రవేశాత్పూర్వము చేయు వాస్తుశాన్తి యందే నవగ్రహ
శాన్తిని కూడా చేయవలెనని ప్రమాణము కలదు.

శ్లో. గృహారంభాది కార్యేషు నవవేళ ప్రవేశనే ।

గ్రహశాన్తి విధానేన. కృత్వాభీష్టం సమశ్నుతే ॥ - మత్స్యపురాణము

ఇతి శానకోక్తేన గ్రహయాగస్యాపి వాస్తుశాస్త్రే విధానాత్సతి సంభవే
గ్రహయాగసహితా వాస్తు శాస్త్రే ప్రకర్తవ్యా—

అందువలన వాస్తుశాస్త్రం యందే నవగ్రహారాధన చేయవలెను గాని
గృహప్రవేశమందు చేయనక్కరలేదు. తరువాత—

శ్లో. వాస్తుపశమనం కృత్వా తతస్సూత్రేణ వేష్టయేత్ ।

రక్షోఘ్న పావమానేన సూత్రేన భవనాదికం ॥

విధివిధానముగ వాస్తుశాస్త్రాన్ని చదివి, తరువాత సూత్రన గృహమును
తెల్లనిదారముతో ప్రదక్షిణముగ మూడుమార్లు చుట్టవలెను. తరువాత పాలను
నీటిని విడువకుండా ధారగా యింటిచుట్టు ప్రదక్షిణముగ పోయవలెను.
అప్పుడు పరించు రక్షోఘ్నపావమాన సూత్రములచే ఆయింటి నివసించు
వారికి శత్రుబాధలుండవని శాస్త్రాన్ని బ్రహ్మయము.

శ్లో. అనేన విధినాయస్తు ప్రతి సంవత్సరం ఋతుః ।

గృహే వాయతనే కుర్యాన్నన దుఃఖ మవాప్నుయాత్—మత్స్యపురాణము

ఈ విధముగ ప్రతి సంవత్సరము గృహమునందుగాని, దేవాలయ
మునందుగాని, వాస్తుశాస్త్రాన్ని చదివిన ఎట్టికష్టములు లేక సర్వసుఖములు
అనుభవించును.

తులసి ప్రాశస్త్యము

తరువాత తులసికోటయందు తులసిని విధిగా ప్రతిష్ఠించి పూజించ
వలెను.

శ్లో. తులస్యారోపి తాసిక్తా । దృష్టా స్పృష్టా చ పాలితా ।

ఆరోపితా ప్రయత్నేన । చతుర్వర్గ ఫలప్రదా ॥

తులసి విపినస్యోపి । సమంతాత్పావన స్థలం ।

యోజన త్రి తయం జ్ఞేయం । గాంగేయస్యేవ సాధవః ॥

తులసి కాననంచైవ । గృహేయ స్యావతి వృతే ।

తద్గృహం తీర్థభూతంహి । నాయాంతియమ కింకరాః ॥ అగ న్యసంహిత

తులసిని ప్రయత్నముతో నాడినను, నీరు పోసినను, దర్శించినను,
స్పృశించినను, పోషించినను, ధర్మార్థ కామము లొసంగును. తులసి
యున్న ప్రదేశము మూడారుదవరకు పావనము, గంగాతీరముతో సమా
నము. తులసియున్న గృహము సర్వతీర్థ మయమగుటచే యమకింకరులు
రాతారు.

శ్లో. యే స్మరంతి సకృద్దేవీం । తులసిం విష్టు వల్లభాం ।

అహోరాత్ర కృతంపాపం । తత్క్షణా దేవనశ్యతి ॥

“తులసి” అని ఒక్కమారు స్మరించిన అహోరాత్ర పాపము
నశించును.

శ్లో. తులసి మంజరీభిర్యః । కుర్యాద్ధరిహరార్చనమ్ ।

న సగర్భ గృహంయాతి । ముక్తిభాగీ భవేన్నరః ॥

వెన్నతోకూడిన తులసిదళములచే హరిహరులను పూజించినవారు
పునరావృత్తిరహితమైన మోక్షమును బొందెదరు.

శ్లో. చతుర్థామపి వర్ధానామాశ్రమాశాం విశేషతః ।

శ్రీశాం చ పురుషాశాం చ పూజితేష్టందదాతిహ ॥

బ్రాహ్మణాది నాలుగువర్ణములవారును, బ్రహ్మచారి, గృహస్థు,
వానప్రస్థు, సన్యాసి, పురుషులును, విశేషించి శ్రీలును తులసి నర్పించిన
వారివారికోరికలు తప్పక నెఱవేరగలవు.

శ్లో. తులస్యాశ్రైవమాహాత్మ్యం.....భువివిద్యతే ॥

తులసిమాహాత్మ్యమును బ్రహ్మకూడా వచింపలేననెను. అదిభవభం
జనము, సర్వాభీష్టప్రదయ. ఇంతకన్న పావనమైనది భూమియందు లేదు.
కనుక అట్టి మహిమాన్వితమైన తులసిని నిత్యము అందరు పూజించవలెను.

గమనిక :- శ్లో. తులస్యమృత జన్మాసి । సదాత్మ్యం కేశవప్రియే ।

కేశవార్థం లునామిత్యా । వరదాభవ శోభనే ॥

అని పరించుదు వెన్నుతోకూడిన తులసి దళములను పురుషులే
తేయవలెనుగాని, స్త్రీలు కోయరాదు. పిమ్మట యజమాని తన ఆవరణ
యందువేయు 'మాషబలి' వలన ఆయా దిక్కులయందు దిక్పాలకులు
స్థిరముగ నుండి రక్షించు చుందురు.

ఆ తరువాత సవత్తి కుడైన యజమాని శుచిర్బూతుడై, గణపతిని
స్మరించి, అలంకరించబడి, పుష్పమాలతో కూడిన కలశమును పట్టుకొని
విప్ర కుమారీ, గోవురస్సరముగ గృహమునకు మూడుమార్లు ప్రదక్షిణము
చేయును. దానిచే యజమానికి దుశ్శకున దోషపరిహారమగును. తదుపరి
యజమానిచేయు ప్రధాన ద్వార దేవతావాహన ప్రార్థనలచే శత్రునివారణ,
గృహరక్షకలుగును మరియు ఆచంద్రార్కము అతని వంశమునకు మంగ
ళాభ్యుదయములు కలుగును.

ఆతరువాత బూడిద గుమ్మడికాయనర్పించి సింహద్వారమున కెదు
రుగ వైభాగమున కట్టుటచే బహిరావరణ రక్షణ, దృష్టి దోషనివారణ
కలుగును.

తరువాత గృహ ప్రదక్షిణము చేయునపుడు తనముందు నడచిన
గోవును, బ్రాహ్మణుని, కుమారిని పూజించవలెను.

* విప్రపూజచే-తన వంశము పావనమగును.

* కుమారీ పూజచే- ముట్టోకములు పూజించినట్లుగును. మరియు శ్రీమహా
లక్ష్మి ఆ గృహమందు స్థిరముగ నుండును.

* గోపూజచే-గోవునందు సకల దేవతలు నివసించురు గాన సకల దేవతా
త్వప్రియగును. నవదాన్యములను బాగుచేసి నానబెట్టి వడవేసి
ఆవునకు నివేదన చేయవలెను.

పిదప గృహహోమకరణ ప్రార్థనచే ఆయావస్త్యధిష్ఠాన దేవతాను
గ్రహముచే గృహమునందు అందరు ఆరోగ్యవంతులుగ నుండురు

ఇన్ని విధముల శుభపరంపరా వాప్తమైన వాస్తుశాస్త్ర, గృహప్రవే
శములు ప్రతి గృహాయజమాని ఈ కల్పోక్త ప్రకారము యొనరించుట
అభ్యుదయహేతువు.

ఈ గ్రంథముద్రణ వ్యయమును భరించిన శ్రీ ఉప్పలూరి సత్య
నారాయణ (యు. ఎన్. విజి, రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా) గారికి, వారి
కుటుంబమునకు భగవంతుడు ఇహపర సుఖముల నొసంగుగాక యని
ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈ కల్పమును పరిశోధించిన బ్రహ్మశ్రీ ఖండవల్లి నరసింహ
శాస్త్రిగారికి, ఆభిప్రాయమొసంగిన బ్రహ్మశ్రీ మద్దూరి నరసింహమనపాటి
గారికి కృతజ్ఞతలు. పుస్తకమును చక్కగా ముద్రించి, సకాలములో
అందించిన దక్షిణ భారత ప్రెస్ వారికి ధన్యవాదములు.

గృహనిర్మాతలు ఈ ప్రయోగానుసారము కార్యక్రమము జరిపించు
కొని ఇహపర సౌఖ్యముల నందెదరుగాక యని ఆశించుచున్నాను.

సమస్తసన్మంగళాని భవన్తు!

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

హైదరాబాద్

5 ఆగస్ట్ 1984

ఇట్లు

సంగ్రహన కర్త

'వాస్తు విశారద'

ఖండ్రీక వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శర్మ సిద్ధాన్తి

రిటైర్డ్ గ్రేడ్ 1 తెలుగు పండిత్

కేశవ మెమోరియల్ గరల్స్ హైస్కూల్

నారాయణగూడ, హైదరాబాద్, 500 029, ఆం. ప్ర.

అభిప్రాయములు

'సాహిత్య వ్యాకరణ శిరోమణి:' 'వాచక శిరోమణి:' భూత పూర్వ
వేంకటేశ వేదాంత వర్ధనీ సంస్కృత కళాశాలోప ప్రధానాచార్య:

బ్రహ్మశ్రీ ఖండవల్లి నరసింహ శాస్త్రిగారు
శ్రీరామ

'వాస్తు విశారద' బ్రహ్మశ్రీ ఖండిక వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శర్మ
సిద్ధాన్తి గారు ఇతః పూర్వము 'సశాస్త్రీయ గృహప్రవేశ పద్ధతి'ను
సప్రమాణముగా రచించియుండిరి. ఆ గ్రంథమును నేను ఆమూలాగ్రము
పరిశీలించి నా అభిప్రాయమును తెలిపియుంటిని.

ఆ విధముగనే ప్రస్తుతము 'సశాస్త్రీయ గృహప్రవేశ ప్రయోగము'
అను నామముతో శాస్త్రోక్తముగ నూతన గృహప్రవేశ పద్ధతిని
సక్రమముగా గ్రంథములో తెల్పి, నూతన గృహ నిర్మాతలకు, యాజ్ఞి
కులకు సులభముగా బోధపడునట్లు రచించి, ఎంతో లోకోపకృతి
గావించిరి.

నేను ఈ గ్రంథమును ఆమూలాగ్రముగా పరిశీలించినాను.
గృహప్రవేశ, గృహప్రవేశములయందు శిఖ్యాది దేవతాస్వరూప ద్యాన శ్లోక
మంత్రములలో భేదము గలదు. అట్టి భేద శ్లోక మంత్రములను ఎంతో
కష్టపడి అనేక గ్రంథములను పరిశీలించి ఆగమ, శిల్పగ్రంథములనుండి
గ్రహించి, ఈ గ్రంథమున తెల్పియుండిరి. ఈ శ్లోకములు దేవతాస్వరూప
నిర్దాయకములు, శుభప్రదములు. వీరిశ్రమ చాలా గొప్పది

ప్రస్తుతకాలములో శాస్త్రీయ గృహప్రవేశ పద్ధతి, అందు ముందుగ
జేయు వాస్తు శాస్త్ర విధానము మరుగుపడినవి ఎవరుకూడా శాస్త్రీయ
పద్ధతి ననుసరించుటలేదు. ఏమి పద్ధతియో కూడ ఎవరికి తెలియదు. ఇంత
వరకు గృహప్రవేశ ప్రవేశములకు ఇట్టి సశాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో ప్రయోగ
ములను ఎవరూ వ్రాయుటగాని, శాస్త్రోక్త రీతిగ కార్యక్రమము జరుపుటగాని
లేదనిన ఏమి అతిశయోక్తిలేదు. ఇట్టి గ్రంథములో చెప్పినరీతిగా నూతన
గృహప్రవేశము ఇహపర సుఖకారణము మరియు అభ్యుదయ హేతువు.

ఇట్టి గ్రంథములను రచించి బహుశ్రేయస్సంపాదనకు ముఖ్యులైన
శ్రీ సిద్ధాన్తిగారికి పరమేశ్వరుడు అనేక శ్రేయస్సులను దయచేయుటకు నేను
దేవుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ప్రకృత నివాస:

సితారాంబాగ్, హైదరాబాద్ — ఖండవల్లి నరసింహ శాస్త్రి

30 7-1984.

శ్రీరక్తాక్షి శ్రావణ శుద్ధవిదియ

సోమవాసర:

బ్రహ్మ శ్రీ మద్వారి నరసింహ ఘనపాఠీ గారు

శ్రీరామ

శ్రీ శ్రీనివాసశర్మరణమ్

గృహనిర్మాత తాను నిర్మింపజేసిన గృహము శీఘ్ర నిర్మాణం కావాలని ఆశించి నవగ్రహ, దిక్పాలక, వాస్తుపురుషాదులను ఆహ్వానించి అర్పించునది వీరు ఇంతకు పూర్వము రచించిన 'సశాస్త్రీయ గృహారంభ పయోగ' సూచిత క్రియకాగా-నిర్మించిన గృహము ధన ధాన్య సౌఖ్యాగ్య సంతతులతో శతాధిక వత్సరాలు వర్ధిల్లి వలెనను ఆకాంక్ష ఈ 'సశాస్త్రీయ గృహప్రవేశ ప్రయోగ' దీక్ష.

మానవుని ప్రయత్న ప్రయోగ సాఫల్యము, దేవతానుగ్రహ సాధ్యము. ఆ అనుగ్రహమును ఆర్జించి, సాధించుటకై పరిష్కృత మంత్రోద్ఘాతరణ విధితో మహద్గుల ఆదేశ, కల్పోక్త క్రియలు ఆచరించిన అభీష్ట సిద్ధి యగును తత్కారణముగ బహుగ్రంథపరిశోధన, అనేక ప్రాంతముల ఆచారములు పరిశీలించి, సాంప్రదాయమునూ శృతి స్మృతి, అవిరుద్ధ విధానాలను గ్రహించి ఈ గ్రంథమును బహుప్రయాసలతో శ్రీ సిద్ధాన్తి గారు రచించిరి.

ఇప్పటి గృహ ప్రవేశములలో అసంస్కృత గృహములోనికి యజమాని ముందుగా ప్రవేశించిన పిమ్మటనే గృహశుద్ధికై పుణ్యాహవాచ నాదులు జరుపబడుచున్నవి. అలాగే హోమ విధి కూడా. కానీ, ఈ ప్రయోగము ప్రకారము, గృహ ప్రవేశాత్పూర్వమే గృహములో పుణ్యాహవాచన,

వాస్తు హోమాదులు జరిపి, అట్లు పరిపూతమైన గృహములోనికి యజమాని ప్రవేశించుట సప్రమాణముగ నూచించబడినది. ఇది సశాస్త్రీయముగాను, ఉచితముగాను ఉన్నది.

నాలుగు భాగములుగ నుండు ద్వారబంధములకు సైతము అధిష్ఠాన దేవతలున్నారు. వారు సంతృప్తులు కావాలి కనుక ఆయా పేర్లతో పిలువ బడు ఆయా దేవతలను పూజించి మరీ ముందుకు నడచినాము.

యజమాని గృహములో ప్రతి రోజు ఉపయోగపడు రోలు, రోకలి మొదలగువానిని తనకు అనుకూలముగా ఉపయోగబడమనికోరుతూ పూజా నిగ్రహణమున్నది. మరియు పడకగది మొదలగు స్థలములన్నిటిని అధి పసించియున్న ఆయా దేవతలను ఆహ్వానించి, పూజించి, ప్రసన్నులను చేసికొను ప్రక్రియ ఈ గ్రంథములో ఉదాహృతమయినది.

ఒక ప్రక్రియ ననుసరించి జరుపుతూ వస్తున్నవనకు ఈ ప్రయోగము, ప్రక్రియ క్రొత్తగా ఉండవచ్చునేమోకానీ, ఈ గృహప్రవేశ ప్రయోగముమాత్రము శాస్త్రీయము, సప్రమాణము మరియు ప్రాంతీయంగా అనేక చోట్ల ఆచరింపబడు చున్నదే. ఎవరికయినా కుహనా వాదులకు అనుమానము కలుగవచ్చునన్న అభిప్రాయముతో గ్రంథకర్త అవసరమైన చోట పాద నివేదిక (Foot Note)లో ప్రమాణ శ్లోకాదులతో పాటు గ్రంథ పరిచయమును చేయుటకు బట్టి ఈ గ్రంథము సప్రమాణము, సత్ప్రమాణము అయినది.

ఇందలి మంత్ర సముదాయము, అరాధనా విషయము, యజమానికి సత్ఫలదాయకము, సౌఖ్యాగ్య సంపత్సమృద్ధి కారణము. పరిపూత హృదయంతో పరిశుద్ధ గృహంలోనికి మంత్రోక్త విధానముగా ప్రవేశించి నకల దేవతలను ప్రసన్నుం చేసికొని, పవిత్రతతో పాటు శతాధిక వత్సరాలు అనేక అభ్యుదయములతో గృహము విలసిల్లవలెనను కాంక్షకల

హారందరూ అవశ్యము ఈ ప్రయోగ విధానాన్ని అచరించి తీరవలెనని నా నిశ్చితాభిప్రాయము. ఇదే సప్రమాణమనీ, సశాస్త్రీయమనీ నా ఉద్దేశ్యము. ముగింపులో ఉపంకింపు -

ఇందలి మంత్రములను శ్రీ సిద్ధాంతిగారు పూర్తిగా ఇవ్వదలచిరి. కాని అందుకు నేనే అభ్యంతరము తెల్పితిని. ఎందుకనగ ఆన్నీ తెలుసుననే అల్పజ్ఞులు మంత్ర స్వరములు తామే కూర్చుకొని పలుకుటలో అక్షర స్వర భంగములు ప్రమాద పతితములు కావచ్చు. ఇది యజమానికి శ్రేయస్సు నివ్వజాలదు. మరియు మంత్రము వచ్చిన వారికి ఇందలి మంత్ర సూచనలు చాలు. మంత్రము రానివారు పూర్తిగా వ్రాసినా పఠించలేరు. పూర్తి మంత్రముల నుదహరించక పోవుట కిదియొక కారణము. అది అపరాధమే అయినచో కారకుడను నేను గాని, గ్రంథకర్త కాదు. (మంత్ర భంగము, స్వర అనియతి, అర్థ వ్యతిరేకము, అనర్థదాయకము కాకూడదు కదా !)

లాభాపేక్ష లేకుండా కేవలము ప్రక్షిప్త కల్ప ఉద్ధరణ ప్రధాన ఆశయములుగా శ్రీ సిద్ధాంతి గారు చేసిన, చేస్తున్న పరిశ్రమ చూస్తుంటే అశ్చర్యము ఆనందము కలుగుతాయి. అవిశ్రాంత జీవన యాత్రలో ధర్మ ప్రచారార్థ మీ విధంగా ప్రచురించు వారొక రిద్దరున్నా మహర్షి కృత కల్పములు కనుమరుగు కావు.

పై ఆశయసిద్ధి కోరికకు శ్రీ సిద్ధాంతి గారికి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధి కలిగి మరికొన్ని - కాదు - మరిన్ని ధార్మిక గ్రంథాలు సంకలించి సంప్రదాయములను పాటించు వారికి ఉద్దీప్తిని కలిగించుదుగాక ! అని నా విస్తృత అభిప్రాయ మింతటితో ముగిస్తాను

ఇతి శ్రీః

ఠి-107, న్యూ గడ్డి అప్పారము,

విధేయుడు

హైదరాబాద్ - 500 680

మద్దూరి నరసింహ ఘనపాతి

ఠి-7-1984

అంకితము

: పూజ్యులైన మా తల్లిదండ్రులు :

శ్రీశ్రీ॥ బ్రహ్మశ్రీ ఖండీక వేంకట నరసింహము

కామేశ్వరమ్మ గార్లకు

వెల్లబాడు, తెనాలి తాలూకా, గుంటూరు జిల్లా.

ప్రామాణ్య గ్రంథములు

శాన్తి కమలాకరము

బ్రహ్మ కర్మ సముచ్చయము

బృహద్వాస్తుమాలా

చండియాగ పద్ధతి

ఆశ్వలాయన గృహ్యసూత్ర పరిశిష్టము

నిర్ణయ సింధువు

ధర్మసింధువు

ఆగస్త్య సంహిత

విశ్వకర్మ ప్రకాశికా

కాలామృతము

వాస్తురాజనల్లభము

మత్స్యపురాణము

వాస్తు ప్రతిష్ఠా

శ్రీరస్తు

శ్రీమహాగణాధిపతయే నమః

శ్రీశారదాంబాయై నమః

సశాస్త్రీయ

నూతన గృహప్రవేశ ప్రయోగః

*

ఆదో వాస్తు శాన్తి ప్రయోగః

యజమానశ్శుచిర్భూత్వా । పత్నిపుత్ర బంధుమిత్ర పరివారసహితః ।
బ్రాహ్మణైస్సహ నూతనగృహే ఈశాన్యదేశే ప్రాజ్ఞాభిః వామే ధర్మపత్ని
ముపవేశ్యః స్వయం దక్షిణత ఆసీనః ।

దీపారాధనమ్

ఆచమ్య । దీపం ప్రజ్వాల్య ।

దీప స్త్యం బ్రహ్మరూపోసి । జ్యోతిషాం ప్రభురవ్యయః ।

సౌభాగ్యం దేహి పుత్రాంశ్చ । సర్వాన్కామాంశ్చ దేహిమే॥

*“ఉత్తగృహ ప్రవేశ దినాత్పూర్వే శుభే పూర్వాష్టే వాస్తుశాన్తిం కుర్యాత్”

“వాస్తు పూజావిధిః కార్యః పూర్వమేవ ప్రవేశతః ।”

శ్లో. వాస్తు శాంతిర్వివోక్తా । ప్రవేశస్తు నిశిక్వవిత్ ।

గృహప్రవేశః ప్రారంభః । దినమాసాదికైశ్శుభః॥ — ధర్మసింధుః ।

గృహప్రవేశము మూరము రాత్రియైనచో అనాటి ఉదయమే
ముందు ఈ వాస్తుశాన్తిని చేసి రాత్రి గృహప్రవేశము చేయవలెను. ఉద
యము మూరమైనచో పూర్వదినమందే వాస్తుశాన్తిని ఉదయము చేసి,
మరునాడుదయము గృహప్రవేశమొనరింపవలెను.

ఇతి దీపమూలే పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య । నమస్కుర్యాత్ ।
తతో ఫలదక్షిణా తాంబూలాం గృహీత్వా ।

అస్య యాగస్య నిష్పత్తౌ । భవన్తోఽభ్యర్థితామయా ।
సుప్రసన్నేన కర్తవ్యం । కర్మేదం విధి పూర్వకమ్ ॥

ఇతి ఫలదక్షిణా తాంబూల మాచార్యాయ దద్యాత్ ।

సర్వప వికిరణమ్

ఆచార్యః గౌర సర్వపానాదాయ ।

యదత్ర సంస్థితం భూతం । స్థాన మాశ్రిత్య సర్వదా ।

స్థానం త్యక్త్యాతుతత్సర్వం । యత్రస్థం తత్ర గచ్ఛతు ॥

అపత్రామస్తు భూతాని । విశాచాస్సర్వతో దిశం ।

సర్వేషామ విరోధేన । వాస్తుశాస్త్రిం సమారభే ॥

భూతాని రాక్షసావాఽపి । యత్ర తిష్ఠన్తి కేన చ ।

తే సర్వే పృథుగచ్ఛన్తు । శాన్తికంతు కరోమ్యహం ॥

వీతైర్మంత్రైః ఆవరణే ఈశానాది సర్వ దిక్కు గృహే సర్వత్ర చ
సర్దిపాన్ వికిరేత్ ।

పునః ప్రాజానాయమ్య ఏవం....ప్రీత్యర్థం శ్రీమాన్....గోత్రః....
నామధేయః ధర్మపత్నిసమేతః శ్రీమతః...గోత్రస్య...నామధేయస్య ధర్మ
పత్నిసమేతస్య అస్మాకం సహకుటుంబానాం శ్రేష్ఠ స్వైర్య విజయాభయాయ
రాశోగ్రైశ్చర్యాభి వృద్ధ్యర్థం శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థమహం నూతనగృహ
ప్రవేశాభ్యాం కర్మ కరిష్యమాణః తత్ప్రాచీనాంగ భూతవాస్తు శాన్తి
మద్యైవ కర్తుం తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం పుద్ధ్యర్థం శాన్త్యర్థ
మభ్యుదయార్థం చ మహాజనై స్సహ స్వస్తి పుజ్యాహవాచనం కరిష్యే ।

ఆదౌ నిర్విష్ణు పరిసమాప్త్యర్థం తత్తన్మాసోక్త ప్రకారేణ¹
శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యే । గణాధిపతి పూజాం కృత్వా ।
పుజ్యాహంవాచయేత్ ।

పంచగవ్యమ్

పునః ప్రాజానాయమ్య ।

ఏవం.....ప్రీత్యర్థం గృహశుద్ధ్యర్థం పంచగవ్య² ప్రోక్షణం
కరిష్యే ।

1. మాసోక్త గణపతి నామములు చైత్రము మొదలు ఫాల్గుణము వరకు—

1. ఉపేంద్రః 2. విష్ణునాకనః 3. శివసుతః 4. హరనందనః 5. విష్ణు
రాజః 6. మోదకప్రియః 7. మహావీరః 8. మహావీరః 9. గణపతిః
10. వినాయకః 11. గణవక్త్రః 12. ఫాలచంద్రః ।

2. గోమూత్రం గోమయం క్షీరం । దధి సర్పిఃకుశోదకం ।

నిర్దిష్టం పంచగవ్యంతు । పవిత్రం పాపనాశనం ॥

గోమూత్రం మధ్యదేశేతు । గోమయం పూర్వతోన్యసేత్ ।

క్షీరం దక్షిణ దేశేతు । దధి పశ్చిమతోన్యసేత్ ॥

అజ్య ముత్తర దేశేతు । ఐశాన్యాంతు కుశోదకం ।

గాయత్ర్యాదాయగోమూత్రం । గంధద్వారేతి గోమయం ॥

అప్యాయస్వేతి చ క్షీరం । దధిత్రాష్టస్తథాదధి ।

తేజోసి శుక్ర మిత్యాజ్యం । దేవస్యత్వా కుశోదకం ॥

ప్రాశనకుః- యత్త్యగస్థిగతం పాపం । దేహే తిష్ఠతిమామకే ।

ప్రాశనం పంచగవ్యస్య । దహత్యగ్నిర్-వేంధనం ॥

కుచా దేశే అక్షతాన్ వికిర్య । మధ్యే గోమూత్రపాత్రం । ప్రాచ్యాం
గోమయ పాత్రం । దక్షిణే క్షీరపాత్రం । పశ్చిమే దధిపాత్రం । ఉత్తరే
అజ్యపాత్రం । ఐశాన్యాం కుశోదకపాత్రం నిషిష్య । పృథక్ పాత్రే—

ఓం భూర్భువస్సువః.....యాత్ ।	ఇతి గోమూత్రం ।
ఓం గంధద్వారాం.....క్రియమ్ ।	ఇతి గోమయం ।
ఓం అప్యాయస్య.....గధే ।	ఇతి క్షీరం ।
ఓం దధిక్రావుణ్ణో.. తారిషత్ ।	ఇతి దధి ।
ఓం కుక్రమసి.....రశ్మిభిః ।	ఇత్యాజ్యం ।
ఓం దేవస్యత్వా.....మాదదే ।	ఇతికుశోదకం

నిధాయ ।

ప్రణవేనాలోద్య । పంచగవ్యం కుక్రైః గృహం శాన్తి సంఖారాం
శృవారుణైర్మంత్రైః ప్రోక్షయేత్ ।

ఓం పవమానస్సువర్ణనః...మోర్జయంత్యాపునాతు । ఇతిమార్జయేత్ ।

దిగ్రక్షణమ్

దేవా ఆయాన్తు యాతుధానా అపయాన్తు విష్ణో మమగృహంరక్షస్య ।
ఇతి గృహే సర్వత్ర అక్షతాన్ వికిర్య । దిగ్రక్షణం కుర్యాత్ ।

ఋత్విగ్వరణమ్*

యజమానః పునః ప్రాణానాయమ్య ।

ఏవం.....ప్రీత్యర్థం మయా కరిష్యమాణ వాన్తు శాన్తి కర్మణి
ఆచార్య బ్రహ్మదిఋత్విగ్వరణం కరిష్యే । ఆచార్య ముదజ్ఞాభిముపవేశ్య ।

*పైన పేర్కొన్న ఋత్విక్కులను నియమించ శక్తిలేనివారు ఒక
పురోహితుని (ఆచార్యుని)తో నే జరుపుకొనవచ్చును.

యజమానః ప్రాజ్ఞుభోభూత్వా । అస్మిన్నాన్తు కర్మణి ఆచార్య కర్మ
కర్తుం త్వా మహం వృణే । వృతోస్మి కర్మ కరిష్యామితి ప్రతివచనం ।

ఆచార్యస్తు యథాస్యగ్ధే । శక్రాదీనాం బృహస్పతిః ।
తథాత్వం మమ శాన్తోచ । ఆచార్యోభవ సువ్రత ॥

ఓం బృహస్పతే ఆతి.....చిత్రం ।

ఇతి చందనాక్షత ఫల దక్షిణా తాంబూలమాచార్యాయ దద్యాత్ ।
తథైవ అస్మిన్నాన్తు శాన్తి కర్మణి బ్రహ్మణాంత్యామహం వృణే ।

వృతోస్మి కరిష్యామితి ప్రతివచనం ।

యథా ఛతుర్ముఖోబ్రహ్మ । సర్వలోక పితామహః ।
తథాత్వం మమ శాన్తోచ । బ్రహ్మోభవ ద్విజోత్తమ ॥

ఓం బ్రహ్మజ్ఞానం...మనతశ్చ వివః ।

ఇతి ఫల దక్షిణాతాంబూలం బ్రహ్మణే దద్యాత్ ।

అస్మిన్నాన్తు శాన్తి కర్మణి ఋత్విజం త్యామహం వృణే ।
వాన్తు జపం, హోమంచ అస్మదర్థం భవంతః కుర్వన్తు ॥

వృతోస్మి కరిష్యామితి ప్రతివచనం ।

అస్మిన్నాన్తు శాన్తి కర్మణి ఋత్విజం త్యామహం వృణే ।
రుద్రాభిషేకం అస్మదర్థం భవంతః కుర్వన్తు ॥

వృతోస్మి కరిష్యామితి ప్రతివచనం ।

అస్మిన్నాన్తు శాన్తి కర్మణి ఋత్విజం త్యామహం వృణే ।
నవగ్రహజపం అస్మదర్థం భవంతః కుర్వన్తు ॥

వృతోస్మి కరిష్యామితి ప్రతివచనం ।

ప్రార్థనా

అస్మిన్ కర్మణి యే యేతువృతా గురు ముఖామయా,
సావధానాః ప్రకుర్వన్తు స్వం స్వం కర్మయథోదితం ॥
సర్వే యథాజ్ఞానతః కరిష్యామ ఇతి వదేయుః॥

శాన్తి సంకల్పమ్

పునః ప్రాణానాయమ్యః ।

ఏవం... పీఠ్యర్థం శ్రీమాన్...ధర్మపత్ని సమేతస్య మమ
నూతన గృహే సకుటుంబస్య సపరివారస్య సర్వారిష్ట ప్రహర్త్రాయు
రారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, మమ పుత్ర పౌత్రాది సహితస్య, అస్మిన్
నూతన గృహే చిరకాల సుఖనివాస, సర్వసంకట నానావిధరోగాది
సర్వోపద్రవశాన్తి సంపదాయురారోగ్య ధనదాన్య ద్విపద చతుష్పద
పుత్ర పౌత్రాద్యభివృద్ధి పూర్వకం, సువర్ణ, రజత, తామ్ర, త్రపు, సీస,
కాంస్య, లోహ, పాషాణాద్యష్ట శల్య మేదిసి దోష ఆయవ్యయాద్యన్యధా
భవన నానావిధ హింసా దోష పరిహారద్వారా ఏతద్గృహక్షేత్రావద్భిన్న
భూమ్యుద్భిత్త దేవతోపరోధ జనితోపసర్గ నివృత్తిపూర్వక వాస్తోశుభతా
సిద్ధ్యర్థం, అఖిలషిత మనోరథానాం సిద్ధ్యర్థం, సుఖశ్రీ ప్రాప్త్యర్థం, వాస్తు
కృత సర్వదోషోపశాంత్యర్థం, శిఖ్యాది దేవతా ప్రసాద సిద్ధ్యర్థం, మమ
గృహే నిర్మాణసమయే కర్మచారి కృత జీవ హింసాది జన్యప్రత్యవాయ
పరిహారార్థం, తథా కృమికిట పతంగాది హింసాదోష నివృత్త్యర్థం, వృశ్చ
షడ్వాది ఛేదనపూర్వక అభాష్యభాషణాది దోషనివృత్త్యర్థం, అభక్ష్య
భక్షణాత్తత్ర జ్ఞాతి జన్యదోష వేదాదోష గృహక్షేత్రాన్తర్గత శల్యాది దోష
న్యూనాతిరిక్త గృహమాన దోషద్వార నిర్గమభేద దోషప్రాకారలోపదోష
హీన లక్షణ వాస్తుకదోషనివృత్తిద్వారా సకలమంగళా వాప్త్యర్థం, వాస్తు

శాన్తిం కరిష్యే । తత స్సదశనూతన శ్వేత వస్త్రేణ¹ ప్రధాన గృహై
శాన్యాం మంటపమాసాద్య । తస్యోపరి శ్వేత తండులాన్నిషిష్య । తండు
లోపరికి కుంకుమాదినా పశ్చిమాదాదభ్య ప్రాగంతాః ఉదకస్సంస్థాః సమాః
అంగుళ ద్వయన్తరా దశరేఖాః కృత్వా । దశరేఖాసు ప్రణవాది నమోం
తైర్నామభిః యథాక్రమం దశదేవతాభ్యోనమస్కుర్యాత్ । తద్యధా²—

1. ఓం శాన్తాయై నమః 2. ఓం యశోవత్త్యై నమః 3. ఓం కాన్తాయై నమః
4. ఓం విశాలాయై నమః 5. ఓం ప్రాణవాహిన్యై నమః 6. ఓం సత్యై
నమః 7. ఓం సుమత్యై నమః 8. ఓం సునన్దాయై నమః 9. ఓం సుభద్రాయై
నమః 10. ఓం సురథాయై నమః॥

తతో దక్షిణాదాదభ్య ఉదగంతాః ప్రాకస్సంస్థాః సమాః అంగుళ
ద్వయన్తరా దశరేఖాః కృత్వా । దశరేఖాసు ప్రణవాది నమోం తైర్నామభిః
యథాక్రమం దశదేవతాభ్యః । నమస్కుర్యాత్ । తద్యధా³—

1. ఐశాన్యాం చతురశ్రాం చతురంగుళముచితాం
హస్తమానాం వేదిం కృత్వా—ఆశ్వలాయన గృహ్య పరిశిష్టం.
వాస్తుశాన్తి సారశాన్తి కమలాకర మయూఖకారాదిభి ససర్వైః
ఆశ్వలాయనగృహ్య పరిశిష్ట వచనమను సృత్య ఐశాన్యా
మేవ వాస్తువేదికరణము క్రిం ।—బృహద్వాస్తుమాలా.
2. ఏకాశీతి పదం వాస్తు । లిఖిత్యా కుంకుమేన చ ।
దేవతాస్థానపయే త్రత్ర । షాశితై శ్శుభ్ర తండులైః॥
3. శాంతాం యశోవతిం కాంతాం । విశాలాం ప్రాణవాహినీం ।
సతీం సుమతీం సునన్దాం । సుభద్రాం సురథాందశ ॥
4. హిరణ్యాం సువ్రతాం లక్ష్మీం । విభూతిం విమలాం ప్రియాం ।
జయం బలాం విశోకాంచ । ఈడామితి దశక్రమాత్ ॥

1. ఓం హిరణ్మయై నమః 2. ఓం సుప్రతాయై నమః 3. ఓం లక్ష్మ్యై నమః
4. ఓం విభూత్యై నమః 5. ఓం విమలాయై నమః 6. ఓం ప్రియాయై నమః
7. ఓం జయాయై నమః 8. ఓం జలాయై నమః 9. ఓం విశోకాయై నమః
10. ఓం ఈదాయై నమః।

ఓం సర్వజ్ఞాన క్రియాశక్తి కమలాసనాయ యోగపీఠాయ నమః ।
ఇతి పీఠోపరి పుష్పాక్షత చందనాని ప్రక్షిపేత్ ।

వరుణపూజా

పీఠస్య ఈశానకోణే తండులపూర్ణపాత్రే-

దేవదానవ సంపాదే । మధ్యమానే మహాదధౌ ।

ఉత్పన్నో సియథాకుంభః । విధృతా విష్ణునాస్వయం ॥

ఇతి అలంకృతం జలపూర్ణ పల్లవోపేతం నూతన కలశం సంస్థాప్య ।

పాశాహస్తాత్మకోదేవో, జలరాశ్యధిపోమహాన్ ।

నిమ్నగామితి విఖ్యాతో । వరుణాయ నమోనమః ॥

ఓం ఇమంమే వరుణ.....చకే ।

ఇతి పాశహస్తం శుక్లవర్ణం కిరీటినం వరుణంధ్యాత్వా కలశే ఆవాహయేత్ ।

ఓంవరుణాయనమః । ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజా సప్తమర్చయామి ।

వాస్తు పురుషోవాహనమ్

సపత్నీకో యజమానః పుష్పాక్షతానంజలివాగృహీత్వా ।

ఆగచ్ఛ భగవన్వాస్తో । సర్వదేవై రధిష్ఠిత ।

భగవన్కురు కళ్యాణం । గృహేఽస్మిన్నన్నిధోభవ ॥

ఓం నమో భగవతే వాస్తుపురుషాయ మహాబల పరాక్రమాయ
సర్వదేవాధి వాసాశ్రిత శరీరాయ బ్రహ్మపుత్రాయ సకల బ్రహ్మాండధారిణే

భూభార్యోత మస్తకాయ పుర పతన ప్రాసాద గృహవాపీ సరోరూపాది
సన్నివేశ సాన్నిధ్య కరాయ సర్వసిద్ధి ప్రదాయ ప్రసన్నవదనాయ విశ్వం
భరాయ వరమపురుషాయ చక్రశార్ఙ్గధరాయ వరదాభయ హస్తాయ వాస్తు
పురుషాయ నమః ।

ఓం వాస్తోష్పతే ప్రతిజానీహ్యస్మాన్....నుశేవ ఏభిః ।

ఇతి పతన్ । ఐశాన్య శిరసం నైర్వర్త్య పాదమాగ్నేయ జానుకం
వాయవ్య కూర్పర మాకుంచిత కరముత్తానం వాస్తుపురుషం వాస్తు
మండలే ఆవాహయామితి నిర్వర్త్య కౌణాదారభ్య ఈశాన
కౌణ సర్వంతం వాస్తుపురుషపాదాది శిరఃపర్యంతం పుష్పాక్షతా
న్యికిర్య । నమస్కుర్యాత్ ।

శిఖ్యాది దేవతావాహనమ్

వాస్తోశ్చతురశ్రం శరీరం దేవాఅక్రమ్య స్థితాఇతి ఈశాన కౌణా
దారభ్య ప్రదక్షిణ క్రమేణ తండులపుంజేషు శిఖ్యాది పంచ చత్వారింశ
ద్దేవతాః స్వస్త్వ పదేషు ప్రణవ వ్యాహృతిభిః తత్రన్మంత్రైరావాహ్య ।
పూజయేత్ । తద్యధా-తత్రేకాన కౌణాదారభ్యాఽభోముఖపాతితవాస్తుపురుష
శిరస్థానే ఈశానకోణపదే శిఖిన మేకపదమ్ ।

(కల్పమునందు — 1. శిఖినమ్, 2. పర్జన్యమ్, 3. జయన్తమ్, ...
మొదలైన సంఖ్యలు గల ఆయా దేవతలను, వాస్తు మంటపము నందలి
గడుంలలో చూపిన ఆయా సంఖ్యల ప్రకారము ఆవాహన చేయవలెను.

వాస్తు మంటపము ప్రక్క పుటలో ఇవ్వబడినది) ।

వాస్తుమంటపము
పూర్వ

51	1	2	3	4	5	6	7	8	9	50
32		34					36		10	
31	33			35				37	11	
30									12	
54	29	44	46	45			38	13	52	
28									14	
27	43			41			39	15		
26		42				40		16		
25	24	23	22	21	20	19	18	17		49
53										

1. శిథిలమే

అవాహయామి దేవేశం శంకరం శిథిలమేపిమ్ ।
చతుర్థ స్తంభిస్త్రేతంచ । స్పృక్ తూలం దక్షిణేకరే ॥
దమరుం స్రువకం వామే । స్వాహోమా సహితం విభుమ్ ।
ఆగచ్ఛ త్వం శిథిలమే । క్షేత్రేన్మిన్నన్నిదోభవ ॥

* ఓం నమశ్శమ్భవేచ... శివతరాయచ ।
ఈశానకోణే వాస్తోశ్శిరసి శిథిలమవాహయామి ।

* వేదోక్త ప్రయోగము నందు మాత్రమే ఈ మంత్రములతో అవాహన మరియు హోమమును చేయవలెను.

2. పర్వస్యమ్

అవాహయామి పర్వస్యం । యదసాం ముఖ్యనాయకమ్ ।
కుంభీరథ సమయాథం । పాశహస్తం వరప్రదమ్ ॥

ఓం పర్వస్యాయ ప్రగాయత ... పర్వస్యాయ స్వరాజే ।
తద్దక్షిణ పదే వాస్తోర్దక్షిణ నేత్రే పర్వస్యమావాహయామి ।

3. జయ స్తమ్

అవాహయామి తం దేవం । మహేంద్ర తనయం ప్రభుమ్ ।
మృదికా కంకణై ర్యుక్తం । సర్వాభరణ భూషితమ్ ।
వరదాభయ హస్తం చ । జయ స్తం పూజయామ్యహమ్ ॥

ఓం గోత్రిభిదం గోవిదం ... సఖాయోసునగ్ం రభధ్యం ।
తద్దక్షిణ పదే వాస్తోర్దక్షిణ శ్రోత్రే జయ స్తమావాహయామి ।

4. ఇన్ద్రమ్

ఏహిదేవ సహస్రాక్ష । దేవారి బలి సూదన ।
బిరావత సమయాథం । శచీహృదయ నందన ।
వజ్రహస్తం సురాధ్యక్ష । మింద్రమావాహయామ్యహమ్ ॥

ఓం ఇంద్రస్యవజ్రో మరుతామనీకం ప్రతిహవ్యా గృభాయ ।
తద్దక్షిణపదే వాస్తోరంసే ఇన్ద్ర మావాహయామి ।

5. సూర్యమ్

అవాహయామి దేవేశం । భాస్కరం తిగ్మ తేజసమ్ ।
కశింగం కాశ్యపం రక్తం । సప్తాశ్వం సప్తరజ్జుకమ్ ।
ద్విభుజం పద్మహస్తం చ । త్రైలోక్య తిమిరాపహమ్ ।

సర్వసౌఖ్య ప్రదాతారం! కర్మసాక్షిణ మీశ్వరమ్!
ఆగచ్ఛ భగవన్సూర్య! శ్రేతేఽస్మిన్నన్నిధోభవ॥

- ఓం తరణిర్విశ్వదర్శతో.....రోచనం!
తద్దక్షిణ పదే వాస్తోర్దక్షిణ బాహూ సూర్యమావాహయామి॥

6. సత్యమ్

ఆవాహయామి తం సత్యం! పుణ్యయు క్తమకల్మషమ్!
పద్మహస్తం మహాబాహుం! వరదం నిర్మలం శుభమ్॥
జ్ఞానముద్రా ధరం దేవం! చింతితం బ్రహ్మ కేవలమ్!
ఆగచ్ఛదేవ సత్య త్వం! శ్రేతేఽస్మిన్నన్నిధోభవ॥

- ఓం ఋతగ్ం సత్యం విశ్వరూపాయనై నమోనమః॥
తద్దక్షిణ పదే వాస్తోర్దక్షిణ ప్రబాహౌ సత్యమావాహయామి॥

7. భృశమ్

ఆవాహయేఽహం భృశమాది దేవం!
సంచార శీలం భువన త్రయేపి॥
ఏకేన హస్తేన వరం దధాన!
మభీష్టదానం త్వ పరేణతేన॥

- ఓం ఆత్మాహర్ష మంతరభూః.....రాష్ట్ర మధిభృశత్ ।
తద్దక్షిణ పదే వాస్తోర్దక్షిణ కూర్పరే భృశమావాహయామి ।

8. ఆకాశమ్

ఆవాహయే తమాకాశం । విష్ణోః పదమనంతరమ్ ।
యత్ర దేవాస్తథా సుతా । గ్రహ స్సర్వే ప్రతిష్ఠితాః ।
ఆగచ్ఛ త్వం మహాకాశ । శ్రేతేఽస్మిన్నన్నిధోభవ ॥

- ఓం యదంతరిక్షం పృథివీముతద్భ్యాం.....మామనేనసం ।
తద్దక్షిణ పదే వాస్తోర్వామ ప్రబాహౌ ఆకాశమావాహయామి ।

9. వాయుమ్

ఆవాహయామి దేవేశం । భూతానాం దేహ ధారిణమ్ ।
ఆగచ్ఛ భగవన్వాయో । శ్రేతేఽస్మిన్నన్నిధోభవ ॥

- ఓం తవవాయ వృథస్సతే.....వృణీమహే ।
తద్దక్షిణ పదే ఆగ్నేయకోణే వాస్తోర్వామ ప్రబాహౌ
వాయుమావాహయామి ।

10. పూషణమ్

ఆవాహయామి దేవేశం । పద్మహస్తం వరప్రదమ్ ।
రత్న వస్త్ర పరిధానం! విద్యుద్వర్ణం మహాబలమ్ ।
ఆగచ్ఛ భగవన్సూషణ్ । శ్రేతేఽస్మిన్నన్నిధోభవ ॥

- ఓం దేవస్యత్వాసవితుః.....మాదదే ।
తత్పశ్చిమ పదే వాస్తోర్దక్షిణ వజ్జిబంధే పూషణ మావాహయామి ।

11. వితథమ్

ఆవాహయే త్తం వితథం పురాణం!
ద్యావా పృథివ్యంతర చారిణంచ॥
గృహాణ పూజాంచణకౌదనాభ్యాం!
బలిం చ గృహ్మన్యగవన్నమస్తే॥

- ఓం తత్సూర్యస్య దేవత్వం సిమన్తైః ।
తత్పశ్చిమ పదే వాస్తోర్దక్షిణ పార్శ్వే వితథ మావాహయామి ।

12. గృహక్షతమ్

అవాహయామి త్వాం దేవ! గృహక్షత సమాఖ్యక!
పూజాం గృహాణ దేవేశ! మమస్వస్తి కరోభవ॥

- ఓం గృహస్పద్రాస్థ్య మనసః ప్రపద్యేసంవిశామి!
తత్పశ్చిమ పదే వాస్తోర్దక్షిణ పార్శ్వే గృహక్షత మావాహయామి

13. యమమ్

అవాహయామి దేవేశం! దక్షిణాం దిశమాశ్రితమ్!
మహిషేచ సమారాధ! మంజనాద్రి సమప్రభమ్॥
చిత్రగుప్త సహాయంతం! దండ ముద్గర ధారిణమ్!
సప్తర్షిభిస్సమాయుక్తం! ధర్మా ధర్మ ప్రవర్తకమ్॥
లోక సంయమనార్థాయ! కింకరైః పరివారితమ్!
ఆగచ్ఛ భగవన్ ధర్మ! శ్మేతేఽస్మిన్నన్నిధోభవ॥

- ఓం యమాయ సోమగ్ం సునుత అరంకృత!
తత్పశ్చిమ పదే వాస్తోర్దక్షిణోరు భాగే యమమావాహయామి!

14. గన్ధర్వమ్

అవాహయామి గంధర్వం! షడ్వింశద్రాగ తత్పరమ్!
వీణాం గృహీత్వా హస్తేన! తద్వాదన రతం విభుమ్॥
అప్పరోగణ సంకిర్ణం! నానా గన్తైశ్చ చర్చితమ్!
గన్ధర్వత్వమిహగచ్ఛ! పూజేయం ప్రతిగృహ్యతామ్॥

- ఓం గన్ధర్వో విశ్వాపసుః.....వసతి!
తత్పశ్చిమ పదే వాస్తోర్దక్షిణ శానౌ గన్ధర్వ మావాహయామి!

15. భృంగరాజమ్

అవాహయామి తం దేవం! భృంగరాజం మహాబలమ్!
షట్పదై స్సేవ్య మానం చ! కుసుమామోద సంయుతమ్!
ఆగచ్ఛారి కులత్వం హి! శ్మేతేఽస్మిన్నన్నిధో భవ॥

- ఓం సుగన్నః పంథావభయం కృణోతు.....దేవాః!
తత్పశ్చిమ పదే వాస్తోర్దక్షిణ జంభూయాం భృంగరాజ
మావాహయామి!

16. మృగమ్

మృగమావాహయిష్యామి! శశాంక కృత చిహ్నకమ్!
కృష్ణ వర్ణం చతుష్పాదం! శ్వేతోదర విషాణకమ్!
ఆగచ్ఛ భగవన్నేణ! శ్మేతేఽస్మిన్నన్నిధో భవ॥

- ఓం మృగోనభీమః.....మాపరస్యాః!
తత్పశ్చిమ పదే వాస్తోర్దక్షిణ సిద్ధి* మృగమావాహయామి!

17. పితృగణమ్

పితృనావాహ యిష్యామి! సోమపాదీనసు క్రమాత్!
పింగాక్షాన్ కపిలఃకటాన్! హస్తేకుశ కమండలాన్॥
దధానాన్నిత వస్త్రాణి! సితయజ్ఞోపవీతినః!
గృహ్ణీయుః కృసరాన్నంభ! పితృసన్సంపూజయామ్యహమ్॥

- ఓం ఆయంతునః పితరః అవంత్యస్మాన్!
తదధః పదేనై ర్కత్యకోణే వాస్తోఃపాదయోః పితృనావాహయామి!

* త్రియాం సిద్ధౌ కటిప్రోధావిత్యమరః!
సిద్ధి = కటిస్థ మాంస పిండ ఇత్యర్థః!

18. దౌవారికమ్

ఏహ్యేహి దౌవారిక రక్షణాయ |
ద్వారాణి సర్వాణి చ మందిరస్య ||
ప్రేష్టం బలింవాసిత దంతకాష్ఠం |
గృహాణ పూజాం భగవన్నమస్తే ||

- ఓం దౌరార్ధ్యే స్వాహాదైవీభ్యస్తమాభ్య స్స్వాహా ||
తదుత్తర పదే వాస్తోర్వామస్మిచి దౌవారిక మావాహయామి |

19. సుగ్రీవమ్

ఆవాహయేతం కపిరాజ ముఖ్యం |
సుగ్రీవ రాజం నభమందలేస్మిన్ ||
పాపాణ వృక్షాదధతం కరాభ్యాం |
గృహాణ పూజాం భగవన్నమస్తే ||

- ఓం నీలగ్రీవాశ్శితి కంఠాశ్శర్వా ఉపశ్రితాః ||
తదుత్తర పదే వాస్తోర్వామ జంఘాయాం సుగ్రీవమావాహయామి |

20. పుష్పదంతమ్

ఆవాహయామి దేవేశం | పుష్పదంతం వినాయకమ్ |
లంబోదరం మహాకాయం | గజవక్త్రం చతుర్భుజమ్ ||
సిద్ధిబుద్ధి సమాయుక్తం | సర్వవిఘ్న వినాశనమ్ |
పుష్పదంత సమాగచ్ఛ | పూజేయం ప్రతి గృహ్యతామ్ ||

- ఓం నమో గణేభ్యో గణపతిభ్యశ్చ వోనమః |
తదుత్తర పదే వాస్తోర్వామ జానుప్రదేశే పుష్పదంతమావాహయామి |

21. వరుణమ్

ఆవాహయామి దేవేశం | వరుణం జలనాయకమ్ |
కుమ్భిరథ సమరూఢం | శ్వేతాద్రి శిఖరోపమమ్ ||
పాశహస్తం మహాబాహుం | యాదోగణ సమన్వితమ్ |
ఆగచ్ఛ వరుణ త్వం హి | శ్చేతేఽస్మిన్నస్మిన్నిధోభవ ||

- ఓం యచ్చిద్ధితే విశోయథా..... ద్యవిద్యవి |
తదుత్తర పదే వాస్తోర్వామోరో వరుణమావాహయామి |

22. అసురమ్

అసుర త్వం సమాగచ్ఛ | రక్షోగణ సమన్వితః |
శక్తిహుల ధరోనిత్యం | రక్తాక్షశ్చ మహాబలః |
వీరణ్యపాశ భృద్దేవ | పూజాం స్వీకురుమే ప్రభో ||

- ఓం అసురానజయన్.....ప్రతిరథత్వం |
తదుత్తర పదే వాస్తోర్వామపార్శ్వే అసురమావాహయామి |

23. శేషమ్

ఆవాహయామి దేవేశం | పాతాల తల వాసినమ్ |
సహస్ర శిరసం నాగం | ఘణామణి నిరాజితమ్ |
కర్పూర పూర విశదం | నాగరాజం మహాబలమ్ |
పరోపకారనిరత | మనస్తం విష్ణు వాహనమ్ |
ఆగచ్ఛనాగరాజ త్వం | శ్చేతేఽస్మిన్నస్మిన్నిధోభవ ||

- ఓం నమో అస్తు సర్వేభ్యః.....సర్వేభ్యోనమః |
తదుత్తర పదే వాస్తోర్వామ పార్శ్వే శేషమావాహయామి |

24. పాపయజ్ఞాణమ్

ఆవాహయామి తం పాపం । నామ్నా యజ్ఞేతి విశ్రుతమ్ ।
నిమ్నాం సం నిర్వృణం చైవ । శక్తిపాణిం మహాబలమ్ ।
అగచ్ఛ భగవన్నాప । పూజా మే ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥

ఓం ఏషతే రుద్రభాగ స్తంజుషస్య.....కృత్రివాసాః ।
తదుత్తర పదే వాస్తోర్వామ మణిబంధే పాపయజ్ఞాణ మావాహ
యామి ।

25. రోగమ్

ఆవాహయామి తం రోగం । వాదాది త్రిగుణాత్మకమ్ ।
త్రిపాదం త్రిశిరో రక్ష నేత్రం భస్మ విభూషితమ్ ॥
లోకానాంచ సుఖం దేహి । బలిభిర్వృత మోదతైః ।
పూజాం గృహాణ భో రోగ । శ్మేత్రేఽస్మిన్నస్మిథో భవ ॥

ఓం శ్చుదేస్వాహాసితిమే స్వాహా రోగాయస్వాహా ।
తదుత్తరే వాయవ్య కోణపదే వాస్తోర్వామ ప్రణామో రోగ
మావాహయామి ॥

26. అహిర్బుధ్న్యమ్

అహి మానాహయిష్యామి । త్రైలోక్యాంతర చారిణమ్ ।
శేషవంశే సముద్భూతం । చతుః కర్ణ మహీశ్వరమ్ ।
అగచ్ఛత్యం హి నాగేంద్ర । శ్మేత్రేఽస్మిన్నస్మిథో భవ ॥

ఓం కృధీస్యస్మాగ్ం అదితేః.....విష్యగగ్నే ।
తత్పూర్వపదే వాస్తోర్వామ ప్రణామో అహి మావాహయామి ।

27. ముఖ్యమ్

ఆవాహయామి తం శైవం । గణానాం ముఖ్యనాయకమ్ ।
జటాజూట ధరం సౌమ్యం । శూలపట్టిసధారిణమ్ ।
నమస్తే ముఖ్య దేవేశ । శ్మేత్రేఽస్మిన్నస్మిథో భవ ॥

ఓం అవతత్య ధనుస్త్వం..... సుమనాభవ ।
తత్పూర్వ కృదే వాస్తోర్వామ కూర్పరే ముఖ్యమావాహయామి

28. భల్లాటమ్

ఆవాహయామి దేవేశం । భల్లాటం శివరూపిణమ్ ।
భిల్ల వేషధరం కృష్ణం । ధనుర్పాణాసి ధారిణమ్ ॥
భిల్ల మోహన కర్తారం । బర్హిపిచైరలంకృతమ్ ।
అగచ్ఛ భగవన్దేవ । శ్మేత్రేఽస్మిన్నస్మిథో భవ ॥

ఓం ఇమాగ్ం రుద్రాయ.....అనాతురం ।
తత్పూర్వ పదే వాస్తోర్వామ బాహౌ భల్లాట మావాహయామి ।

29. సోమమ్

ఆవాహయామి దేవేశం । శశాంకం రజనీపతిమ్ ।
క్షీరోదధి సముద్భూతం । హరమౌళి విరాజితమ్ ।
సుధాకరం ద్విజాధారం । త్రైలోక్య ప్రీతికారకమ్ ।
భౌషధాప్యాయనకరం । సోమం కందర్ప వర్ధనమ్ ।
అగచ్ఛ భగవన్నోమ । శ్మేత్రేఽస్మిన్నస్మిథో భవ ॥

ఓం సోమోధేఃగ్ం.....యోదదాశదస్మై ।
తత్పూర్వ పదే వాస్తోర్వామ బాహౌ సోమ మావాహయామి ।

80. సర్పమ్

ఆవాహయేచ్ఛతం నాగం । ఘటా సప్తక సంయుతమ్ ।
ఆగచ్ఛో రగ రాజస్త్యం । శ్రేతేఽస్మిన్నన్నిధో భవ ॥
ఓం అగ్ని మీశే పురోహితం.....ధాతమం ।
తత్రాకృదే వాస్తో ర్వామాంసే సర్పమావాహయామి ।

81. అదితిమ్

ఆవాహయామి తాం దేవీ । మదితిం దేవమాతరమ్ ।
ద్విభుజాం పద్మహస్తాం చ । సర్వాభరణ భూషితమ్ ॥
కళ్యపస్య ప్రియాం భార్యాం । సురూపాం వామలోచనామ్ ।
సమాగచ్ఛాదితే త్వం హి । శ్రేతేఽస్మిన్నన్నిధా భవ ॥

ఓం అదితి ర్దేవా గంధర్వాః.....వసన్తః ।
తత్రాకృదే వాస్తో ర్వామ శ్రోతే అదితి మావాహయామి ।

82. దితిమ్

దితి మావాహయిష్యామి । దైత్యానాం చై వమాతరమ్ ।
కుంభాంగీం ద్విభుజాం చై వ । కూల పద్మసదాశిమ్ ।
అత్రాగచ్ఛ దితేత్వంహి । శ్రేతేఽస్మిన్నన్నిధా భవ ॥

ఓం అదితిర్యోరదితిరంతరిక్షం.....అదితిర్జనిత్వం ।
తత్రాకృదే వాస్తో ర్వామ నేత్రే దితి మావాహయామి ।

83. అపః

అప ఆవాహయిష్యామి । సర్వదావరదాశ్శివాః ।
ఆపస్త్యో యాంతు సతతం । పవిత్రా మంగళావరాః ।
సమాగచ్ఛంతు ఆపోవై । కుర్వంత్యస్మిన్మి సన్నిధిమ్ ॥

ఓం ఆపోవా ఇదగ్ం సర్వం.....భూర్భువస్సువరాపః ।
శిఖిపదాధస్థిత కోణోత్తర పదార్థే వాస్తోర్ముఖే అప ఆవాహ
యామి ।

84. ఆప వత్సమ్

ఆపవత్సత్వమేష్యామి । కూర్మస్కంధ వరప్రద ।
పూజాం గృహాణ దేవేశ । కుంభహస్త నమోస్తుతే ॥

ఓం ఆపోవా ఇదమా సప్తలిలిమేవ.....సమ భవతు ।

శిఖి పదాధస్థిత కోణ దక్షిణ పదార్థే వాస్తోర్దక్షిణ ఆపవత్స
మావాహయామి ।

85. అర్యమణమ్

అర్యమన్కురు మే భద్రం । సంజ్ఞయా సహ సర్వదా ।
గృహాణే మాం మయాదత్తాం । పూజాం దేవనమోఽస్తుతే ॥

ఓం అర్యమణం బృహస్పతి మింద్రం.....వాజినం ।

మధ్య సగలగ్నో పరిస్థిత పూర్వ ద్భువదేమ వాస్తోర్దక్షిణ స్తనే
అర్యమణమావాహయామి ।

86. సావిత్రమ్

హే సావిత్ర త్వమాగచ్ఛ । సర్వ ధ్యాంత నివారక ।
పూజాం గృహాణ దేవేశ । మయా భక్త్యా సమర్పితమ్ ॥

ఓం యస్సావిత్రం వేదచక్రం ।

తద్దక్షిణే ఆగ్నేయ కోణాధః పదార్థే వాస్తో ర్దక్షిణ హస్తే సావిత్ర
మావాహయామి ।

37. సవితారమ్

ఆవాహయే సవితృ మండల మధ్య సంస్థం ।
సప్తాశ్వ వాహన యుతం ధృత పంకజం త్వామ్ ॥
కేయూర కుండల విధారక దేహి సౌఖ్యం ।
గృహీష్వ మేర్చన మిదం భగవన్నమస్తే ॥

ఓం విశ్వాని దేవ సవితః ఆసువ ।
తద్దక్షిణే ఆగ్నేయ కోణాధః పదార్థే వాస్తో ర్దక్షిణ హస్తే సవితా
మావాహయామి ।

38. వివస్వంతమ్

ఏహ్యేహి దేవ త్రిగుణాత్మకత్వం ।
హైమం సమారుహ్య తమోసు దన్వై ॥
హస్త ద్వయే వైధృత చక్ర పద్మ ।
గృహీణ పూజాం భగవన్నమస్తే ॥

ఓం వివస్వంతగ్ం నిషద్య ।
దక్షిణ వట్పదే వాస్తో ర్దక్షిణ జతరే వివస్వంతమావాహయామి ।

39. విబుధాధిపమ్

ఏహ్యేహి వాస్తో విబుధాధిపత్వం ।
గజాధిరూఢో మమ రక్షణాయ ॥
పరాప్నరోభిశ్చ వివీజ్యమానో ।
గృహీణ పూజాం భగవన్నమస్తే ॥

ఓం ఇంద్ర ఆసాన్నేతా యంత్యగ్రే ।
తతోనై ర్కత్య కోణాధః పూర్వార్థ పదేవాస్తో ర్దక్షిణస్తనే విబుధా
ధిప మావాహయామి ।

40. జయమ్

ఆవాహయామి తం దేవం । జయం యన్తి విధారకమ్ ।
జయ త్వం హి సమాగచ్ఛ, క్షేత్రేఽస్మిన్నస్మిథో భవ ॥

ఓం ఆస్మాక మింద్రః జయంచ ।
నై ర్కత్య కోణాధః ఉత్తర పదే వాస్తో ర్మేధే జయమావాహ
యామి ।

41. మిత్రమ్

మిత్రత్వమేహ్యేహి తమోపశాన్త్యై ।
రత్నాంబు వజ్ర ధ్వజ యుక్త హస్త ॥
శ్యామార్ధ్వ బాగేఽర్థ సితస్వరూపో ।
యథా మనస్థోసి భగవన్నమస్తే ॥

ఓం ఋధ్యాస్మ హవ్యైః ఆసు ।
వశ్చిమ వట్పదే వాస్తో ర్వామ పాణ్యంగుళిమ మిత్ర మావాహయామి ।

42. రాజ యజ్ఞాణమ్

ఆవాహయామి తం దేవం । యజ్ఞాణం రాజ సంజ్ఞకమ్ ।
నానా వ్యాధి సమాకీర్ణం । రోగైశ్చ పరిశోభితమ్ ॥
వామేన వరదంచైవ । దక్షిణేనా భయ ప్రదం ।
ఆగచ్ఛ యజ్ఞ సృగవన్ । పూజేయం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥

ఓం అభిగోత్రాణి సహసాగాహమానః అవతుప్రయుత్సు ।
తమత్తరే వాయవ్య పదార్థే వాస్తో ర్వామ హస్తే రాజయజ్ఞాణ
మావాహయామి ।

43. రుద్రమ్

అవాహయామి తం రుద్రం । సర్వదా శంకరం విభుమ్ ।
 ఊమాదిష్టిత వామాంగం । వరదా భయ హస్తకమ్ ॥
 జటాంగాధరం సౌమ్యం । కర్పూరాద్రి సమ ప్రభమ్ ।
 ఆగచ్ఛ భగవన్ సుద్ర । క్షేత్రే లస్మిన్నన్నిధో భవ ॥

ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే.....ప్రచోదయాత్ ।
 వాయవ్య పదార్థే వాస్తో రామ హస్తే రుద్రమావాహయామి ।

44 పృథ్వీ ధరమ్

పృథ్వీధర త్వం మమ మండలేస్మిన్ ।
 ఆధార భూతో జగతీ తలస్థః ॥
 గృహే సుఖం దేహి సుఖ ప్రద త్వం ।
 గృహాణ పూజాం భగవన్నమస్తే ॥

ఓం మహిద్యౌః పృథివీదన.....భరీమఖిః ।
 ఉత్తర షట్పదే వాస్తోల్వామ హస్తే పృథ్వీధర మావాహయామి ।

45. బ్రహ్మణమ్

అవాహయామి దేవేశ । మూర్ధ్వభాగే వ్యవస్థితమ్ ।
 హంసయాన సమారూఢం । సూర్యకోటి సమప్రభమ్ ॥
 చతుర్ముఖం చతుర్భాసం । చతుర్వేద సమన్వితమ్ ।
 పుస్తకం చాక్షసూత్రాది । దధానం చ కమండలుమ్ ।
 సృష్టి కర్తాఖ్య నామానం । దేవతాగణపూజితమ్ ।
 ఆగచ్ఛ భగవన్ బ్రహ్మన్ । క్షేత్రే లస్మిన్నన్నిధో భవ ॥

ఓం బ్రహ్మ దేవానాం.....రేభన్ ।
 మధ్యనవ పదేషు మధ్య పదే వాస్తోర్ హృదయే బ్రహ్మణ
 మావాహయామి ।

46. వృషవాస్తోష్పతిమ్

బ్రహ్మణః ఉత్తర పదే స్వర్గ రజత తామ్ర పితృలాదిలోహ
 మయాం¹ కృకలాసరూపాం వృషవాస్తు ప్రతిమాం నిధాయ ।
 తస్మిన్ వృష² వాస్తోష్పతి³ మావాహయేత్ ।
 మండిరాది గృహస్థాయ । వాస్త వే పురుషాయవై ।
 సాంగాయ శక్తియక్తాయ । నమః కళ్యాణ హేళవే ॥

ఓం వాస్తోష్పతే ధ్రువాస్థూణాం లసత్రం సోమ్యానామ్ ।

ద్రష్టౌ తేత్రా పురాం శశ్వతీనా మింద్రో మునీనాం సఖా ॥
 (ఋ ౬-౧-౨౪-౫)

బ్రహ్మణః ఉత్తరపదే వృషవాస్తోష్పతి మావాహయామి ।

¹సరటః కృకలాసస్యాత్ ఇత్యమరః । (కృకలాసమనగ
 'తొండ' యని అర్థము. అంగుళప్రమాణముగల బంగారు వెండి, రాగి,
 ఇత్తడి-వీనిలో ఏలోహముతోనైనను తొండ ఆకార ప్రతిమను చేయించి
 అవాహన చేయవలెను.)

²వృషః = అభిలషితములను వర్షించునది. (వర్షత్యభిలషితమితి
 వృషః వృష సేచనే)

³వాస్తోష్పతిః = గృహక్షేత్రాదులకు అధిదేవత. (వాస్తోః గృహ
 క్షేత్రాదేః పతిః అధిదేవతా)

47. చరకిమ్

అహమావాహయిష్యామి । చరకిం నామ రాక్షసిమ్ ।
అంకుశం డమరుం శంఖం । కుండలం చాపి బిభ్రత్తిమ్ ।
ఆగచ్ఛ చరకి త్వం హి । పూజేయం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥

- ఓం దుష్కృతాయ చరకా చార్యం అధ్వనే బ్రహ్మచారిణం ।
మండలాద్భూషాః కోణే చరకి మావాహయామి ।

48. విదారిమ్

అవాహయామి తాం దైత్యాం । బిదాలీ నదృశాననామ్ ।
విశాల రోమ మాంసాఢ్యాం । చాపణాణ ధరా వరామ్ ।
విదారిత్వ మిహ గచ్ఛ । పూజేయం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥

- ఓం బాయై దార్యా హారం ప్రభాయా ఆగ్నేంధం ।
మండలాద్భూషా రాగ్నేయ కోణే విదారి మావాహయామి ॥

49. పూతనామ్

పూతనే త్వ మిహ గచ్ఛ । రాక్షసి గణ సంయుతే ।
మయా నివేదితాం పూజాం । గృహాణ వరదాభవమ్ ॥

- ఓం ఆపః పునస్త పృథివీం.....పునాతుమాం ।
మండలాద్భూషాః నైర్వర్త్య కోణే పూతనా మావాహయామి ।

50. పాపరాక్షసిమ్

అహ మావాహయిష్యామి । రాక్షసిం పాప పూర్వికామ్ ।
రక్తాననాం ధూమ్ర వస్త్రాం । రాక్షసి గణ సంయుతామ్ ।
రాక్షసిత్వ మిహ గచ్ఛ । పూజేయం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥

- ఓం సర్వంవా ఏతేన పాప్మానం.....పాప్మానం తరతి ।
మండలాద్భూషాః వాయవ్య కోణే పాప రాక్షసి మావాహయామి ।

51. స్కందమ్

అవాహయామి దేవేశం । షణ్ముఖం కృత్రికాసుతమ్ ।
రుద్ర తేజస్వముత్పన్నం । దేవసేనా సమన్వితమ్ ॥
మయూర వాహనం శక్తిః పాణిం వై బ్రహ్మచారిణమ్ ।
ఆగచ్ఛ భగవన్స్కందా శ్చేత్రేఽస్మిన్నస్మిన్ని ధోభవమ్ ॥

- ఓం ద్రవ్యశ్చ స్కంద పృథివీం.....సప్తహోత్రాః ।
మండలాద్భూషాః పూర్వైస్కందమావాహయామి ।

52. అర్యమణమ్

అవాహయామి దేవేశ । మర్యమణం పితృనాయకమ్ ।
మహిషం దివ్యమారూఢం । దండ పాణిం శుభేక్షణమ్ ॥
కర్మణాం ఫలదాతారం । లోకానాం కర్మసాక్షిణమ్ ।
ఏహిత్వ మర్యమస్తేహ శ్చేత్రేఽస్మిన్నస్మిన్ని ధోభవమ్ ॥

- ఓం అగ్యమాయాతి వృషభః.....ద్రవిణం దధాతు ।
మండలాద్భూషాః దక్షిణస్యాం అర్యమణమావాహయామి ।

53. జృంభకమ్

అవాహయేతం ప్రచురంచముఖ్యం ।
జృంభాయమాణం వరఖడ్గ హస్తమ్ ॥
ప్రత్యగ్దిశాయాంచ సురక్షణీయం ।
మత్తైవ వాసం కురు జృంభకత్వమ్ ॥

ఓం విశ్వబ్రాహ్మణ్యో.....అచ్యుతం।
మండలాద్యహిః పశ్చిమే జ్ఞంభక మావాహయామి।

54. పిలిపింఛమ్

ఆవాహయేతం పిలిపింఛకం చ ।
మమూర పింఛానివిధార యంతమ్॥
వామేతు హస్తే ధనురా దధానం।
బాణం దధానం త్వితరేతు హస్తే॥

ఓం ద్యౌరా శీతూర్వ చిత్తిః.....అవిరాశిర్నిర్విపిలా।
మండలాద్యహిరుదీచ్యాం పిలిపింఛ మావాహయామి।

ఓం అనునీతే.....స్థానముపహ్వయతే।
శిఖ్యాది వాస్తుమండల దేవతాభ్యో నమః। ధ్యానావాహనాది
షోడశోపచార పూజా స్సమర్పయామి।
యథా మేరు గిరేః శృంగం। దేవానామాలయ స్సదా।
తథా బ్రహ్మాది దేవానాం। మమ గౌహస్థిరోభవ॥

ఇతి నమస్కుర్యాత్।

అథ నవగ్రహారాధనమ్

హర్ష

వాస్తుమండల స్తోత్రరే గ్రహమంటప మాసాద్య ।

పునః ప్రాణానాయమ్య ।

ఏవంప్రిత్యర్థం శ్రీమాన్ ...ధర్మపత్ని సమేతస్య మమ
జన్మరాశి వశాత్, నామరాశి వశాత్, జన్మనక్షత్ర వశాత్, నామనక్షత్ర
వశాత్, జన్మలగ్న వశాత్, నామలగ్న వశాత్, జన్మాంశ వశాత్,
నామాంశ వశాత్, మహాదళ వశాత్; షడ్వల వేధ, గోచర వేధ. వామ
వేధ, త్రివిధ శాస్త్రోక్త వేధ వశాత్; కాలవక్ర, సర్వతోభద్రచక్ర,
ఆష్టక వర్గ వశాత్; ఆంగగ్రహ భావగ్రహ, పక్షగ్రహ, నక్షత్రగ్రహ
వశాచ్చ నామాంశ భూత గ్రహ వశాచ్చ, భూతాద్యంతరిక్ష మహో
త్పాతక, దుస్స్వప్న, దుశ్శకున, దుష్టారిష్ట సూచిత, తదరిష్ట పరి

హార్యం, యే యేగ్రహః శుభస్థానేషు స్థితాః, తేషాం గ్రహజామతిశయ శుభ ఫలావాప్త్యర్థం, యేయే గ్రహః అరిష్ట స్థానేషు స్థితాః, తైస్తైః క్రియ మాణ కరిష్యమాణ వర్తమాన వర్తిష్యమాణ సూచితాగామి సర్వారిష్ట పరిహరద్వారా ఆయుష్ష్యాభివృద్ధ్యర్థం గృహప్రవేశాం గతయా అధి దేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత ఆదిత్యాది నవగ్రహారాధనం కరిష్యే ।

1. సూర్యమ్

దివాకరం శహస్రాంకుం । సురాసుర నమస్కృతం ।

లోకనాథం విశ్వనేత్రం । సూర్య మావాహయామ్యహం ॥

ఓం ఆకృష్టేనరణసావ ర్తమానః.....నిపశ్యన్ ।

భగవన్నాదిత్య గ్రహాధిపతే కాశ్యపగోత్ర కళింగ దేశేశ్వర జపా పుష్పిపమాంగద్యుతే ద్విభుజ పద్మాభ సహస్ర సింధురవర్ణాంబరమాల్యాను లేపన జ్వలన్మాణిక్య ఖచిత సర్వాంగాభరణ భాస్కర తేజోనిధే త్రిలోక ప్రకాశక త్రి దేవతామయమూర్తే నమస్తే సన్నద్ధారుణ । ధ్వజపతాకోప శోభితేన సప్తాశ్వ రథవాహనేన మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వన్ ఆగచ్ఛాన్ని రుద్రాభ్యాం సహతామ్ర ప్రతిమాం ప్రాజ్ఞుభీం వర్చుల పీఠేఽధి తిష్ఠ పూజార్థం త్వామావాహయామి ।

అధిదేవతా*

అగ్నిమ్ :- ఓం అగ్నిం దూతం.....సుక్రతుం ।

పింగళశ్మ శ్రుతేశం పింగాక్షనయనం అరుణ వర్ణాంగ భాగస్థం సాక్షసూత్రం సప్తార్చిషం శక్తిధరం వరదహస్తద్వయం ఆదిత్యాధి దేవ మగ్నిమావాహయామి ।

*యథాస్థానముఖీం గ్రహప్రతిమాం స్థాపయిత్వా । దక్షిణవామయో రధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతే తదభిముఖ్యా స్థాపయేత్ ।

ప్రత్యధిదేవతా

రుద్రమ్ :- ఓం కద్రుద్రాయ.....హృదే ।

త్రితోచనోపేతం పంచవక్త్రం వృషారూఢం కపాలశూల ఖడ్గ ఖట్వాంగ ధారిణం చంద్రమౌళిం సదాశివ మాదిత్య ప్రత్యధిదేవం రుద్ర మావాహయామి ।

2. చంద్రమ్

హిమరత్నం నిశానాథం । తారకాభి స్సమన్వితం ।

ఓషధీనాంతు రాజానం । సోమమావాహయామ్యహం ॥

ఓం ఆప్యాయస్వ.....సంగథే ।

భగవన్నోమ ద్విజాధిపతే సుధామయ శరీరాత్రేయ గోత్రయామున దేశేశ్వర గోక్షిర ధవలాంగ కాంతే ద్విభుజ గదావరదానాంతిత శుక్లాంబర మాల్యాను లేపన సర్వాంశ్లాముక్త మౌక్తికాభరణ రమణీయ సర్వలోకా ప్యాయక దేవతా స్వాద్యమూర్తే నమస్తే సన్నద్ధ పీఠధ్వజ పతాకోప శోభితే సదశ శ్వేతాశ్వరథ వాహనేన మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వన్ ఆగచ్ఛాన్ని ద్విగౌర్యా చ సహస్పదీక ప్రతిమాం ప్రత్యజ్ఞుభీం చతరశ్ర పీఠేఽధి తిష్ఠ పూజార్థం త్వామావాహయామి ।

అధిదేవతా

అహః :- ఓం అప్సమేసోమో.....విశ్వభేషజీ ।

శ్రీరూపధారిణీః శ్వేతవర్ణాః మకరవాహనాః పాశకలశ ధారిణీః ముక్తాభరణ భూషితాః సోమాధిదేవతా అప అవాహయామి ।

ప్రత్యధిదేవతా

గౌరీమ్ :- ఓం గౌరీ మిమాయ.....పరమే వ్యోమన్మ ।

అక్షసూత్ర కమల దర్పణ కమండలు ధారిణీం త్రిదశ పూజితాం సోమ ప్రత్యధి దేవతాం గౌరీమావాహయామి ।

3. కుజమ్

ధరణీ గర్భ సంభూతం । లోహితాంగం సువర్ణసం ।
కుమారం క్రూర కర్మాణం । భౌమమావాహయామ్యహం ॥

ఓం అగ్నిర్మూర్త్యా దివః జిన్వతి ।

భగవన్ అంగరకాగ్ని కృతే భారద్వాజ గోత్రాపంతి దేశేశ్వర
జ్వాలా పుంజోపసూంగద్యుతే చతుర్బుజ శక్తిహుం గదా ఖడ్గధారిన్
రక్తాంబర మాల్వానులేపన ప్రవాళాభరణ భూషిత సర్వాంగ దుర్ధరాలోక
దీప్తే నమస్తే సన్నద్ధ రక్త ధర్మజ పతాకోపశోభితేన రక్త మేష రథవాహ
నేన మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వన్నాగచ్ఛ భూమి స్కందాభ్యాం సహరక్త
చందన ప్రతిమాం దక్షిణ ముఖే త్రికోణ పీఠేఽధితిష్ఠ పూజార్థం త్వా
మావాహయామి ।

అధి దేవతా

వృథివీమ్ :- ఓం సోమోనా పృథివి.....నప్రధాః ।

శుక్ల వర్ణం దివ్యాభరణ భూషితాం చతుర్బుజాం సౌమ్యవపుషం
చండాంశునదృశాంబరాం రత్న పాత్ర సస్యసాత్రోషధిపాత్ర పద్మోపేత
కరాం చతుర్దిగ్భాగభూషితాం పృష్ఠగలామంగరకాధిదేవతాం పృథివీ
మావాహయామి ।

ప్రత్యధిదేవతా

స్కందమ్ :- ఓం యత్ర జానాః..... శర్మయచ్చతు ।

షణ్ముఖం శిఖండ కవిభూషణం రక్తాంబర మయూర వాహనం
కుక్కుట మంటా పతాకా శక్త్యుపేతం చతుర్బుజ మంగరక ప్రత్యధిదేవ
తాం స్కంద మావాహయామి ।

4. బుధమ్

బుధంబుద్ధి ప్రదాతారం । సోమ వంశవివర్ధనం ।
యజమాన హితార్థాయ । బుధమావాహయామ్యహం ॥

ఓం ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే తంతు మేతః ।

భగవన్సౌమ్య సౌమ్యాకృతేసర్వజ్ఞాన మయూరైగోత్ర మగధ
దేశేశ్వర కుంకుమవర్ణాంగద్యుతే చతుర్బుజ ఖడ్గ భేటక గదా వరదానాం
కిత పీతాంబర మాల్వానులేపన మరకతాభరణాలంకృత సర్వాంగ
వివృద్ధమతేనమస్తే సన్నద్ధ పీఠధర్మజ పతాకోపశోభితేన చతుస్సింహ రథ
వాహనేన మేరుంప్రదక్షిణీ కుర్వన్నాగచ్ఛ విష్ణు పురుషాభ్యాం సహ
సువర్ణప్రతిమా ముదజ్జుఖీం బాణాకార పీఠేఽధితిష్ఠ పూజార్థం త్వా
మావాహయామి ।

అధి దేవతా

విష్ణుమ్ :- ఓం ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే.....సురే ।
కౌమోదకీ పద్మ శంఖ చక్రోపేతం చతుర్బుజం
సౌమ్యాధిదేవతాం విష్ణు మావాహయామి ।

ప్రత్యధి దేవతా

పురుషమ్ :- ఓం సహస్రశీర్షా పురుషః.....గురం ।
కౌమోదకీ పద్మ శంఖ చక్రోపేతం చతుర్బుజం
సౌమ్యప్రత్యధి దేవతాం పురుష మావాహయామి ।

5. గురుమ్

బుద్ధి శ్రేష్ఠో గిరః పుత్రో దేవానాం యోగురు స్మృతః ।
తమింద్ర మంత్రిణం భక్త్యా గురుమావాహయామ్యహం ॥

ఓం బృహస్పతే.....చిత్రం ।

భగవన్ బృహస్పతే నమస్త దేవతాదార్యాంగిరసగోత్ర సింధు
దేశేశ్వర తప్త సువర్ణ సదృశాంగ దీప్తే చతుర్ముఖ కమండల్వక్ష సూత్ర
వరదానాం కిత పీతాంబర మాల్యాను లేపన పుష్పరాగమయా భరణ
రమణీయ సమస్త విద్యాధిపతే నమస్తే సన్నద్ధ పితధ్వజ పతాకోప
శోభితేన పితాశ్వ రథ వాహనేన మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వన్నాగచ్ఛేంద్ర
బ్రహ్మత్యాం సహ సువర్ణ ప్రతిమా ముదజ్జాతీం దీర్ఘ చతురస్ర పీఠేఽది
తిష్ఠ పూజార్థం త్యామావాహయామి ।

అధి దేవతా

ఇంద్రమ్: ఓం ఇంద్రంవో విశ్వతః.....కేవలః ।

చతుర్దంత గజారూఢం వజ్రాంకుశధరం శచీపతిం నానాభరణ
భూషితం బృహస్పత్యధి దేవతా మింద్ర మావాహయామి ।

ప్రత్యధి దేవతా

బ్రహ్మణమ్: ఓం బ్రహ్మణ జ్ఞానంవివః ।

పద్మాసనస్థం జటిలం చతుర్ముఖ మక్షమాలా స్తువ పుస్తక
కమండలు ధారిణం కృష్ణాజిన వాససం పార్శ్వ స్థిత హంసం బృహస్పతీ
ప్రత్యధి దేవం బ్రహ్మణ మావాహయామి ।

8. శుక్రమ్

ప్రవిష్టో జితరే శంఖోర్ని, స్ఫుతః పునరేవ యః ।

తం సురారి గురుం భక్త్యా । శుక్ర మావాహయామ్యహం ॥

ఓం శుక్రం తే అన్యత్రాతిరస్తు ।

భగవన్నార్గవ సమస్తదైత్య గురో భార్గవ గోత్ర భోజ కటక దేశ
శ్వర రజతోజ్జ్వల లాంగ కాంతే చతుర్ముఖ దండ కమండల్వక్ష సూత్ర

వరదానాం కిత శుక్ల మాల్యాంబరాను లేపన వజ్రాభరణభూషితసర్వాంగ
సమస్త సింహాస్త్ర నిపుణమతే నమస్తే సన్నద్ధ శుక్లధ్వజ పతాకోప
శోభితేన శుక్లాశ్వ రథ వాహన సహితేన మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వన్నాగ
చ్ఛేంద్రాణిభ్యాం సహ రజత ప్రతిమాం ప్రాజ్ఞాతీం పంచ కోణ పీఠేఽ
దితిష్ఠ పూజార్థం త్యా మావాహయామి ।

అధిదేవతా

ఇంద్రాణిమ్: ఓం ఇంద్రాణి మాసు నారిమ.....పతిం ।

సంతాన మంజరీ వరదాన ధర ద్విభుజాం శుక్రాది దేవతా
మింద్రాణి మావాహయామి ।

ప్రత్యధి దేవతా

శక్రమ్: ఓం ఇంద్ర మరుత్వ ఇహ పాహిసోమం.....యజ్ఞా ॥

చతుర్దంత గజారూఢం వజ్రాంకుశధరం శచీపతిం నానాభరణ
భూషితం భార్గవ ప్రత్యధి దేవతా శక్రమావాహయామి ।

7. శనిమ్

ధర్మరాజానుజం దేవం । భిన్నాంజన సముద్భవం ।

ధాయా మారాండ సఃభూతం । శని మావాహయామ్యహం ॥

ఓం శమగ్ని రగ్నిభిస్కరత్.....శ్రీధః ।

భగవన్ శనైశ్వర భాస్కర తనయ కాశ్యప గోత్ర సురాష్ట్ర
దేశేశ్వర కజ్జల సింహాంగ కాంతే చతుర్ముఖ చాపతూణీకృత బాణా భయాం
కిత సింహాంబర మాల్యాను లేపన సింహరత్న భూషణాంకృత సర్వాంగ
సమస్త భువన భీషణా మర్ష మూరే నమస్తే సన్నద్ధ సింధుధ్వజ పతాకోప

శోభితేన సీలగృధ్ర రథవాహనేన మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వన్నాగచ్ఛ
ప్రజాపతి యమాభ్యాం సహకాలాయస ప్రతిమాం ప్రత్యజ్ఞాభీం చాపాకార
పీఠేఽధితిష్ఠ పూజార్థం త్యా మావాహయామి ।

అధి దేవతా

ప్రజాపతిమ్ : ఓం ప్రజా పతేనత్య దేతాన్యన్యః.....రయ్యాణాం ।

యజ్ఞోపవీతినం హంసస్థ మేక వక్త్ర మక్షమాలా స్రువ పుస్తక
కమండలు సహితం చతుర్ముఖం శన్తైశ్చరాధి దేవం ప్రజాపతి మావాహ
యామి ।

ప్రత్యధి దేవతా

యమమ్ : ఓం యమాయ సోమం.....అరంకృతః ।

ఈషత్పీనం దండహస్తం రక్త సదృశం పాశ ధరం కృష్ణవర్ణం
మహిషారూఢం సర్వాభరణ భూషితం శన్తైశ్చర ప్రత్యధి దేవతం
యమ మావాహయామి ।

8. రాహుమ్

చక్రేణ చ్చిన్నమూర్ధానం । విష్ణునా పరి రక్షితం ।

సైంహికేయం మహాకాయం । రాహుమావాహయామ్యహం ॥

ఓం కయానశ్చిత్ర ఆభువ...వృతా ।

భగవన్ రాహో రవి సోమ మర్దన సింహికానందన పైతీసన
గోత్ర బర్హదేశేశ్వర కాలమేషుసమద్యుతే వ్యాఘ్ర వదన చతుర్ముఖ బద్ధ
చర్మధర శూల వరాంతిత కృష్ణాంబర ఘ్రాణ్యనులేపన గోమేధకాభరణ
భూషిత సర్వాంగ శౌర్యనిధే నమస్తే సన్నద్ధకృష్ణధ్వజ పతాకోపశోభితేన
కృష్ణసింహ రథవాహనేన మేరుమప్రదక్షిణీ కుర్వన్నాగచ్ఛ సర్పకాలాభ్యాం

సహసీసక ప్రతిమాం దక్షిణముఖీం శూర్పకార పీఠేఽధితిష్ఠ పూజార్థం
త్యామావాహయామి ।

అధి దేవతా

సర్పాన్ :- ఓం నమో అస్తు సర్పేభ్యో.....సర్పేభ్యో నమః ।

అక్షసూత్ర ధరాన్ కుండలాకారపువ్వుయ్యుక్తానేక భోగాన్ శ్రీ
భోగాన్ భీషణాకారాన్ రాహ్వధి దేవతాస్సర్పానావాహయామి ।

ప్రత్యధిదేవతా

కాలమ్ :- ఓం ఏవం నానాసముత్థానాః । కాలాస్సంవత్సరగ్గోత్రాః
కరాళవదనం నిత్యభీషణం పాశదండధగం సర్పవృశ్చిక రోమాణం
రాహు ప్రత్యధి దైవం కాలమావాహయామి ।

9. కేతుమ్

అంజనాభం మహారోద్రం బహురూపం మహాగ్రహం ।

క్రూర కర్మ మహాకాయం । కేతుమావాహయామ్యహం ॥

ఓం కేతుం కృణ్వన్న కేతవే.....అజాయతాః ।

భగవన్ కేతో కామరూప జైమినిగోత్ర మధ్యదేశేశ్వర ధూమ్ర
వర్ణ ధ్వజాకృతే ద్విభుజ గదావరదాంతిత చిత్రాంబరమాల్యానులేపన
వైడూర్యమయాభరణ భూషితసర్వాంగ చిత్రశక్తే నమస్తే సన్నద్ధ చిత్రస
ధ్వజ పతాకోప శోభితేన చిత్రకపోత వాహనేన మేరుమప్రదక్షిణీకుర్వన్నా
గచ్ఛ బ్రహ్మ చిత్రగుప్తాభ్యాం సహకాంశ్య ప్రతిమాం దక్షిణముఖీం
ధ్వజాకార పీఠేఽధితిష్ఠ పూజార్థం త్యామావాహయామి ।

అధిదేవతా

బ్రహ్మణమ్ :- ఓం బ్రహ్మదేవానాం.....రేభన్న ।

పద్మాననస్థం జటిలం చతుర్ముఖమక్షమాలాస్రువ పుస్తకకమండలు
ధరం కృష్ణాజినవాసనం పార్శ్వస్థితహంసం కేత్యధిదేవం బ్రహ్మణ
మావాహయామి ।

వ్రత్యధిదేవతా

చిత్రగుప్తమ్ :- ఓం సచిత్ర చిత్రం.....దువస్య ।

ఉదీచ్య వేషధరం సౌమ్యదర్శనం లేఖనీపత్రోపేతం ద్విభుజం
కేతుప్రత్యధి దేవం చిత్రగుప్తమావాహయామి ।

అథ గ్రహ మండలాద్భూషాప్రాగా ద్యష్టదిక్షు ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాల
కా నావాహ్య ।

1. ఇంద్రమ్

చతుర్దంత గజారూఢో వజ్రపాణిః పురందరః ।

ప్రాచీపతిస్తు ధ్యాతవ్యో నానాభరణ భూషితః ॥

ఓం త్రాతార మింద్రం.....ఇంద్రః ।

పూర్వే ఇంద్రం దిక్పాలకమావాహయామి ।

2. అగ్నిమ్

పింగళ శ్శుశ్రు కేశాక్షః పింగాక్షో జటిరోరుణః ।

ధాగస్థ స్సాక్ష సూత్రశ్చ సప్తార్చి శ్శక్తిధారకః ॥

ఓం త్వ నో అగ్నే.....ధ్యస్మత్ ।

అగ్నికోణే అగ్నిం దిక్పాలక మావాహయామి ।

3. యమమ్

ఈషత్ప్రీతోయమోధ్యేయో దండ హస్తో విజానతా ।

కృష్ణవర్ణో మహిషవాహో సర్వాభరణ భూషితః ॥

ఓం సుగన్నః పంథామభయం కృణోతు.....యజామ ।

దక్షిణేయమం దిక్పాలక మావాహయామి ।

4. నిర్రతిమ్

రక్తదృక్పాశధృక్క్రద్ధో నిర్రతిర్వి కృతాననః ।

పుంస్థితః ఖడ్గహస్తశ్చ భూతవానాక్ష సప్రియః ॥

ఓం అసున్వంతం.....తుభ్యమస్తు ।

నైర్రతిత్యాం నిర్రతిం దిక్పాలకమావాహయామి ।

5. వరుణమ్

వరుణః సాశభృత్సామ్యః ప్రతీచ్యాం మకరాశ్రితః ।

ఆవాహయామి వరుణం తేజేఽస్మిన్సన్నిధోభవ ॥

ఓం తత్వాయామిబ్రహ్మణా.....ప్రమోషీః ।

పశ్చిమే వరుణం దిక్పాలక మావాహయామి ।

6. వాయుమ్

ధావన్ వారిణ పృష్ఠస్థో ధ్వజధారి సమీరణః ।

వరదానకరోధూమ్ర వర్ణః కార్యోవిజానతా ॥

ఓం ఆనోనియుద్ధిః.....సదానః ।

వాయవ్యే వాయుం దిక్పాలక మావాహయామి ।

7 కుబేరమ్

దశాశ్వరథగస్సోమో । గదాధారీన్మరూపదృక్ ।
ఉదీచిదిక్ష్ణం ప్రవిష్టః । కుబేరః పాతుసర్వదా ॥

ఓం వయగ్ం సోమప్రతేతవ.....అశీమహి ।
ఉత్తరే కుబేరం దిక్పాలకమావాహయామి ।

8. ఈశానమ్

ఈశానః సంవవక్త్రిశ్చ । ఖట్వాంగీ చంద్రశేఖరః ।
భక్తాభయ ప్రదోదేవః । పూజాం గృహ్మతు మత్స్కృతాం ॥

ఓం తమీశానం.....స్వస్త్యయే ।
ఈశాన కోణే ఈశానం దిక్పాలక మావాహయామి ।

ఓం అసునీతేపునః.....స్థానముపహ్వయతే ।
ఆదిత్యాది నవగ్రహ దేవతాభ్యోనమః । ధ్యానావాహనాది షోడ
శోపచార పూజాస్సమర్చయామి ।

తతః తులసి ప్రతిష్ఠా పూజాం చ కుర్యాత్ ।

తులసిపూజా

ప్రాజ్ఞానాయమ్య! ఏవం.....ప్రీత్యర్థం అస్మాకం సహకుటుం
బానాం.....సిద్ధ్యర్థం. సకల వ్యాధి నివారణార్థం సర్వసౌభాగ్య సిద్ధ్యర్థం
శ్రీ తులసి దేవతా ప్రీత్యర్థం తులసి ప్రతిష్ఠా పూర్వక ధ్యానావాహనాది
షోడశోపచార పూజాం కరిష్యే!

తులసి ప్రతిష్ఠా*

దేవాస్సర్వే యథా స్వర్గే తథాత్వం భువి సర్వదా ।
సర్వ సౌభాగ్య సిద్ధ్యర్థం మమగేహే స్థిరాభవ॥
తులసి ఇహోగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ! ఓం తులస్యై నమః ।

ధ్యానమ్

ధ్యాయేచ్ఛ తులసిం దేవీం! శ్యామాం కమలలోచనాం ।
ప్రపుల్ల పద్మ కల్పార! వరాభయ చతుర్భుజాం॥
కిరీటహార కేయూర! కుండలాది విభూషితాం ।
ధవళాం శుక సంయుక్తాం । పద్మాసన నిషేదుషీం ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । ధ్యాయామి । ధ్యానం సమర్చయామి ।

* శ్లో. శుభే పక్షే శుభేవారే! శుభే ఋషే శుభోదయే!
కేశవార్ధం శుభాంశేవ! రోపయేత్తులసిం మునిః॥
గృహస్థో గృహమధ్యేవా! గృహస్థోపవనేపివా!
శుచౌ దేశేతు తులసి! మర్చయేద్బుద్ధి మాన్వర॥
మూలేచ వేదికాం కృత్వా! ఆలవాల సమన్వితాం!
ప్రాతస్సంధ్యా విధిం కృత్వా! స్నాన పూర్వం దినే దినే॥
గాయత్ర్యంత్ర జపం కృత్వా! తులసిం పూజయేత్తతః!
ప్రాజ్ఞుభోదజ్ఞుభోవాపి! స్మిత్యా ప్రయతమానసః॥
పూజయేత్తులసిం దేవీం! సర్వకామార్థ సిద్ధయే!

శుభ తిథివారనక్షత్రాదులయందు గృహమధ్యమందు (మండువా)
గాని, దొడ్డి (పెరడు) యందు గాని తులసి మొక్కను నాటి, కుదురుచేసి,
అరుగు (కోట) వేసి స్నాన సంధ్యాద్యనుష్ఠానానంతరము తూర్పులేక
ఉత్తరముఖముగ ఉండి తులసి పూజచేసిన సర్వకామార్థములు సిద్ధించును.

ఆవాహనమ్

దేవి తైత్తిలోక్యజనని । సర్వలోకైక పావని ।
ఆగచ్ఛ భగవత్కృత । ప్రసీద తులసిద్రుతమ్ ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । ఆవాహయామి । ఆవాహనం సమర్పయామి ।

ఆసనమ్

సర్వదేవ మయేదేవి । శర్వదా విష్ణువల్లభే ।
రత్నస్యర్థ మయం దివ్యం । గృహాణాసనమవ్యయే ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । ఆసనం సమర్పయామి ।

పాద్యమ్

సర్వదేవ మయాకారే । సర్వదైవ నమోఽస్తుతే ।
పాద్యం గృహాణ దేవే । తులసి త్వం ప్రసీదమే ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । పాద్యం సమర్పయామి ।

అర్ఘ్యమ్

సర్వదేవ మయాకారే । సర్వాంగ మణిశోభితే ।
ఇదమర్ఘ్యం గృహాణత్వం । దేవి దైత్యాంతక ప్రియే ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి ।

ఆచమనమ్

సర్వలోకస్య రక్షార్థం । సదాసన్నిధికారిణి ।
గృహాణ తులసి పీత్యా । ఇదమాచమనీయకం ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । ఆచమనం సమర్పయామి ।

స్నానమ్

గంగాదిభ్యో నదీభ్యశ్చ । సమానీత మిదం జలం ।
స్నానార్థం తులసి స్వచ్ఛం । పీత్యాతత్ప్రతి గృహ్యతామ్ ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । స్నానం సమర్పయామి ।
స్నానానంతరం శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి ।

వస్త్రమ్

క్షీరోద మథనోద్భూతే । చంద్రలక్ష్మీ సహోదరే ।
గృహ్యతాం పరిధానార్థం । మిదం క్షౌమాంబరం శుభే ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । వస్త్రం సమర్పయామి ।

గంధమ్

శ్రీ గంధం కుంకుమం దివ్యం । కర్పూరాగరు సంయుతం ।
కల్పితం తే మహాదేవి । పీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । దివ్య శ్రీ చందనం సమర్పయామి ।

సౌభాగ్యద్రవ్యాణి

హరిద్రాం కుంకుమంచైవ । సిందూరం కఙ్కలాన్నితమ్ ।
మయానివేదితం భక్త్యా । గృహాణ పరమేశ్వరి ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । సౌభాగ్యద్రవ్యాణి సమర్పయామి ।

పుష్పాణి

నీలోత్పలం తు కల్పార । మాలత్యా దీని శోభనే ।
పద్మాని గంధ వస్త్రీతి । పుష్పాణి ప్రతిగృహ్యతాం ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । పుష్పాణి పూజయామి ।

శ్రీరస్తు

శ్రీ తులస్యష్టోత్తర శతనామావళి:

ఓం శ్రీ తులసి దేవ్యై నమః

" శ్రీ సత్యై నమః

" శ్రీ భద్రాయై నమః

" శ్రీ మనోజ్ఞాన పల్లవాయై నమః

,, పురందర సతీ పూజ్యాయై నమః

,, పుణ్యదాయై నమః

,, పుణ్యరూపిత్యై నమః

,, జ్ఞాన విజ్ఞాన జననై నమః

,, తత్వజ్ఞాన స్వరూపిత్యై నమః

,, జానకీ దుఃఖ శమనై నమః

10

,, జనార్దన ప్రియాయై నమః

,, సర్వకల్మష సంహర్యై నమః

,, స్మరకోటి సమప్రభాయై నమః

,, పాంచాలీ పూజ్యచరణాయై నమః

,, పాపారణ్య దవానలాయై నమః

,, కామితార్థ ప్రదాయై నమః

,, గౌరీ శారదా సంసేవితాయై నమః

,, వందారుజన మందారాయై నమః

,, నిలింపాభరణాసక్తాయై నమః

,, లక్ష్మీచంద్ర సహోదర్యై నమః

20

ఓం సనకాది మునిధ్యేయాయై నమః

,, కృష్ణానందజనిత్యై నమః

,, చిదానంద స్వరూపిత్యై నమః

,, నారాయణ్యై నమః

,, సత్యరూపాయై నమః

,, మాయాతీతాయై నమః

,, మహేశ్వర్యై నమః

,, శుభప్రదాయై నమః

,, వదనచ్ఛ వినిర్ఘాతరాకాపూర్ణనిశా కరాయై నమః

,, రోచనాపంకతిలక లసన్నిటల భాసురాయై నమః

30

,, శుద్ధాయై నమః

,, పల్లవోష్ఠ్యై నమః

,, పద్మముఖ్యై నమః

,, పుల్లపద్మ దశేషణాయై నమః

,, చాంపేయ కలికాకార నాసాదండ విరాజితాయై నమః

,, మందస్మితాయై నమః

,, మంజులాంగ్యై నమః

,, మాధవ ప్రేయ భామిన్యై నమః

,, మాణిక్య కంకణాకారాయై నమః

,, మణికుండల మండితాయై నమః

40

,, ఇంద్ర సంవత్సర్యై నమః

,, శక్త్యై నమః

,, ఇంద్రగోపనిభాంశుకాయై నమః

,, శ్రీరసాగర సంభవాయై నమః

ఓం కాంతి కాంతి గుణో పేతాయై నమః

,, బృందానుగుణసంపత్త్యై నమః

,, పూతాత్మాయై నమః

,, పూతనాదిస్వరూపిత్యై నమః

,, యోగిద్యేయాయై నమః

,, యోగానంద విదాయై నమః

,, చతుర్వర్గప్రదారామాయై నమః

,, చతుర్వర్గైక పాపనాయై నమః

,, త్రిలోకజననైయై నమః

,, గృహమేధి సమారాధ్యాయై నమః

,, సదనాంగణపావనాయై నమః

,, మునీంద్రహృదయావాసాయై నమః

,, మూలప్రకృతి సంక్షికాయై నమః

,, బ్రహ్మరూపిత్యై నమః

,, పరం జ్యోతిషే నమః

,, అవాఙ్మానస గోచరాయై నమః

,, పంచ భూతాత్మికాయై నమః

,, పంచ కాలాత్మికాయై నమః

,, మోగాచ్యుతాయై నమః

,, యజ్ఞరూపిత్యై నమః

,, సంసార దుఃఖ శమనైయై నమః

,, సృష్టిస్థిత్యంత కారిణ్యై నమః

,, సర్వప్రపంచ నిర్మాత్యై నమః

,, వైష్ణవ్యై నమః

,, మధుర స్వరాయై నమః

50

60

70

ఓం సిరీశ్వరాయై నమః

,, నిర్గుణాయై నమః

,, నిత్యాయై నమః

,, నిరాటంకాయై నమః

,, దీనజన పాలనతత్పరాయై నమః

,, రణత్కింకిణీజాలరత్నకాంచీలసత్కర్త్యై నమః

,, చలన్మంజీర చాణాయై నమః

,, చతురానన సేవితాయై నమః

,, అహోరాత్రకారిణ్యై నమః

,, ముక్తాహార భరాక్రాంతాయై నమః

,, ముద్రికారత్న భాసురాయై నమః

,, సిద్ధిప్రదాయై నమః

,, అమలాయై నమః

,, కమలాయై నమః

,, లోకనుందరైయై నమః

,, హేమకుంభకుచద్వయాయై నమః

,, లసిత కుంభ ద్వయాయై నమః

,, చంచలాయై నమః

,, లక్ష్మ్యై నమః

,, శ్రీ కృష్ణ ప్రియాయై నమః

,, శ్రీరామ ప్రియాయై నమః

,, శ్రీవిష్ణు ప్రియాయై నమః

,, శంకర్యై నమః

,, శివంకర్యై నమః

,, శ్రీ తులస్యై నమః

80

90

ఓం కుండకుట్టల రదనాయై నమః

" పక్క బింబోష్ట్యై నమః

" శరచ్చంద్రికాయై నమః

" చాంపేయ నాసికాయై నమః

" కంబుసుందరగళాయై నమః

" తదీర్ణతాంగ్యై నమః

" మత్తబంధరకుంతలాయై నమః

" నక్షత్ర నిభ నఖాయై నమః

" రంభానిభోరు యుగ్మాయై నమః

" సైకత శోణ్యై నమః

" మందకంఠీరవ మధ్యాయై నమః

" కిరవాణ్యై నమః

" శ్రీ మహాతులస్యై నమః

100

శ్రీ తులస్యై నమః । నానావిధ పరిమళ పత్ర పుష్పాక్షతాన్నమర్చయామి'

ధూపమ్

ధూపం గృహాణ దేవేశి । మనోహరి సుగుగ్ధలుమ్

అజ్య మిశ్రంతు తులసి । భక్తాభీష్టప్రదాయసి ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । ధూపమాహూపయామి ।

దీపమ్

అజ్ఞాన తిమిరాంధస్య । జ్ఞాన దీప ప్రదాయసి ।

త్రయూతు తులసిప్రీతా । దీపోఽయం ప్రతిగృహ్యతాం ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । దీపం దర్శయామి । ధూప దీపానంతరం శుద్ధ ఆచ మనీయం సమర్పయామి ।

నై వేద్యమ్

నమస్తే జగతాంనాథే । ప్రాణినాం ప్రియదర్శనే ।

యథాశక్తిమయాదత్తం । నై వేద్యం ప్రతిగృహ్యతాం ॥

ఓం భూర్భువః.....అమృతోపస్తరణమసి ।

శ్రీతులస్యై నమః । నారికేళ శకల కదళీ భూని నివేదయామి ।

ఓం ప్రాణా.....స్వాహా । అమృతాపిధానమసి ఆచమనీయం సమర్పయామి ।

పానీయమ్

నమోభగవతి శ్రేష్ఠే । నారాయణి జగన్మయి ।

తులసిత్వరయాదేవి । పానీయం ప్రతిగృహ్యతాం ॥

శ్రీ తులస్యై నమః । పానీయం సమర్పయామి ।

తాంబూలమ్

అమృతేఽమృత సంభూతే । తులస్యమృతరూపిణి ।

కర్పూరాది సమాయుక్తం । తాంబూలం ప్రతిగృహ్యతాం ॥

శ్రీతులస్యై నమః । తాంబూలం సమర్పయామి ।

నీరాజనమ్

నీరాజనమిదం దేవి । కర్పూరేణ సమన్వితమ్ ।

దర్శయామి తవప్రీత్యై । సంగృహాణ హరిప్రియే ॥

శ్రీతులస్యై నమః । కర్పూర నీరాజనం దర్శయామి ।

నీరాజనానంతరం శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి ।

మంత్రపుష్పమ్

విష్ణుప్రియకరే! దేవి! తులసి! సుఖదాయకే!
పుష్పాంజలిం ప్రయచ్ఛామి । పతేరాయుష్య వర్ధసి ॥

శ్రీతులస్యై నమః । మంత్రపుష్పం సమర్పయామి ।

ప్రదక్షిణా

దక్షిణా దక్షిణకరే । త్వద్భక్తానాం ప్రియఙ్కరీ!
కరోమితే సదాభక్త్యా । విష్ణుకా నై ప్రదక్షిణాం ॥
యన్మాతే సర్వతీర్థాని । యన్మధ్యే సర్వదేవతాః ।
యదగ్రే సర్వవేదాశ్చ । తులసిం తాం నమామ్యహం ॥

శ్రీతులస్యై నమః । ఆత్మ ప్రదక్షిణా నమస్కారాన్ త్వమర్పయామి ।

ప్రార్థనా

సౌభాగ్యం సంతతిం దేవి । ధనం ధాన్యం చ మే సదా ।
ఆరోగ్యం శోక శమనం । కురుమే మాధవ ప్రియే ॥
పూతనాభయ సంత్రాసా । ద్రక్షితశ్చయథాహరిః ।
తథా సంసార సంత్రాసా । ద్రక్షమే వశముత్తమం ॥
అతోమాం సర్వదాభక్త్యా । కృపా దృష్ట్యా విలోకయ ।
పతే రాయుశ్చ భాగ్యం చ । సదాదేహి హరిప్రియే ॥
ఇతి సంప్రార్థ్య । పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య । నమస్కర్యాత్ ।

సమర్పణమ్

యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యా.....పరిపూర్ణం తదస్తుతే ।
అనయాధ్యానావాహనాది..... శ్రీతులసి దేవతా

సుప్రీతా సుప్రసన్నావరదాభవతు । ఏతత్పులం శ్రీ పరమేశ్వరీ చరణార
విందార్పణ మస్తు ।

ఇతి శ్రీ తులసిపూజా

* * *

1 అత్ర వేదోక్త ప్రయోగే వాస్తుహోమం కుర్యాత్ ।

పృథివీ ధ్యానం

తతో మధ్యమ నవ పదే బ్రహ్మస్థానే² పృథివీం సుభూషితాం శ్రీ
రూపాం ధ్యాత్వా । టం ధరాయై నమః । ఇతి పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య ।
నమస్కర్యాత్ ।

తతః "సర్వదేవమయం వాస్తు వాస్తు దేవ మయం పర్ణమ్" ఇతి
పఠేత్ ।

గమనిక :- తులసిదళములను కోయనపుడు పఠించు శ్లోకము :-

శ్లో. తులస్యమృత జన్మాసి । సదా త్వం కేశవ ప్రియే ।
కేశవార్థం లునామిత్యా । వరదాభవ శోభనే ॥

(అని వెన్నుతో కూడిన తులసి దళములను పురుషులే కోయవలెను
గాని స్త్రీలు కోయరాదు).

1 ఇక్కడ వేదోక్త ప్రయోగమునందు మాత్రమే వాస్తుహోమమును
దేయవలెను. ఆవిధానము పుస్తకము చివర 'అనుబంధము' నందు ఇవ్వ
బడినది.

శ్లో. వాస్తు మండల మధ్యేతు । బ్రహ్మస్థానే ప్రహుజయేత్ ।

సురూపాం పృథివీం దివ్య! టాపాభరణ సాయంతాం ॥

— విశ్వకర్మ ప్రకాశికా ౫-౩౪

తతో గృహం ప్రాగాది తస్మి సూత్రా వేష్టయేత్¹ । చిన్నే సూత్ర శుభం ।

కృణువ్య పాజః ప్రసీతిం న పృథ్వీం.....ప్రమృణీహితౄన్ ।

ఇతి పంచ ఋగ్విః వేష్టయేత్ । తతో దుగ్ధ పూర్ణయా జల పూర్ణయా చ స్తన కుంభీభ్యాం గృహం ప్రాగాదితః తత్సూక్తేన అవిచ్ఛిన్న దారా ద్యయేన ప్రదక్షిణ క్రమేణ సించేత్ ।

వృషవాస్తు ప్రతిష్ఠా

యజమానః ప్రాణానాయమ్య ఏవం.....ప్రీత్యర్థం వృషవాస్తు ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే । తతో గృహదృహః ఈశానశికోణాత్ అష్టమే

1* ఇంటి చుట్టు సూత్రము చుట్టుటకు గాని, క్షీర, జల దారలు విడచుటకు గాని, వీలులేనిచో, వాస్తు మంటపమునకు తూర్పున దారపు బంతిని, క్షీర, జల కలశములనుంచి, వాటిపైన 'ఓం సూత్రాయనమః । ఓం క్షీరాయనమః । ఓం ఆద్యోనమః' అని పుష్పాక్షతలు చల్లి సమస్కరించవలెను.

*శ్లో. వాస్తూప శమనం కృత్వా తతస్సూత్రేణ వేష్టయేత్ ।

రక్షోఘ్న పవమానేన సూక్తేన భవనాదికం॥ —మాత్యే

(రక్షోఘ్న మనగ కృణువ్య పాజః—మొదలు ఐదు ఋక్కులు)

2ఇంటికి వెలుపల ఈశాన్యము నుండి ఆగ్నేయము వరకు ఇంటిని కొలచి దానిని తొమ్మిది సమభాగములుచేసి, ఇంటిని ఆనుకొని ఈశాన్యము నుండి రెవ భాగ మధ్యమందున ఒక అడుగు నలుచదరముగ మోకాటి లోతు గర్తము త్రవ్వి, అందు వృషవాస్తును ప్రతిష్ఠించవలెను.

ఆకాశపదే భూమిం జాను మాత్రం భానయిత్వా । గోమయేనోప లిప్య । గంధ పుష్పాదిభి రలం కృత్య । స ప్రధాన్యాని* ప్రక్షిప్య । ఓం నమోవరుణాయేతి గన్ధ పుష్పాక్షతసహిత జలేన గర్తంపూరయేత్ । తతో మృన్నిర్మిత పేటికాయాం (క్రొత్తమూకుడు లేక ప్రమిద) సప్రధాన్య దధి పుష్పాణి నిక్షిప్య । బ్రహ్మస్థానే పూజిత వృషవాస్తు ప్రతిమా మానీయ తస్యాం సంస్థాప్య । గంధాదిభిస్సంపూజ్య । ప్రార్థయేత్ ।

వృషవాస్తు పురుష ప్రార్థనా

పూజితోసిమయా వాస్తో । హోమాద్యైరర్చనై శ్శుభైః ।

ప్రసీద పాహి విశ్వేశ । దేహిమే గృహజం ఫలమ్ ॥

నమస్తే వాస్తుపురుష । భూశయానిరత ప్రభో ।

మద్గృహం ధనధాన్యాది । సమృద్ధిం కురు సర్వదా॥

ప్రార్థయాపీత్య హం దేవం । కాలాయా అధిపస్తుయః ।

ప్రాయశ్చిత్తం ప్రసంగేవ । గృహార్థం యన్మయాకృతమ్ ॥

మూలచ్ఛేదం తృణచ్ఛేదం । కృమి కీట నిపాతనం ।

హననం జల జీవానాం । భూమౌ శస్త్రేణ ఘాతనం ॥

అన్యతం భాషితం యద్వ । కించి ద్వైక్షన్య పాతనం ।

ఏతత్సర్వం క్షమస్యైనో । యన్మయాదుష్కృతం కృతమ్ ॥

గృహార్థేయత్కృతం పాప । మజ్ఞానే నాథ చేతసా ।

తత్సర్వం క్షమ్యతాందేవ । గృహకాలాం శుభాంకురు ॥

* సప్రధాన్యాని :-

యవ గోధూమ ధాన్యాని । తిలాః కంగుశ్చ ముద్గకాః ।

శ్యామాకం చణకం చైవ । సప్రధాన్య ముదాహృతం ॥

—షట్త్రింశన్మతే

సత్రై సాగరాం పృథ్వీం । యథావహసి మూర్ధని ।
తథామాం వహకళ్యాణం । సంపత్సంతతిభిన్నహ ॥

—విశ్వకర్మ ప్రకాశికా ౫-౧-౭

తతో మృన్మయ పిదానేన పేటికా మాచ్ఛాద్యః । సూత్రేణ వేష్ట్య ।
(వృషవాస్తు ప్రతిమ నుంచిన మూకుడు లేక ప్రమిద పైన మరియొక
క్రొత్తమూకుడు లేక ప్రమిదను బోర్లించి దారము చుట్టవలెను) తస్మిన్
గర్తే శస్త్రైర్నిక్షిపేత్ । తతః పూర్వ తాత మృదా పూరయేత్ । గర్తోపరి
భూమిం గోమయేనానులిప్య । గంధాదిభిరలం కృత్య । నమస్కుర్యాత్ ।

అథ బలి విధానమ్

ఆచమ్య । ప్రాణానాయమ్యుషవం...ప్రీత్యర్థం శ్రీమాన్ గోత్రః...
నామధేయః ధర్మపత్ని సమేతః శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్య ధర్మ
పత్ని సమేతస్య అస్మాకం సహకుటుంబానాం పరివారాణాంచ అస్మిన్
క్షేత్రేక్షేమస్తైర్య విజయాభయాయురారోగైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం సర్వారిష్ట
పరిహర ద్వారా సర్వదిక్షు సంరక్షణార్థం తత్తత్ దిక్పాలక ప్రీత్యర్థం
దిక్పాల కేభ్యో బలిప్రదానమ్ కరిష్యే ।

(ఇంటికి చుట్టునున్న అవరణలో అష్టదిక్కులయందు)

ప్రాచ్యామ్ :- స్థలశుద్ధ్యర్థం పుణ్యాహోదకం సంప్రోక్ష్య । చతుర
మండలంకృత్వా । తస్మిన్మండలే హరిద్రాకుంకుమా
ల్యాన్ వికిర్య । తదుపరి పాలాశపర్ణంవా నాగవల్లిదళంవా
ప్రాగగ్రం పరిస్తీర్య ।

(ఈ విధముగనే మిగిలిన దిక్కులయందును చేయవలెను)

భో ఇంద్ర! ఇహగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ! ఓం ఇంద్రాయనమః!
ఇతి పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్యవాహయేత్ । తతః మాషబలిం గృహీత్వా ।

ఇంద్రాయ సాంగాయ సాయుధాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ
ఇమంబలిం సమర్పయామి ।

ఇతి తస్మిన్ పత్రే బలిందత్వా । ప్రార్థయేత్ ।
భో ఇన్ద్ర! దిశంరక్ష । బలింభక్ష ।

అస్మాకం సహకుటుంబానాం పరివారాణాంచ అస్మిన్ క్షేత్రే
ఆయుః కర్తా క్షేమకర్తా తుష్టికర్తా పుష్టికర్తా వరదోభవ । ఆచమ్య ।

శచిపతే గజారూఢ । వజ్రహస్త సురాధిప ।
పూర్వావకాశేయష్టాభిః । రక్షణీయం ప్రయత్నతః ॥

ఓం ఇంద్రాయ నమః । ఇతి నమస్కుర్యాత్ ।

అగ్నేయామ్ :- స్థలశుద్ధ్యర్థం పుణ్యాహోదకం సంప్రోక్ష్య...పరిస్తీర్య!

భో అగ్నే! ఇహగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ! ఓం అగ్నేయేనమః ।

ఇతి పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్యవాహయేత్ । తతః మాషబలిం గృహీత్వా ।

అగ్నేయే సాంగాయ సాయుధాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ
ఇమం బలిం సమర్పయామి ।

ఇతి తస్మిన్ పత్రే బలిందత్వా । ప్రార్థయేత్ ।
భో అగ్నే! దిశంరక్ష । బలింభక్ష ।

అస్మాకం సహకుటుంబానాం పరివారాణాంచ అస్మిన్ క్షేత్రే
ఆయుః కర్తా క్షేమకర్తా తుష్టికర్తా పుష్టికర్తా వరదోభవ । ఆచమ్య ।

నమస్తే త్వగ్నిరూపాయ! పింగళాయ మహాత్మనే!
చందాయ చందరూపాయ! రక్షత్యం హవ్యవాహన ॥

ఓం అగ్నేయే నమః । ఇతి నమస్కుర్యాత్ ।

దక్షిణే :- స్థలశుద్ధ్యర్థం పుణ్యాహోదకం సంప్రోక్ష్య....పరిస్తీర్య!

భో యమ ! ఇహగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ । ఓం యమాయనమః ।
ఇతి పుష్పాక్షతాన్నిషిప్యావాహయేత్ । తతః మాషబలింగృహీత్వా ।
యమాయసాంగాయ సాయుధాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ
ఇమంబలిం సమర్పయామి ।

ఇతి తస్మిన్ పత్రే బలిం దత్వా । ప్రార్థయేత్ ।

భో యమ । దిశంరక్ష । బలింభక్ష ।

అస్మాకం సహకుటుంబానాం పరివారాణాం చ అస్మిన్ శ్రేత్రే
ఆయుః కర్తా శ్రేమకర్తా తుష్టికర్తా పుష్టికర్తా వరదోభవ । ఆచమ్య ।

వైవస్వత మహాదేవ! నమస్తే ధర్మసాక్షికా ।

శివాజ్ఞాపిహితోదేవ! దిశంరక్ష భవానిహ ।

ఓం యమాయనమః! ఇతి నమస్కుర్యాత్ ।

నైర్కోత్కామ్ :- స్థలశుద్ధ్యర్థం పుణ్యాహోదకం సంప్రోక్ష్య...పరిస్తీర్య ।

భో నిర్ర్తే । ఇహగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ । ఓం నిర్ర్తయేనమః ।

ఇతి పుష్పాక్షతాన్నిషిప్యావాహయేత్ । తతః మాషబలింగృహీత్వా ।

నిర్ర్తయే సాంగాయ సాయుధాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ

ఇమంబలిం సమర్పయామి

ఇతి తస్మిన్ పత్రే బలిం దత్వా । ప్రార్థయేత్ ।

భో నిర్ర్తే । దిశంరక్ష । బలింభక్ష ।

అస్మాకం సహకుటుంబానాం పరివారాణాం చ అస్మిన్ శ్రేత్రే ఆయుః
కర్తా శ్రేమకర్తా తుష్టికర్తా పుష్టికర్తా వరదోభవ । ఆచమ్య ।

రాక్షసేభ్యోహి రక్షార్థం । భవానత్ర ప్రతిషితః ।

నిర్వాధాం గృహభూమిం త్వం! కురుష్వ శవహవాన ॥

ఓం నిర్ర్తయే నమః । ఇతి నమస్కుర్యాత్ ।

వల్బిమై :- స్థలశుద్ధ్యర్థం పుణ్యాహోదకం సంప్రోక్ష్య...పరిస్తీర్య ।

భో వరుణ । ఇహగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ । ఓం వరుణాయనమః ।

ఇతి పుష్పాక్షతాన్నిషిప్యావాహయేత్ । తతః మాషబలింగృహీత్వా ।

వరుణాయ సాంగాయ సాయుధాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ
ఇమంబలిం సమర్పయామి ।

ఇతి తస్మిన్ పత్రే బలిం దత్వా । ప్రార్థయేత్ ।

భో వరుణ । దిశంరక్ష । బలింభక్ష ।

అస్మాకం సహకుటుంబానాం పరివారాణాం చ అస్మిన్ శ్రేత్రే ఆయుః
కర్తా శ్రేమకర్తా తుష్టికర్తా పుష్టికర్తా వరదోభవ । ఆచమ్య ।

పాశహస్తం చ వరుణం! అర్హసాంపతిమిశ్వరం ।

ఆవాహయామి శ్రేత్రే అస్మిన్ । వరుణాయ నమోనమః॥

ఓం వరుణాయ నమః! ఇతి నమస్కుర్యాత్ ।

వాయవ్యాం :- స్థలశుద్ధ్యర్థం పుణ్యాహోదకం సంప్రోక్ష్య...పరిస్తీర్య ।

భో వాయో! ఇహగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ । ఓం వాయవే నమః ।

ఇతి పుష్పాక్షతాన్నిషిప్యావాహయేత్ । తతః మాషబలింగృహీత్వా ।

వాయవే సాంగాయ సాయుధాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ
ఇమంబలిం సమర్పయామి ।

ఇతి తస్మిన్ పత్రే బలిం దత్వా । ప్రార్థయేత్ ।

భో వాయో! దిశంరక్ష । బలింభక్ష ।

అస్మాకం సహకుటుంబానాం పరివారాణాం చ అస్మిన్ శ్రేత్రే ఆయుః
కర్తా శ్రేమకర్తా తుష్టికర్తా పుష్టికర్తా వరదోభవ । ఆచమ్య ।

ప్రాణినాం ప్రాణిరూపోయో మహాబల పరాక్రమః ।
మహావేగ సమారూఢః దిశం రక్ష ప్రభంజన ॥

ఓం వాయవేనమః ఇతి నమస్కుర్యాత్ ।

ఉత్తరేః- స్థల శుద్ధ్యర్థం పుణ్యాహోదకం సంప్రోక్ష్య.....పరిస్థిర్య ।

భో కుబేర! ఇహగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ ఓం కుబేరాయనమః ।
ఇతి పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్తావాహయేత్ । తతః మాష బలిం గృహీత్వా ।

సోమాయ సాంగాయ సాయుధాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ
ఇమం బలిం సమర్పయామి ।

ఇతి తస్మిన్ పత్రే బలిం దత్వా । ప్రార్థయేత్ ।

భో కుబేర! దిశంరక్ష! బలింభక్ష ।

అస్మాకం సహకుటుంబానాం పరివారాణాంచ అస్మిన్ శ్మేత్రే ఆయుః
కర్తా శ్మేమకర్తా తుష్టికర్తా పుష్టికర్తా వరదోభవ । ఆచమ్య ।

నక్షత్రాణాంచ సర్వేషాం శోమోరాశా ప్రకీర్తితః ।

రత్నాంగాయన భోగాయ! సోమరాజాయతేనమః ॥

ఓం కుబేరాయ నమః! ఇతి నమస్కుర్యాత్ ।

బిశాన్యాంః- స్థలశుద్ధ్యర్థం పుణ్యాహోదకం సంప్రోక్ష్య.....పరిస్థిర్య ।

భో ఈశాన! ఇహగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ ఓం ఈశానాయనమః ।
ఇతి పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్తావాహయేత్ । తతః మాషబలిం గృహీత్వా ।

ఈశానాయ సాంగాయ సాయుధాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ
ఇమంబలిం సమర్పయామి ।

ఇతి తస్మిన్ పత్రే బలిం దత్వా । ప్రార్థయేత్ ।

భో ఈశాన! దిశంరక్ష! బలింభక్ష ।

అస్మాకం సహ కుటుంబానాం పరివారాణాంచ అస్మిన్ శ్మేత్రే ఆయుః
కర్తా శ్మేమకర్తా తుష్టికర్తా పుష్టికర్తా వరదోభవ । ఆచమ్య ।

రక్షణం కురుమేదేవ! త్రినేత్రాయ త్రిశూలినే ।

వృషధ్వజాయ యజ్ఞాయ! నమస్తుభ్యముమాపతే ॥

ఓం ఈశానాయనమః! ఇతి నమస్కుర్యాత్ ।

ఈశానోత్తర యోర్మధ్యేః- స్థల శుద్ధ్యర్థం పుణ్యాహోదకం సంప్రోక్ష్య.....
పరిస్థిర్య ।

భో శ్మేత్ర పాలక! ఇహగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ ఓం శ్మేత్రపాలకాయ నమః!
ఇతి పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్తావాహయేత్ । తతః మాషబలిం గృహీత్వా ।

సర్వగృహశ్మేత్రాధి పతయే శ్మేత్రపాలకాయ సాంగాయ సాయు
ధాయ సపరివారాయ సశక్తికాయ ఇమం బలిం సమర్పయామి ।

ఇతి తస్మిన్ పత్రే బలిం దత్వా । ప్రార్థయేత్ ।

భో శ్మేత్రపాలక! దిశం రక్ష! బలిం భక్ష ।

అస్మాకం సహకుటుంబానాం పరివారాణాంచ అస్మిన్ శ్మేత్రే
ఆయుః కర్తా శ్మేమకర్తా తుష్టికర్తా పుష్టికర్తా వరదోభవ । ఆచమ్య ।

ఈశానోత్తర యోర్మధ్యే । శ్మేత్రపాలో మహాబలః ।

భీషనామా మహాదంష్ట్రః । సర్వేగృహాన్విమం బలిం॥

శ్మేత్ర పాలక నమస్తుభ్యం! సర్వకామ ఫలప్రద!

మమాత్ర విఘ్న శాస్త్ర్యర్థం! గృహోజత్వమిమం బలిం॥

ఓం శ్మేత్రపాలకాయనమః! ఇతి నమస్కుర్యాత్ ।

పాదా ప్రక్షాళ్య ఆచమ్య ।

దంపతీ మార్జనమ్

ఆచార్యః పూర్వార్చిత వరుణ కలశోదకేన దంపతీ మార్జనం
కుర్యాత్ ।

ఓం దేవా స్వేంద్ర జ్యేష్ఠా వరుణరాజానః.....తేన ప్రోక్షితః ।
 సురాస్త్వామభిషిచన్తు । బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరాః ।
 వాసుదేవో జగన్నాథ । స్తథా సంకర్షణో విభుః ॥
 ప్రద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధశ్చ । భవంతు విజయాయతే ।
 అఖండలోఽగ్నిర్భగవా । న్యమోవై నిర్భతి స్తథా ॥
 వరుణః పవనశ్చైవ । ధనాధ్యక్షస్తథా శివః ।
 బ్రహ్మణా సహితాస్సర్వే । దిక్పాలాః పాంతు తే సదా ॥
 కిర్తిర్దక్షిర్భృతిర్మేధా । పుష్టిః శ్రద్ధా క్రియామతిః ।
 బుద్ధిర్జ్ఞానపుష్కాంతి । స్తుప్తిః కాంతిశ్చమాతరః ॥
 ఏతాస్త్వామభిషిచంతు । దేవ పత్న్యస్సమాగతాః ।
 ఆదిత్యశ్చంద్రమాభౌమో । బుధశీవ సితార్కజాః ॥
 గ్రహస్త్వామభిషిచంతు । రాహు కేతూ చతర్పితాః ।
 దేవదానవ గంధర్వా । యక్షరాక్షస పన్నగాః ॥
 ఋషయో మనవోగవో । దేవమాతర ఏవచ ।
 దేవపత్న్యో ద్రుమానాగా । దైత్యాశ్చాప్సరసాంగణః ॥
 అస్త్రిణి సర్వశస్త్రిణి । రాజానో వాహనాని చ ।
 ఔషదాని చ రత్నాని । కాలస్యావయవాశ్చయే ॥
 సరితస్సాగరాః శైలాః స్థిర్ధాని జలదానదాః ।
 ఏతాస్త్వామభిషిచంతు । సర్వకామార్థ సిద్ధయే ॥
 ఆదిత్యా వసవోరుద్రా । విశ్వేదేవా మరుద్గణాః ।
 అభిషిచంతు తే సర్వే । ధర్మకామార్థసిద్ధయే ॥
 ఇతి మార్గయేత్ ।

ఫలప్రదానమ్

యజమానః ప్రాణానాయమ్య । ఏవం...ప్రిత్యర్థం సకల శ్రేయోభి
 వృద్ధ్యర్థం ఫలప్రదానాని కరిష్యే॥

ఫలాని మధురాణిహ । ద్విజదేవ ప్రియాణితు ।
 అతస్తేషాం ప్రదానేన । శాన్తి వస్తు సదామమ ॥
 యాః ఫలిసిర్యా.....హసః ।

ఫలదానం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ । ఇతి ఫలదానాని
 దద్యాత్ । అథ నూతన వస్త్రాణి ధృత్వా । ఆచమ్య । ఆశీర్వచనం
 గృహ్ణీయాత్ ।

మంట పోద్వాసనమ్

యాంతుదేవ గణాస్సర్వే । పూజామాదాయ మామకిం ।
 ఇష్టకామ సమృద్ధ్యర్థం । పునరాగమనాయచ ॥
 ఇతి మంటప సమీపే సాక్షతోదకం విస్సృజ్య ।

ఓం యజ్ఞేనయజ్ఞ మయజంత.....దేవాః ।
 ఇతి మంటప ముద్వాస్య । మయార్చిత మంటపం తుభ్యమహం
 సంప్రదదే నమమ । ఇతి మంటపమాచార్యాయ దద్యాత్ ।
 తతః అగ్నిముద్వాస్య* ।

మంగళనిరాజనం గృహీత్వా । సర్వేషాం తాంబూలాని దద్యాత్ ।
 తదనంతరం సర్వేషాం ముఖ్య వృద్ధానాం నమస్కారాణి కృత్వా । బంధు
 భిస్సహ భుంజీయాత్ ।

* వేదోత్తముగ హోమము చేసిన వారు అగ్నిహోత్రమును ఇప్పుడు
 ఉద్వాసన చేయవలెను.

అగ్నిద్వాసనం :- గచ్చ గచ్చ సురశ్రేష్ఠ । స్వస్థానే పరమేశ్వర ।
 యత్ర బ్రహ్మాదయో దేవాః । తత్ర గచ్చ మతాశన॥

ఓం యజ్ఞేన యజ్ఞ మయజంత.....దేవాః ।
 యజ్ఞేశ్వరాయనమః । యథాస్థానం ప్రవేశయామి । శోభనార్థం
 పునరాగమనాయచ ।

ఏవం ప్రథమేహ్ని వాస్తుశాన్తిం విధాయ । ద్వితీయేహ్ని గృహ
ప్రవేశం కార్యం ।

ఇతివాస్తు శాన్తి ప్రయోగః

* * *

ఫలశ్రుతి:

అథాతో గృహ వృద్ధి మైవృన్మాసిమాస్యనావృతౌ సంవత్సరేవాఽ
పూర్వమాణ వక్షే పుణ్యే నక్షత్రే గృహశాంతి మారభేత.....

ఏవం ప్రయుంజానో మహాంతం పోషం పుష్కంతి బహవః పుత్రా
భవంతి నైవ బాలాః ప్రమీయంతే నైవగ్రహవ్యాధయోగృహ్ణంతి న
దంష్ట్రీణోప మాతయేయుః న తస్కర సర్వ రాక్షస పిశాచా బాధంతే
యదిగావః ప్రతప్యేరన్ గవాం మధ్యే ఆహుతి సహస్రం జాహుయాద్గవాం
శాన్తిరిత్యా చక్షతే ద్విపశ్చతుష్పదాం చైత దేవవ్యా చక్షతే వాసో దక్షిణే
త్యాహ భగవాన్పౌధాయనః । —బోధాయన సూత్రే

శ్రీరస్తు

అథ గృహ ప్రవేశ ప్రయోగః

సపత్నీకో యజమాన శ్శుచిర్భూత్వా।

శ్రీమహాగణాధిపతయే నమః। ఇతి గణపతిం ధ్యాత్వా।

జలపూర్ణపల్లవోపేతం దూర్వాయుతం నుగంధాదిలిప్తం గంధ
పుష్పాద్యర్చితం నూతన కలశం హస్తాభ్యాం గృహీత్వా।¹ గోబాహ్మణ
కుమారీ పురస్సరః సపత్నీకః పుత్ర భ్రాత్రాది పరివారైః పరివృతః।
మంగళ ద్రవ్యాణి గృహీత్వాఽనుగమనాభిస్సువాసిసిభిస్సహ తూర్య
మోషేణ వేద మోషేణ చ గృహం త్రిప్రదక్షిణీ కృత్వ²। ప్రధాన
ద్వార దేశే కలశం సంస్థాప్య, పత్న్యా సహప్రాణానాయమ్య। ఏవం...
ప్రీత్యర్థం అస్మిన్పుణ్యాహే సంస్కారానేక భోగైశ్చర్యాది వివిధ మంగ
ళోదయ సిద్ధయే। ఏతన్నపిన గృహప్రవేశ మహం కరిష్యే। ఆదౌ ప్రధాన
ద్వార పూజాం కరిష్యే।

¹ శ్లో. స్రజం కుంభం పురస్కృత్వ। ధేనుం విప్రం కుమారికాం ।

ప్రదక్షిణం విధాయాథ। ప్రవేశేన్నూతనం గృహం॥

² ఇంది చుట్టు ప్రదక్షిణము చేయవలెననిచో సింహద్వారమునకు
ఎదురుగ దంపతులు మాత్రమే ఆత్మ ప్రదక్షిణము మూడు పర్యాయములు చేయవలెను.

పూర్వ సింహద్వార పూజా*

ఆయాహి వజ్ర సంఘాతః పూర్వ ద్వారం కృతాదిపః
ఋగ్వేదాధిపతేనామ్నః సుశోభన నమోఽస్తుతే॥
సుశోభన నామ్నే ఇంద్రాయ పూర్వాధిష్ఠితాయనమః
ఇతి ద్వారం నమస్కృత్య ।

ద్వారదక్షిణశాఖాయాం : (కుడి నిలువు కమ్మి)

ద్రువాయనమః । గంగాయై నమః । భూర్లోకాయనమః । ఆదిత్యాయ
నమః ।

స్థాపితేయం మయాశాఖా శుభదాఋద్ధిదాఽస్తుమే ।
సుపూజితా మయాశాఖా సర్వదా సుస్థిరాఽస్తుమే ॥
యో ధారయతి సర్వేశో జగన్ స్థిస్తావరాణిత ।
దాతా దక్షిణ శాఖాయాం । పూజితో వరదోఽస్తుమే ॥

ఓం దాత్రే నమః । ఇతి దక్షిణ శాఖాయాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య
నమస్కృత్యాత్ ।

ద్వారవామశాఖాయాం : (ఎడమ నిలువు కమ్మి)

అధ్వరాయనమః । యమునాయై నమః । భువర్లోకాయ నమః ।
సోమా నమః ।

యస్సముత్పాద్య విశ్వేశో భువనాని చతుర్దశ ।
విధాతా వామశాఖాయాం స్థిరోభవతి పూజితః ॥

* ఇంటికి ఏదిక్కు సింహద్వారమైన ఆ దిక్కు సింహ ద్వార పూజ
మాత్రమే చేయవలెను.

ఓం విధాత్రే నమః । ఇతి వామశాఖాయాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య
నమస్కృత్యాత్ ।

ద్వారోత్తరాంగే : (పై అడ్డకమ్మి)

ఋగ్వేదాయ నమః॥

గజవక్త్ర గణాధ్యక్ష । హే హేరంజామ్భి కౌత్మజ ।
విహ్నున్నివారయా శుత్వ । మూర్ధ్వోదుఃఖర సంస్థితః ॥

ఓం శ్రీ గణపతయై నమః । ఇతి ఊర్ధ్వ శాఖాయాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య
నమస్కృత్యాత్ ।

ద్వారాధో దేహశ్యాం : (గడప లేక మండిగము)

యస్యాః ప్రసాదాత్పుత్రినో దేవాస్సేంద్రాస్సహారగాః ।
సావై శ్రీర్దేహశీ సంస్థా । పూజితా ఋద్ధి దాతుమే ॥

ఓం ద్వారక్రియై నమః । దేహశ్యాం మధ్యే వాస్తు పురుషాయ నమః ।
ఇతి దేహశ్యాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య । నమస్కృత్యాత్ ।

ఓం పరివార సమేత ఇంద్రాయ నమః । ధ్యానావాహనాది షోడ
శోపదార పూజాస్సమర్చయామి ।

ఓం వాస్తు పురుషాయనమః । కూష్మాండ బలిం* నివేదయామి ।

ఇతి పూర్వసింహద్వార పూజా ।

* మంచి గుమ్మడి కాయను పగులకొట్టి గడప (మండిగము)
నుంచుంచి, 'ఓం వాస్తు పురుషాయనమః॥ ఇదం బలిం నివేదయామి' అని
ఆ ముక్కలపై కుంకుమ, నీళ్ళు విడువవలెను. తరువాత ఆ ముక్కలను
సింహద్వారమునకు రెండు ప్రక్కల నుంచివలెను. (ఏ సింహ ద్వార పూజ
యందైనను గుమ్మడి కాయ నిల్లే నివేదన చేయవలెను).

దక్షిణ సింహద్వార పూజా

నమస్తే ధర్మరాజాయ । త్రేతాయుగాధి పాయచ ।
యజుర్వేదాధి దేవాయ । సుభద్ర ద్వార రక్షణే ॥

భర్మిష్ఠాభిధానాయ శ్రీ ధాత్యాదివృతాయ దక్షిణద్వారాయ నమః ।
ఇతి ద్వారం నమస్కృత్య ।

ద్వారదక్షిణశాఖాయాం :

వామనాయనమః । గోదావర్యై నమః । మహర్షేకాయ నమః । భౌమా
యనమః । చందాయ నమః ।

స్థాపితేయం మయాశాఖా । శుభదా ఋద్ధిదాఽస్తుమే ।
సుపూజితా మయాశాఖా । సర్వదా సుస్థిరాఽస్తుమే ॥
యో ధారయతి సర్వేశో । జగన్తి స్థావరాణిచ ।
ధాతా దక్షిణ శాఖాయాం పూజితో వరదోఽస్తుమే ॥

ఓం ధాత్రే నమః । ఇతి దక్షిణ శాఖాయాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య ।
నమస్కృత్య ।

ద్వార వామ శాఖాయాం :

రుద్రాయ నమః । కృష్ణాయై నమః । ఋధాయ నమః । ప్రచందాయ
నమః ।

యస్సమత్పాద్య విశ్వేశో భువనాని చతుర్దశ ।
విధాతా వామ శాఖాయాం స్థిరో భవతి పూజితః ॥

ఓం విధాత్రే నమః । ఇతి వామశాఖాయాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య ।
నమస్కృత్య ।

నూతన గృహప్రవేశ ప్రయోగః

ద్వారోత్తరాంగే :

యజుర్వేదాయ నమః ।

గజవక్త్ర గణాధ్యక్ష । హే హేరంబామృతాత్మజ ।
విఘ్నాన్నివారయాశుత్వ । మూర్ధ్వేదుంబర సంస్థితః ॥

ఓం శ్రీగణపతయే నమః । ఇతి ఊర్ధ్వశాఖాయాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య ।
నమస్కృత్య ।

ద్వారాధోదేహశ్యాం :

యస్యాః ప్రసాదాత్పుభినో దేవా స్సేంద్రా స్సహారగాః ।
సావై శ్రీ రేహశీసంస్థాః పూజితా ఋద్ధిదాతుమే ॥

ఓం ద్వార శ్రియై నమః । దేహశ్యాం మధ్యే వాస్తుపురుషాయ నమః ।
ఇతి దేహశ్యాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య । నమస్కృత్య ।

ఓం పరివార సమేత యమాయ నమః । ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార
పూజా స్సమర్పయామి ।

ఓం వాస్తు పురుషాయ నమః । కూష్మాండ బలిం నివేదయామి ।

ఇతి దక్షిణ సింహద్వార పూజా ।

పశ్చిమ సింహద్వార పూజా

నమోఽస్తు కామరూపాయ । పశ్చిమ ద్వారపాయచ ।
సామ వేదాధిప త్వం హి । నామ్నా కళ్యాణ కారకః ॥

జపసాభిదాయ అమృతాధిష్ఠాయ పశ్చిమద్వారాయ నమః ।

ఇతి ద్వారం నమస్కృత్య ।

ద్వార దక్షిణ శాఖాయాం:

అనిలాయ నమః! కిరీటినే నమః! జనలోకాయ నమః! బృహస్పతయే నమః! నర్మదాయై నమః!

స్థాపితేయం మయాశాఖా! శుభదా ఋద్ధిదాఽస్తుమే!
సుపూజితా మయా శాఖా! సర్వదా సుస్థిరాఽస్తుమే॥
యోధారయతి సర్వేశో! జగన్త్రి స్థావరాణి చ!
ధాతా దక్షిణ శాఖాయాం! పూజితో వరదోఽస్తుమే॥

ఓం ధాత్రే నమః! ఇతి దక్షిణ శాఖాయాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య!
నమస్కుర్యాత్!

ద్వార వామశాఖాయాం:

అనిలాయ నమః! స్కందాయ నమః! తపోలోకాయ నమః! గోదావరే నమః!

యస్సముత్పాద్య విశ్వేశో! భువనాని చతుర్థశ!
విధాతా వామ శాఖాయాం! స్థిరోభవతి పూజితః॥

ఓం విధాత్రే నమః! ఇతి వామ శాఖాయాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య!
నమస్కుర్యాత్!

ద్వారోత్తరాంగే:

సామవేదాయ నమః!

గజవక్త్ర గణాధ్యక్ష! ఘోషేరంభామృతాత్మజ!
విఘ్నాన్నివారయా శుభ్ర! మూర్ధ్యో దుంభిర సంస్థితః॥

ఓం శ్రీగణపతయే నమః! ఇతి ఉత్తరాంగే పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య!
నమస్కుర్యాత్!

ద్వారాధోదేహశ్యాం:

యస్యాః ప్రసాదా త్సుఖినో! దేవా స్సేంద్రా స్సహారగాః!
సావై శ్రీ ర్దేహశీ సంస్థా! పూజితా ఋద్ధిదాతుమే॥

ఓం ద్వారశ్రియే నమః! దేహశ్యాం మధ్యే వాస్తు పురుషాయ నమః!
ఇతి దేహశ్యాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్య! నమస్కుర్యాత్!

ఓం పరివార సమేత వరుణాయ నమః! ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార
పూజాసమర్పయామి!

ఓం వాస్తు పురుషాయ నమః! కూష్మాండ బలిం నివేదయామి!
ఇతి పశ్చిమ సింహ ద్వారపూజా!

ఉత్తర సింహద్వార పూజా

నమస్తే నివ్యూహాయ! త్వధర్వాధిపతే ప్రభో!
కలేరధిపతే రామ్నా! మంగళశ్చోత్తరాననః॥

కళ్యాణాభిధాయ ప్రద్యుమ్నాభిష్ఠితాయ ఉత్తర ద్వారాయ నమః!
ఇతి ద్వారం సమస్కృత్య!

ద్వార దక్షిణ శాఖాయాం:

ప్రత్యూషాయ నమః! జయాయ నమః! సత్యలోకాయ నమః!

శనైశ్చరాయ నమః! వేణ్యై నమః! పార్వతీశాయ నమః!

స్థాపితేయం మయాశాఖా! శుభదా ఋద్ధిదాఽస్తుమే!
సుపూజితా మయా శాఖా! సర్వదా సుస్థిరాఽస్తుమే॥

యోధారయతి సర్వేశో! జగన్త్రి స్థావరాణి చ!
ధాతా దక్షిణ శాఖాయాం! పూజితో వరదోఽస్తుమే॥

ఓం ధాత్రే నమః! ఇతి దక్షిణ శాఖాయాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్యః
నమస్కుర్యాత్.

ద్వారవామ శాఖాయాం:

ప్రభాసాయ నమః! విజయాయ నమః! ద్రువలోకాయ నమః!
రాహవే నమః! పయోజ్యై నమః! చండిశ్వరాయ నమః!

యస్సముత్పాద్య విశ్వేశో భువనాని చతుర్దశః
విధాతా వామ శాఖాయాం స్థిరో భవతి పూజితః॥

ఓం విధాత్రే నమః! ఇతివామ శాఖాయాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్యః
నమస్కుర్యాత్.

ద్వారోత్తరాంగే:

అధర్వవేదాయ నమః!

గజవక్త్ర గణాధ్యక్ష! హే హేరంభామ్బికాత్మజ!
విహ్నిన్నివారయాశుత్వ! మూర్ధ్వోదుంబర సంస్థితః॥

ఓం శ్రీగణపతయే నమః! ఇతి ఊర్ధ్వ శాఖాయాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్యః
నమస్కుర్యాత్.

ద్వారాధోదేహశ్యాం:

యస్యాః ప్రసాదా త్సుఖినో! దేవా స్సేంద్రా స్సహోరగాః!
సావై శ్రీ ర్దేహశీ సంస్థా! పూజితా ఋద్ధిదా తుమే॥

ఓం ద్వార శ్రియై నమః! దేహశ్యాం మధ్యే వాస్తుపురుషాయ నమః!
ఇతి దేహశ్యాం పుష్పాక్షతాన్ వికిర్యః నమస్కుర్యాత్.

ఓం పరివార సమేత కుబేరాయనమః! ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార
పూజాస్సమర్చయామి!

ఓం వాస్తు పురుషాయనమః! కూష్మాండ బలిం నివేదయామి!
ఇతి ఉత్తరసింహద్వార పూజా!

ద్వార ప్రార్థనా

యజమానః ధర్మపత్నీ సమేతః బద్ధాంజలిపుటః ద్వారాభిముఖ
స్తిషన్. “బ్రహ్మన్ ప్రవిశామి! ఇతి బ్రాహ్మణం పృచ్ఛేత్” “ఓం ప్రవిశ”
ఇతి బ్రాహ్మణానుజ్ఞాతః!

పూజయామీహ దేవే! శివోభవ వరప్రద!

రిహన్నివారయాశుత్వం! గృహరక్షా కరోభవ॥

ధర్మార్థకామ సిద్ధ్యర్థం! పుత్ర పౌత్రాభి వృద్ధయే ।

త్వా మహం ప్రవిశామ్యద్య! భగో మందిర తే నమః ॥

యావచ్చంద్రశ్చ సూర్యశ్చ । యావత్తిష్ఠ తిమేదిసి!

తావత్త్వం మమవంశస్య । మంగళాఖ్యుదయం కురు ॥

ఇతి సంప్రార్థయేత్! ఆచార్యః సుముహూర్తకాలే మూర్ధికాం పఠేత్ ।
స్వస్త్యస్తాశీత సహస్రాక్షాం ద్విజ! గురు దైవత్యానాం.....శుభ ఏకాదశ
స్థాన ఫలదా సుముహూర్తా సుప్రసన్నావరదా భవన్తు! (మంగళ వాయి
ద్యమలున్న మ్రోగించవలెను). యజమానః పునః కలశం హస్తాభ్యాం
గృహీత్వా । దేహశీ మస్పృశన్ దక్షిణపాద పురస్సర మంతః ప్రవిశ్య ।
ప్రధాన గృహస్య ఈశాన్యభాగే తండుల పూర్ణపాత్రే కలశం సంస్థాప్య ।
తత్సమీపేదీపం ప్రజ్వాల్య!

భోదీప బ్రహ్మరూపేణ! సర్వేషాం హృది సంస్థితః ।

అతస్త్రాంత్రం స్థాపయా మ్యద్య! మదజ్ఞాన మపాకురు ॥

ఇతి దీపమాలే పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య । నమస్కూర్యాత్ ।
తత స్సర్వాణి ద్వారాణి ఓం ద్వారాయ నమః । ఇతి సంపూజయేత్ ।
(ప్రతిద్వారము ముందు కొబ్బరికాయ కొట్టి తలుపులు తెలువ
వలెను). యజమానః కలశస్య పశ్చాత్ సవత్సరకః । ప్రాజ్ఞానితపవిశ్వ ।
ఆచమ్య ।

యశ్శివో నామ రూపాఖ్యాం.....సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః ।
ప్రాణానాయమ్య ఏవం.....ప్రీత్యర్థం శ్రీమాన్.....గోత్రః....
నామధేయః ధర్మపత్ని సమేతః శ్రీమతః.....సమేతస్య శ్రీ పరమేశ్వర
ప్రీత్యర్థం నిత్య నైమిత్తిక కామ్య కర్మానుష్ఠాన సంపూర్ణ సకల ఫలా
వాప్త్యర్థం సంస్కారానేక భోగైశ్చర్యాది వివిధ మంగళోదయ సిద్ధయే
మమ నూతన గృహే పృథ్వ్యర్థం మహాజనైస్సహ స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం
కరిష్యే । ఆదా నిర్విఘ్న పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీ వ హగణాధిపతి పూజాం
కరిష్యే । గణాధిపతి పూజాం కృత్వా పుణ్యాహంవాచయేత్ ।

ఓం పుణ్యాహం దీర్ఘమాయురస్తు.....శుభగం శుభమ్ ।

కూష్మాండపూజా

పునః ప్రాణానాయమ్య ఏవం.....ప్రీత్యర్థం గృహే బహిరావరణ
రక్షణార్థం సకల దృష్టి దోష నివారణార్థం కూష్మాండ పూజాం కరిష్యే ।
అంత్యతకూష్మాండం తండులపూర్ణపాత్రే నిధాయ । ఓం భూతేశాయ
నమః । ఇతి పోడకోపచారై రభ్యర్చ్య ।

ఓం విశంగ భృష్టిమం భృణం విశాచ మింద్ర సంభృణ ।

సర్వం రక్షో నిబర్హయ ।

— ఋ-౨-౧-౨౨

కూష్మాండ రూపో భూతేశః । భూతేభ్యః పరిరక్షతు ।
సర్వేషాం పాప దృష్టినాం । చక్షుర్బద్ధ్వాతి కేశవః ॥

ఓం భూతేశాయ నమః । ఓం కేశవాయనమః ।

ఇతి తత్కూష్మాండం శిశ్యే (ఉ) నిక్షిప్య । కూష్మాండేన సహ గృహం
ప్రదక్షిణీ కృత్య । గృహేద్బహిః ప్రధానద్వారోపరి బద్ధియాత్ ।

పునః ప్రాణానాయమ్య ఏవం.....ప్రీత్యర్థం మహానసే (వంట
గదిలో) నూతనాధిశ్రయణ్యాం (పొయ్యి) అగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే ।

మహానస ఇతి ఖ్యాతో । దేవ యజ్ఞాది సిద్ధి కృత్ ।

అన్నాది సాధనం స్థానం । ధర్మమూలం శుభప్రదం ॥

ఇతి మహానసే సమంతం ఆక్షతాన్ వికిర్య । నమస్కూర్యాత్ ।

అగ్నేయే నమ ఇతి అధిశ్రయణ్యాం అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య । తస్యో
పరి సాయనం పఠేత్ । (హేతు బొంగించిన వారిని వస్త్రాదులచే సత్క
రించవలెను.)

తతో విప్ర, కుమారీ, గోపూజాం కుర్యాత్ ।

విప్రపూజా

విప్రమలంకృత్య ।

యేషాం దేహో స్థితావేదాః । పావయన్తి జగత్త్రయం ।

రక్షంతు సతతం తేమాం । తాన్ విప్రాన్ పూజయామ్యహం ॥

శ్రీ మహావిష్ణు స్వరూపాయ బ్రాహ్మణాయ శతదక్షిణాతాంబూలం తుభ్య
మహం సంప్రదదే నమమః । ఇతి తాంబూలం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ ।

శతమానం భవతి.....తివృతి । ఇత్యాశీర్వాదః ।

కుమారీపూజా

* కుమారీమలంకృత్య।

మంత్రాక్షర మయీం లక్ష్మీం మాతృజాం రూపధారిణీం।
సర్వ శక్త్యాత్మికాం సాక్షాత్కుమారీం పూజయామ్యహం॥

కందుకాది యథాశక్తి వస్త్రఫలదక్షిణాసహిత తాంబూలం కుమార్తె
దద్యాత్।

శతమానం భవతి..... తివ్రతి। ఇత్యాశీర్వాదః।

సవత్సరగోపూజా

ప్రాణానాయమ్య।

ఏవం.....ప్రిత్యర్థం అస్మాకం.....సిద్ధ్యర్థం సకలదేవతా
ప్రిత్యర్థం గృహప్రవేశాంగ సవత్సర గోపూజాం కరిష్యే। ప్రాజ్ఞుభీం
సవత్సరాంగమవస్థాప్య। యజమానః ఉదజ్ఞుభోభూత్వా। పూజయేత్।

ధ్యానమ్

పంచగావస్సముత్పన్నాః । మధ్య మానే మహాదధా ।
తాసాం మధ్యే తు యాశ్రేష్ఠాః । తస్యై ధేన్వై నమో నమః ॥

* ద్వీపర్వా ద్యాదశాబ్దాంతాః కుమారీః పరి పూజయేత్।
(రెండు నుండి పది సంవత్సరములలోపు బాలికను మాత్రమే
పూజించవలెను).

బ్రహ్మణోత్పాదితే దేవి । సర్వ పాప ప్రణాశిని ।
సంసారార్జవ మగ్నానాం । గోమాతస్త్రితు మర్హసి ॥

ఓం ఆయం గౌః పృశ్నిః.....సువః ।

శ్రీగోమాతే నమః। ధ్యాయామి। ధ్యానం సమర్పయామి ।

ఆవాహనమ్

ఆగచ్ఛ దేవి కళ్యాణి । శుభాం పూజాం గృహీణవ ।
వత్సేన సహితాం త్యాజహం । దేవీ మావాహయామ్యహం ॥

శ్రీగోమాతే నమః। ఆవాహయామి। ఆవాహనం సమర్పయామి।

అథ గవి దేవతాహ్వనమ్

పృషే	- బ్రహ్మణ మావాహయామి ।
గ శే	- విష్ణు మావాహయామి ।
ముఖే	- రుద్ర మావాహయామి ।
రోమకూపేషు	- సర్వమహర్షీ నావాహయామి ।
పుచ్చే	- నాగా నావాహయామి ।
స్తనేషు	- చతుస్సముద్రా నావాహయామి ।
ఖురేషు	- అష్టకులపర్వతా నావాహయామి ।
నేత్రయోః	- శశిభాస్కరా వావాహయామి ।
శృంగయోర్మధ్యే	- సర్వతీర్థా న్యావాహయామి ।
మూత్రక్షేత్రే	- గంగాది సర్వనదీః ఆవాహయామి ।
గోమయే	- లక్ష్మీ మావాహయామి ।
కర్ణయోః	- అశ్వినీ కుమారా వావాహయామి ।
జిహ్వాయాం	- సరస్వతీ మావాహయామి ।
నాసికాయాం	- సుముఖ మావాహయామి ।

ఉదరే - పృథివీ మావాహయామి ।
 దక్షిణపార్శ్వే - కుజేర మావాహయామి ।
 వామపార్శ్వే - వరుణ మావాహయామి ।
 హంకారే - సర్వదేవా నావాహయామి ।
 ఇతి ధేన్వంగేషు సర్వ దేవానావాహ్యః ।

ఆసనమ్

నానారత్న సమాయుక్తం కాత్త సర్వ విభూషితం ।
 ఆసనం తే మయాదత్తం గృహేణ సురనందిని॥
 శ్రీ గోమాతే నమః । ఆసనం సమర్పయామి ।

పాద్యమ్

సర్వవంద్యే సౌరభేషు పవిత్రే పాపహరిని ।
 గృహజైతన్మయాదత్తం పాద్యం త్రైలోక్య వన్దితే॥
 శ్రీ గోమాతే నమః । పాదయోః పాద్యం సమర్పయామి ।
 (వెనుక కాళ్ళు కడుగవలెను)

అర్ఘ్యమ్

సర్వదేవమయే దేవి సర్వతీర్థమయే శుభే ।
 గృహజార్ఘ్యం మయాదత్తం సౌరభేషు సమోస్తుతే॥
 శ్రీ గోమాతే నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి ।
 (ముందు కాళ్ళు కడుగవలెను) ।

ఆచమనమ్

దేహస్థితాసి రుద్రాణి శంకరస్య సదాప్రియా ।
 దేను రూపేణ సాదేవీ మమపాపం వ్యపొహతు॥
 శ్రీ గోమాతే నమః । ముఖే ఆచమనం సమర్పయామి ।

స్నానమ్

యా లక్ష్మీస్సర్వలోకేషు యాచ దేవేష్యవస్థితా ।
 దేను రూపేణ సాదేవీ మమ పాపం వ్యపొహతు॥

శ్రీ గోమాతేనమః । స్నానం సమర్పయామి ।
 సాన్నాన న్తరం శుద్ధ ఆవమనీయం సమర్పయామి ।

(గో సూక్తమును పఠించుచు మార్జన చేయవలెను.)

గో సూక్తమ్ : ఓం అగావో అగ్మన్త త ఫద్ర మక్రన్ త్వమగ్నే
 రుద్ర ఆవోరాణానమ్ ।

వస్త్రమ్

ఆచ్ఛాదనం గవేదదాన్ తస్యవ్యం శుద్ధం సునిర్మలం ।
 సురభి ర్యస్త్ర దానేన । ప్రియతాం ఫరమేశ్వరి॥

శ్రీ గోమాతేనమః । వస్త్రం సమర్పయామి ।
 (వస్త్రము నాచ్ఛాదించవలెను) ।

గంధమ్

సర్వదేవ మయేదేవి చందనం చంద్ర సన్నిభం ।
 కస్తూరీ కుంకుమాఢ్యం చ చందనం ప్రతిగృహ్యతాం॥

శ్రీ గోమాతేనమః । దివ్య శ్రీచందనం సమర్పయామి ।

అక్షతాన్

కాలీయాం శృంగద వర్ణాంశ్చ హరిద్రా కుంకుమాన్వితాన్ ।
 అక్షతా నర్పయే తుభ్యం గృహేణ ముదితాభవ॥

శ్రీ గోమాతేనమః । అక్షతాన్ సమర్పయామి ।

హరిద్రామ్

హరిద్రాంచ మయాసీతం । దేవి కళ్యాణదాయినీ ।
సౌభాగ్యవర్ధనం దేహి! గృహాణ కరుణామయి ॥

శ్రీ గోమాత్రేనమః! హరిద్రా చూర్ణం సమర్పయామి ।
(కాళ్ళకు, ముఖమునకు పసుపు పూయవలెను).

కుంకుమమ్

కుంకుమం శోభనం దివ్యం! సర్వదా మంగళప్రదం!
మయాసీతం మహాదేవి! తుభ్యం దాస్యామి సుందరి॥

శ్రీ గోమాత్రేనమః! కుంకుమం సమర్పయామి!
(కుంకుమ బొట్టుపెట్టవలెను).

పరిమళ ద్రవ్యాణి

సుగంధం శీతలం శుభ్రం! నానా గంధసమన్వితం!
ప్రిత్యర్థం తవదేవేశి! త్వయాద్య ప్రతిగృహ్యతాం॥

శ్రీ గోమాత్రేనమః! పరిమళద్రవ్యాణి సమర్పయామి!

పుష్పమాలా

తులసి కుందమందార! పారిజాతాం బుజై ర్యుతాం!
పుష్పమాలాం ప్రదాస్యామి! గృహాణ జగదీశ్వరి॥

శ్రీ గోమాత్రే నమః! పుష్పమాలాం సమర్పయామి!
పుష్పైః పూజయామి!

అంగపూజా

ఓం బ్రహ్మణే నమః! - పృథ్వం పూజయామి!
" విష్ణవే నమః! - గళం పూజయామి!
" రుద్రాయ నమః! - ముఖం పూజయామి!
" సర్వమహర్షిభ్యో నమః! - రోమకూపాన్ పూజయామి!
" సర్వనాగేభ్యో నమః! - పుచ్ఛం పూజయామి!
" చతుస్సముద్రేభ్యో నమః! - స్తనా న్పూజయామి!
" కులపర్వతేభ్యో నమః! - ఖరాన్ పూజయామి!
" శశిభాస్కరాభ్యాం నమః! - నేత్రే పూజయామి!
" సర్వతీర్థేభ్యో నమః! - శృంగమధ్యం పూజయామి!
" సర్వనదీభ్యో నమః! - మూత్రస్థానం పూజయామి!
" లక్ష్మ్యై నమః! - గోమయం పూజయామి!
" అశ్వినీకుమారాభ్యాం నమః! - కర్ణైః పూజయామి!
" సరస్వత్యై నమః! - జిహ్వం పూజయామి!
" సుమఖాయై నమః! - నాసికాం పూజయామి!
" పృథివ్యై నమః! - ఉదరం పూజయామి!
" కుబేరాయ నమః! - దక్షిణపార్శ్వం పూజయామి!
" వరుణాయ నమః! - వామపార్శ్వం పూజయామి!
" సర్వదేవేభ్యో నమః! - హంకారం పూజయామి!
" గోమాత్రే నమః! - సర్వాణ్యంగాని పూజయామి!

ఏవం సంపూజ్య మంటాద్యాభరణాని దద్యాత్ ।

(గోవు మొదలతో ఘంట నలంకరించ వలెను).

శ్రీరస్తు

శ్రీ ధేన్వజ్ఞోత్తర శతనామావళిః

ఓం శ్రీకృష్ణవల్లభాయై నమః ।

" కృష్ణాయై నమః ।

" శ్రీకృష్ణపారిజాతాయై నమః ।

" కృష్ణ ప్రియాయై నమః ।

" కృష్ణరూపాయై నమః ।

" కృష్ణ పేమవివర్ధిన్యై నమః ।

" కమనీయాయై నమః ।

" కామధేనవే నమః ।

" కళ్యాణ్యై నమః ।

" కల్యణవందితాయై నమః ।

10

" కల్పవృక్షస్వరూపాయై నమః ।

" దివ్య కల్పనమలరకృతాయై నమః ।

" క్షీరార్ణవ సుసంభూతాయై నమః ।

" క్షీరదాయై నమః ।

" క్షీర రూపిత్యై నమః ।

" నందాది గోప వినుతాయై నమః ।

" నందిన్యై నమః ।

" నందన ప్రదాయై నమః ।

" బ్రహ్మాది దేవ వినుతాయై నమః ।

" బ్రహ్మనంద విధాయిన్యై నమః ।

20

ఓం సర్వదేవగణస్తుత్యాయై నమః ।

" సర్వధర్మ స్వరూపిత్యై నమః ।

" సర్వభూతావసరతాయై నమః ।

" సర్వదాయై నమః ।

" సర్వమోదదాయై నమః ।

" శిష్టేష్టాయై నమః ।

" శిష్టవరదాయై నమః ।

" సృష్టిస్థితిలయాత్మికాయై నమః ।

" సురభ్యై నమః ।

" సౌరభేయ్యై నమః ।

30

" సురాసుర నమస్కృతాయై నమః ।

" సిద్ధి ప్రదాయై నమః ।

" సిద్ధవిద్యాయై నమః ।

" అభీష్టసిద్ధిప్రవర్ధిన్యై నమః ।

" జగద్ధితాయై నమః ।

" బ్రహ్మపుత్ర్యై నమః ।

" గాయత్ర్యై నమః ।

" ఏకహయన్యై నమః ।

" గంధర్వాది సమారాధ్యాయై నమః ।

" రాధా హస్తోప లాలితాయై నమః ।

40

" యజ్ఞాంగాయై నమః ।

" యజ్ఞఫలదాయై నమః ।

" యజ్ఞేత్యై నమః ।

" యజ్ఞరూపిత్యై నమః ।

ఓం హవ్యకవ్యప్రదాయై నమః।

,, శ్రీదాయై నమః।

,, స్తవ్య భవ్య క్రమోజ్జ్వలాయై నమః।

,, బుద్ధిదాయై నమః।

,, బుద్ధిదాయై నమః।

,, బుద్ధ్యై నమః।

50

,, ధన ధాన్య వివర్ధిన్యై నమః।

,, యశోదాయై నమః।

,, సుయశః పూర్ణాయై నమః।

,, యశోదానంద వర్ధిన్యై నమః।

,, ధర్మ జ్ఞాయై నమః।

,, ధర్మ విభవాయై నమః।

,, ధర్మరూప తనూరుహాయై నమః।

,, విష్ణుపాదోద్భవై నమః।

,, ప్రఖ్యాతాయై నమః।

60

,, వైష్ణవ్యై నమః।

,, విష్ణురూపిన్యై నమః।

,, వశిష్ఠ పూజితాయై నమః।

,, శిష్టాయై నమః।

,, శిష్టేష్టాయై నమః।

,, శిష్ట కామదుహే నమః।

,, దిలీప సేవితాయై నమః।

,, దివ్యాయై నమః।

,, ఖర పావిత విష్ణవాయై నమః।

ఓం రత్నాకర సముద్భూతాయై నమః।

,, రత్నదాయై నమః।

70

,, శక్ర పూజితాయై నమః।

,, పీయూష వర్షిన్యై నమః।

,, పుణ్యాయై నమః।

,, పుణ్యాపుణ్యఫలప్రదాయై నమః।

,, పయఃప్రదాయై నమః।

,, పరమోదాయై నమః।

,, మృతదాయై నమః।

,, మృత సంభవాయై నమః।

,, కార్తవీర్యార్జున మృతిపేతవే నమః।

,, హేతుక సన్నుతాయై నమః।

80

,, జమదగ్ని కృతాజస్ర సేవాయై నమః।

,, సంతుష్ట మానసాయై నమః।

,, రేణుకా వినుతాయై నమః।

,, పాదరేణు పాలితభూతలాయై నమః।

,, సవత్సాయై నమః।

,, వత్సకారాభిపాలితాయై నమః।

,, భక్తవత్సలాయై నమః।

,, వృషదాయై నమః।

,, కృషిదాయై నమః।

,, హేమ శృంగారితల కోభనాయై నమః।

90

,, త్రైలోక్య వందితాయై నమః।

,, భవ్యాయై నమః।

ఓం భావితాయై నమః।

“ భవనాశీస్యై నమః।

“ భుక్తి ముక్తి ప్రదాయై నమః।

“ కాంతాయై నమః।

“ కాంతాజన శుభంకర్యై నమః।

“ సురూపాయై నమః।

“ బహురూపాయై నమః।

“ ఆద్యాయై నమః।

100

“ కర్పూరాయై నమః।

“ కపిలాయై నమః।

“ అమలాయై నమః।

“ సాధుశీలాయై నమః।

“ సాధు రూపాయై నమః।

“ సాధుబృంద నిషేవితాయై నమః।

“ సర్వవేదమయ్యై నమః।

“ సర్వదేవ రూపాయై నమః।

“ ప్రభావత్యై నమః।

“ వసూనాం దుహిత్రే నమః।

110

“ రుద్రమాత్రే నమః।

“ ఆదిత్య సహోదర్యై నమః।

“ తుష్ట్యై నమః।

“ పుష్ట్యై నమః।

“ స్వధాయై నమః।

ఓం మేధాయై నమః।

“ ఋత్యై నమః।

“ సీత్యై నమః।

“ స్మృత్యై నమః।

“ ధృత్యై నమః।

120

“ కాంత్యై నమః।

“ లక్ష్మ్యై నమః।

“ మహామాయాయై నమః।

“ మహాదేవాది వందితాయై నమః।

“ తీర్థస్వరూపాయై నమః।

“ దేవేత్యై నమః।

“ లోకానాం మలహారిత్యై నమః।

“ జాహ్నువ్యై నమః।

“ యమునాయై నమః।

“ గోదాయై నమః।

180

“ సూర్యపుత్ర్యై నమః।

“ సరస్వత్యై నమః।

“ యోగానందాయై నమః।

“ యోగిసిద్ధి ప్రదాయై నమః।

“ యోగి నిషేవితాయై నమః।

“ శ్రీకర్యై నమః।

“ శ్రీ మత్యై నమః।

“ శ్రీదాయై నమః।

“ శ్రీ మద్గోత్రోక వల్లభాయై నమః।

189

శ్రీ గోమాత్రే నమః । నానావిధ పరిమళ పత్ర పుష్పాక్షతాన్ సమర్పయామి ।

ధూపమ్

చందనాగరు కస్తూరీ । కర్పూరేణ సమన్వితః ।
కపిలాఘృత సంయుక్తో । గౌర్ధూపః ప్రతిగృహ్యతాం ॥

శ్రీ గోమాత్రేనమః । ధూపమాఘాపయామి ।

దీపమ్

ఆనంద కృత్సర్వతోకే । దేవానాంచ సదా ప్రీయే ।
గౌస్త్యం పాహిజగన్మాతః । దీపోయం ప్రతిగృహ్యతాం ॥
శ్రీ గోమాత్రే నమః । దీపం దర్శయామి ।
ధూపదీపానంతరం శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి ।

నై వేద్యమ్*

సురభిత్వం జగన్మాతః । నిత్యం విష్ణుపదే స్థితా ।
గ్రాసం గృహాణ మర్దత్రం । గోమాతస్సోతుమర్హసి ॥
శాలీ తండుల ముద్గాద్యైః । సఘృతం కృత్సరం శుభం ।
సుపక్వం చణకాద్యైశ్చ । నై వేద్యం ప్రతిగృహ్యతాం ॥
ఓం భూర్భువః.....అమృతోపస్తరణమసి ।

శ్రీగోమాత్రే నమః । నారికేళ శకల కదళిఫల నవధాన్యాని నివేదయామి ।
ఓంప్రాణా....స్వాహా* । అమృతాపిధానమసి....ఆచమనీయం సమర్పయామి ।

* నవధాన్యములు, ఒక్కొక్కటి పావుకిలో చొప్పున తెచ్చి బాగుచేసి, నానబెట్టి, వడవేయవలెను. వానిలో ప్రత్తి గింజలు కలిపి, ఆవుకు నివేదన చేసి తినిపించవలెను.

గోగ్రాసః

తేజః పుష్టి బలారోగ్యం । సౌభాగ్యం చ సురూపతా ।
సంపదాయుష్య పృథ్వ్యర్థం । గోగ్రాసః ప్రతిగృహ్యతాం ॥
జీవంత్యతి మహాభాగే । సర్వదేవ నమస్కృతే ।
గృహాణేదం మయాదత్తం । కలశం తృణ సంజ్ఞితం ॥

శ్రీ గోమాత్రేనమః । గ్రాసం సమర్పయామి ।
(గడ్డిని తినిపించ వలెను).

తాంబూలమ్

పూగీఫలం సకర్పూరం । నాగవల్లి దళైర్యుతం ।
సౌరభేయి నమస్తుభ్యం । తాంబూలం ప్రతి గృహ్యతాం ॥

శ్రీ గోమాత్రేనమః । తాంబూలం సమర్పయామి ।

నీరాజనమ్

మంగళం లోకజనని । మంగళం కృష్ణపాలితే ।
మంగళం తవ దేవేశి । సర్వదా మంగళం కురు ॥

శ్రీ గోమాత్రేనమః । కర్పూర నీరాజనం దర్శయామి ।
నీరాజనానంతరం శుద్ధఆచమనీయం సమర్పయామి ।

మంత్రపుష్పమ్

నమో గోభ్య శ్రీమతిభ్యః । సౌరభేయీభ్య ఏవచ ।
నమో బ్రహ్మసుతాభ్యశ్చ । పవిత్రాభ్యో నమో నమః ॥
గావో మమాగ్రత స్సన్తు । గావోమే సన్తుప్యవతః ।
గావోమే హృదయే నిత్యం । గవాంమధ్యే వసామ్యహం ॥

సర్వదేవ మయేదేవి! సర్వదేవై రలంకృతే!
మాత ర్మమాభిలషితం! సఫలం కురు నందిని॥

శ్రీ గోమాత్రే నమః! మంత్రపుష్పం సమర్పయామి!

ప్రదక్షిణా

గాం దృష్ట్యాతు నమస్కృత్య! కుర్యా త్చైవ ప్రదక్షిణం!
ప్రదక్షిణీ కృతానేన! సప్తద్విపా వసుంధరా॥
మాతర స్సర్వభూతానాం! గావ స్సర్వ సుఖప్రదాః!
వృద్ధి మాకాంక్షతా నిత్యం! గావః కార్యాః ప్రదక్షిణాం॥

శ్రీ గోమాత్రే నమః! ఆత్మ ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి!

పునరర్ఘ్యమ్

పత్రం పుష్పం ఫలం తోయం! ఫలాని వివిధానిచ!
గృహజాఝ్యం మయాదత్తం! దేహిమే వాంఛితం ఫలం॥

శ్రీ గోమాత్రేనమః! పునరర్ఘ్యం సమర్పయామి!

ప్రార్థనా

రూపందేహి జయం దేహి! భాగ్యం దేహి యశశ్చ మే!
పుత్రాన్ దేహి ధనం దేహి! సర్వాన్కామాంశ్చ దేహిమే॥
దర్శనాజ్ఞాయతే పుణ్యం! స్మరణా తస్యర్గమాప్నుయాత్!
ప్రదక్షిణేన కపిలాం! సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే॥
నమస్తే కపిలే భద్రే! నమస్తే లోక పావని!
సర్వదేవ ప్రయేనిత్యం! జగత్పూజ్యై నమోనమః॥

నమస్తే సువ్రతే వన్ద్యే! నమస్తే విష్ణురూపిణి!
సర్వ లక్ష్మీ మయీ గౌస్త్ర్యాం! నమస్కుర్యాం స్థిరాభవ॥

శ్రీ గోమాత్రే నమః! ఇతి సంప్రార్థ్య!
పుష్పాక్షతాన్ పాదయోః నిక్షిప్య! నమస్కుర్యాత్!

సమర్పణమ్

యస్యస్మృత్యాచనామోక్త్యా.....పరిపూర్ణంతదస్తుతే॥
అనయాధ్యానావాహనాది.....శ్రీగోమాతా సుప్రీతా సుప్రసన్నావరదా
భవతు! ఏతత్ఫలం శ్రీ పరమేశ్వరీ చరణార విందార్పణమస్తు!

ఇతి సవత్సగోపూజా

* * *

తతః సపత్నీకో యజమానః దేవపూజాస్థానే (పూజాగృహములో) దీపం
ప్రజ్వాల్య ।

తిమిరస్య తిరస్కరా । జ్యోతి రూప స్సువిశ్రుతః ।

విహ్నంధకార నాశాయ । పూజయామి సుసిద్ధిదం ॥

ఓం దీపాయ నమః । ఇతి దీపమూలే పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య । నమస్కుర్యాత్ ।

సమూర్ఘనీస్థానే

పూతనా శుభదా జ్యేష్ఠా! సదా సంధాన సంస్థితా ।

స్థానం చోక్తర సంపత్తే! రస్తుమే సర్వసిద్ధిదం॥

ఓం జ్యేష్ఠాయై నమః! ఇతి సమూర్ఘనీస్థానే పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య ।
నమస్కుర్యాత్ ।

జలస్థానే (నీరు నిలువ చేయు చోటు)

శంఖ స్పటిక వర్ణాభి శ్రేణి హారాంబర వృత ।

పాశహస్త మహాబాహో । దయాం కురు దయానిధే ॥

ఓం వరుణాయ నమః । ఇతి జలస్థానే పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య నమస్కర్యాత్ ॥

పేషణ్యాం (తిరుగలి)

సౌభాగ్యం సుభగే దేహి । పేషణి సంస్థితా సదా ।

పిష్ట నిష్పాదనార్థం తస్మాత్ పూజితా శ్శుభదాస్తుమే ॥

ఓం సుభగాయై నమః । ఇతి పేషణ్యాం పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య
నమస్కర్యాత్ ।

ఉలూఖలే (రోలు)

ప్రసాదాం ఖండనం యచ్ఛు తుషాణాంచ విమోచనం ।

త్వదధీన మతః పూజాం కరోమి తవసిద్ధయే ॥

ఓం రౌద్ర పీఠాయై నమః । ఇతి ఉలూఖలే పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య
నమస్కర్యాత్ ।

శయ్యాయాం (పడకగదిలోను మరియు మంచముపైన)

కామః కామప్రదో మేఽస్తు । శయనీయే సుపూజిత ।

పూజాం గృహేణ సుముఖ । ధన ధన్య సమృద్ధయే ॥

ఓం కామాయ నమః । ఇతి శయ్యాయాం శయ్యాయాంచ పుష్పాక్షతాన్ని
క్షిప్య నమస్కర్యాత్ ॥

గృహమధ్యే

మధ్యే సుపూజితా దేవాః । సస్తుమే సర్వసిద్ధిదాః ।

నశ్యంతు సర్వ విఘ్నాని । దేవానాం పూజనాదిహ ॥

ఓం సర్వ దేవేభ్యోనమః । ఇతి గృహమధ్యే పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య
నమస్కర్యాత్ ॥

పశుస్థానే

సర్వాదిపో మహాదేవ । ఈశాన శ్శుక్త శంకరః ।

పశూనాంపతి రస్మాకం । పూజిత శ్శుభదాస్తుదా ॥

ఓం పశుపతయే నమః । ఇతిపశుశాలాయాం ఈశాన్యే పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య
నమస్కర్యాత్ ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మీపూజా*

ప్రాణానాయమ్య । ఏవం....ప్రీత్యర్థం శ్రీమాన్ ... ధర్మపత్ని
సమేతస్య మమోపాత్ర దురిత క్షయద్వారా శ్రీ పరమేశ్వరీ ప్రీత్యర్థం
...మమగృహే మయాకరిష్యమాణ సకల నిత్యనైమిత్తిక కామ్య
కర్మసు శృతి స్మృతి పురాణోక్తవల ప్రాప్త్యర్థం, ఐశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం

*గృహప్రవేశానంతరము నూతన గృహము నందు ముందుగా ఏదైనా ఒక
శుభకార్యము జరుపుట శ్రేయస్కరమను ఉద్దేశ్యముతో కొన్ని కొన్ని
ప్రాంతములలో శ్రీమహాలక్ష్మీ పూజను లేక శ్రీసత్యనారాయణ వ్రతమును
లేక శ్రీవాస్తు కళ్యాణమును చేయుచున్నారు. కావున ఎవరి ఆచారము
ప్రకారము వారు దానిని జరుపుకొనవచ్చును

‘వాస్తు ప్రతిష్ఠా’ అను గ్రంథము నందుమాత్రము—

శ్లో. నవగేహం ప్రవిశ్యాధ । సర్వ సంపత్సమృద్ధయే ।

అలక్ష్మీ నిస్సరణార్థం । మహాలక్ష్మీం ప్రపూజయేత్ ॥

నూతన గృహ ప్రవేశానంతరము సకల సంపదలు వృద్ధియగుటకు,
దారిద్ర్యము పోవుటకు, శ్రీమహాలక్ష్మీపూజ చేయవలెనని గలదు. కావున
పై గ్రంథానుసారముగ శ్రీమహాలక్ష్మీ పూజను ఇక్కడ చేర్చడమైనది.

అప్రాప్త లక్ష్మీ ప్రాప్త్యర్థం ప్రాప్తలక్ష్మ్యశ్చిరకాల సంరక్షణార్థం,
సకల మనీషిత కామనా సిద్ధ్యర్థం, లోకేవా, సభాయాం, రాజద్వారే,
సర్వత్ర యశోవిజయ లాభాది ప్రాప్త్యర్థం ఇహజన్మని, జన్మాంతరేవా
సకల దురితోపశమనార్థంచ శ్రీమహాలక్ష్మీ పూజాం కరిష్యే । గృహ
ప్రవేశ సమయే యజమానానీత కలశే శ్రీమహాలక్ష్మ్యై నమః । ఇహగచ్ఛ
ఇహతిష్ఠ, ఇతి ప్రతిష్ఠాప్యః ।

ధ్యానమ్

యా సా పద్మాసనస్థా విపుల కటితటి పద్మ పత్రాయతాశీ ।
గంభీరా వర్తనాభి స్తనభరణమితా శుభ్ర వస్త్రోత్తరీయా ॥

లక్ష్మీ ర్దివ్యై ర్గణేంద్రైర్మణిగణభరితై స్సావితా హేమ కుంభైః ।
నిత్యం సా పద్మహస్తా మమ వసతుగృహే సర్వమాంగశ్యయక్తా ॥

శ్రీమహాలక్ష్మ్యై నమః । ధ్యానామి । ధ్యానం సమర్పయామి ।

ఆవాహనమ్

అలయం తే హి కదితం । కమలం కమలాంయే ।

విమలే కమలే హ్యస్మిన్ । స్థితిం త్వం కృపయా కురు ॥

శ్రీమహాలక్ష్మ్యై నమః । ఆవాహనామి । ఆవాహనం సమర్పయామి ।

ఆసనమ్

కమలే పాహి మే దేవి, స్వర్ణసింహాసనం శుభమ్ ।

గృహణేదం మయాదత్తం, భక్తియుక్తేన చేతసా ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । ఆసనం సమర్పయామి ।

పాద్యమ్

గంగాది సలిలాధారం, తీర్థం మన్తాభి మంత్రితమ్ ।

దూరయాత్రా శ్రమహరం, పాద్యం మే ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । పాదయోః పాద్యం సమర్పయామి ।

అర్ఘ్యమ్

గంగాది సర్వతీర్థభ్యః, ఆహుతై రమలై ర్జలైః ।

అర్ఘ్యం గృహేణ శ్రీదేవి, మహాలక్ష్మీ నమోఽస్తుతే ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । హ స్తయోరర్ఘ్యం సమర్పయామి ।

ఆచమనమ్

ఆచామ జగదాధారే, సిద్ధి లక్ష్మీ జగత్ప్రియే ।

చపలే దేవితే దత్తం, తోయం గృహ్లా నమోఽస్తుతే ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । ముఖే ఆచమనం సమర్పయామి ।

పంచామృత స్నానమ్

పయోదధిమృతం క్షౌద్రం, నితయాచ సమర్పితం ।

స్నానం పంచామృతే నాద్యః, కురుదేవి దయానిధే ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । పంచామృత స్నానం సమర్పయామి ।

స్నానమ్

ఇదం తవ మహాలక్ష్మ్యః, కర్పూరా గరువాసితం ।

తీర్థభ్య స్సుసమానీతం, స్నానార్థం ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః! శుద్ధోదక స్నానం సమర్పయామి।
స్నానానంతరం శుద్ధఆచమనీయం సమర్పయామి।

వస్త్రమ్

సూక్ష్మ తంతూద్భవం వస్త్రం! నిర్మితం విశ్వకర్మణా।
లోక లజ్జాహరం దేవి! గృహాణ సురస త్రయే॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః! వస్త్రం సమర్పయామి।
కంచుకిం నానాసౌభాగ్య ద్రవ్యంచ సమర్పయామి।

గంధమ్

మలయాచల సంభూతం! మనసారం మనోహరం।
శీతలం బహులా మోదం! చందనం ప్రతి గృహ్యతాం॥

శ్రీమహాలక్ష్మ్యై నమః! దీప్య శ్రీచందనం సమర్పయామి।

పుష్పాణి

నీలోత్పల మహామోదం! మత్తాశి కుల సంకులం।
ఆనంద సంతోషన్నం! పద్మం గృహ్య సమోఽస్తుతే॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః! పుష్పాణి హజయామి।

శ్రీరస్తు

శ్రీ లక్ష్మ్యైష్టోత్తర శతనామావళిః

ఓం ప్రకృత్యై నమః—

“ వికృత్యై నమః

“ విద్యాయై నమః

“ సర్వభూత హితప్రదాయై నమః

“ శ్రద్ధాయై నమః

“ విభూత్యై నమః

“ సురభ్యై నమః

“ పరమాత్మికాయై నమః

“ వాచే నమః

“ పద్మాలయాయై నమః 10

“ పద్మాయై నమః

“ శుభయై నమః

“ స్వాహాయై నమః

“ స్వధాయై నమః

“ సుధాయై నమః

“ ధన్యాయై నమః

“ హిరణ్మయ్యై నమః

“ లక్ష్మ్యై నమః

“ నిత్యపుష్పాయై నమః

“ విభావర్యై నమః 20

“ ఆదిత్యై నమః

“ దిత్యై నమః

“ దీప్తాయై నమః

ఓం వసుధాయై నమః

“ వసుధారిభ్యై నమః

“ కమలాయై నమః

“ కాంతాయై నమః

“ కామ్యై నమః

“ క్రోధ సంభవాయై నమః

“ ఆనుగ్రహ (ప్ర) పదాయై నమః

“ బుద్ధయై నమః

“ అనఘాయై నమః

“ హరివల్లభాయై నమః

“ ఆశోకాయై నమః

“ అమృతాయై నమః

“ దీప్తాయై నమః

“ లోకేశోక పినాశిన్యై నమః

“ ధర్మనిలియాయై నమః

“ కరుణాయై నమః

“ లోకమాత్రే నమః 40

“ పద్మప్రియాయై నమః

“ పద్మహస్తాయై నమః

“ పద్మాక్ష్యై నమః

“ పద్మసుందర్యై నమః

ఓం పద్మద్భవా యై నమః	ఓం పుష్పయే నమః
,, పద్మముత్తయై నమః	,, దారిద్ర్యనాశిన్యై నమః
,, పద్మనాభ ప్రియాయై నమః	,, ప్రితపుష్కరిన్యై నమః
,, రమా యై నమః	,, శాంతాయై నమః
,, పద్మమాలా ధరా యై నమః	,, శుక్లమాల్యాంబరాయై నమః
,, దేవ్యై నమః	50 ,, శ్రియై నమః
,, పద్మిన్యై నమః	,, భాస్కర్యై నమః
,, పద్మగంధిన్యై నమః	,, బిల్వనిలయాయై నమః
,, పుణ్య గంధాయై నమః	,, వరాహోహాయై నమః
,, సుప్రసన్నాయై నమః	,, యశస్విన్యై నమః
,, ప్రసాదాభిముత్తయై నమః	,, వసుంధరాయై నమః
,, ప్రభాయై నమః	,, ఉదారాంగాయై నమః
,, చంద్రవదనాయై నమః	,, హరిన్యై నమః
,, చంద్రాయై నమః	,, హేమమాలిన్యై నమః
,, చంద్రనహోదర్యై నమః	,, ధనధాన్యకర్త్యై నమః
,, చతుర్భుజాయై నమః	80 ,, సిద్ధయే నమః
,, చంద్రరూపాయై నమః	,, స్రైణసౌమ్యాయై నమః
,, ఇందిరాయై నమః	,, శుభప్రదాయై నమః
,, ఇందుశీతలాయై నమః	,, నృపేశ్వ గతానందాయై నమః
,, ఆహ్లాదజనన్యై నమః	,, వరలక్ష్మ్యై నమః
,, పుష్ప్యై నమః	90 ,, పసుప్రదాయై నమః
,, శివాయై నమః	,, శుభాయై నమః
,, శివకర్త్యై నమః	,, హిరణ్యప్రాకారాయై నమః
,, సత్త్యై నమః	,, సముద్ర తనయాయై నమః
,, విమలాయై నమః	,, జయాయై నమః
,, విశ్వజనన్యై నమః	70 ,, మంగళాద్యై నమః

ఓం విష్ణుపక్షస్థల స్థితాయై నమః	,, సర్వోపద్రవవారిణ్యై నమః
,, విష్ణుపత్త్యై నమః	,, నవదుర్గాయై నమః
,, ప్రసన్నాత్మ్యై నమః	,, మహాకాశ్యై నమః
,, నారాయణ సమాశ్రితాయై నమః	,, బ్రహ్మవిష్ణు శివాత్మికాయై నమః
,, దారిద్ర్య ధ్వంసిన్యై నమః	,, త్రికాలజ్ఞాన సంపన్నాయై నమః
,, దేవ్యై నమః	,, భువనేశ్వర్యై నమః
శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । నానావిధ పరిమళ పత్ర పుష్పాక్షరాన్సమర్ప	
యామి ।	

ధూపమ్

గంధ సంఖార సన్నద్ధ । కస్తూరీ మోద సంభవమ్ ।

సురాసుర నరానన్ది । ధూపం దేవి గృహాణ మే ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యే నమః । ధూప మాఘాపయామి ।

దీపమ్

మార్తాండ మండలాఖండ । చంద్రబింబాగ్ని తేజసాం ।

నిధానం దేవి దీపోఽయం । నిర్మిత స్తవ భక్తితః ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యే నమః । సాక్షాద్దీపం దర్శయామి ।

ధూప దీపానంతరం శుద్ధావమనీయం సమర్పయంమి ।

॥२॥

దేవతాలయ పాఠాశ . భూతలాధర దాన్యజం .

ప్రోడశాకార సంభారం । నై వేద్యం తే నమ స్సదా ॥

ఓం భూర్భువః...అమృతోప స్తరణమసి ।

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యే నమః । నారీకేశ శకల కదళీ ఫలాని నివేదయామి ।

ఓం ప్రాణా.....స్వాహా । అమృతా పిభానమసి.....పాదప్రక్షాళ
యామి ।

ఆచమనమ్

స్నానాదికం విధీయేత । యత శుద్ధిః ప్రజాయతే ।
ఏతదాచమనీయంచ । మహాలక్ష్మి విధీయతాం ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి ।

తాంబూలమ్

పాతాళతల సంభూతం । పదనాంభోజ భూషణం ।
నానాగుణ సమాకీర్ణం । తాంబూలం ప్రతిగృహ్యతాం ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । తాంబూలం సమర్పయామి ।

నీరాజనమ్

నీరాజనం సమాసీతం । కర్పూరేణ సమన్వితం ।
తుభ్యం దాస్యామ్యహం దేవి । గృహ్యతాం విష్ణవర్ణభే ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । కర్పూర నీరాజనం దర్శయామి ।
నీరాజనానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి ।

మంత్ర పుష్పమ్

కారదేందు కళాకాంతిః । స్నిగ్ధనేత్రా చతుర్భుజా ।
పద్మయుగ్మా చాభయదా । కరవ్యగ్ర కరాంబుజా ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । మంత్ర పుష్పం సమర్పయామి ।

ప్రదక్షిణా

యాని కానిచ పాపాని । జన్మాంతర కృతానిచ ।
తాని తాని ప్రణశ్యంతి । ప్రదక్షిణ పదేపదే ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । ఆత్మప్రదక్షిణ సమస్కారాన్సమర్పయామి ।

ప్రార్థనా

సపత్నీకో యజమానః పుష్పాక్షతాన్ గృహీత్వా ।
విష్ణోర్వక్షసి పద్మేచ । శంభే చక్రే గదాంబరే ।
లక్ష్మి దేవి యథాసి త్వం । మయి నిత్యం తదా తవః ॥

పంకజం దేవి సన్త్యజ్య । మమ వేశ్మని సంవిశ ।

యథాసపుత్ర భృతోహం । సుఖీస్యాం త్వత్ప్రసాదతః ॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యై నమః । ఇతి సంప్రార్థ్య । పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య ।
నమస్కుర్యాత్ ।

సమర్పణమ్

యస్యస్మృత్యాచనామోక్త్యా.....పరిపూర్ణం తదస్తుతే ॥

ఆనయాధ్యానావాహనాది....శ్రీమహాలక్ష్మిదేవతా సుప్రీతా సుప్ర
సన్నా వరదాభవతు । ఏతత్ఫలం శ్రీ పరమేశ్వరీ చరణార విందార్పణ
మస్తు । శ్రీ మహాలక్ష్మి ప్రసాదం శిరసాగృహ్యమి । యజ్ఞేనయజ్ఞమయ
జంత....దేవాః । శ్రీమహాలక్ష్మ్యై నమః । యథాస్థానం ప్రవేశయామి ।
ఇతికలశ ముద్వాస యేత్ ।

ఇతి శ్రీ మహాలక్ష్మిపూజా

* * *

తత స్సపత్నీకో యజమానః ప్రథమతః ఆచార్యం (పురోహితం)
సంభాష్య । నూతన వస్త్రాణిభిభృత్వా । (ఆత్తవారి కట్టాలు). ఆచమ్య ।
(తరువాత, వడ్ర-గిని, తాపీమేత్రి మొదలైనవారిని సన్మానించ
వలెను). అనంతరము బంధు మిత్రుల కట్టాలు

ఫలప్రదానమ్

ప్రాణానాయమ్య । ఏవం....ప్రీత్యర్థం సకల శ్రేయోభివృద్ధ్యర్థం
ఫల ప్రదానాని కరిష్యే ।

ఫలాని మధురాణిహ । ద్విజ దేవ ప్రియాణితు ।

అతస్తేషాం ప్రదానేన । శాన్తిరస్తు సదా మమ ॥

ఓం యాః ఫలిసిర్యా...త్వగ్ంహసః ।

ఫల ప్రదానం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ ॥

తత ఆశీర్వాచనం । మంగళహరతి ।

సర్వేషాం ఫల తాంబూలాని దత్వా । వృద్ధాన్ నమస్కృత్య ।
బంధుభిస్సహ భుంజీయాత్ ।

మంగళమ్—మహత్

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఇ తి శ్రీ కార దాం బా క రు ణా క టా ష ల బ్ధి వి ద్యా ప్ర సి ధ్ధ
ఖం డి క వం శ ప వి త్ర కౌం డి న్య స గో త్ర

ఆ శ్వ లా య న సూ త్ర వేం క ట న ర సిం హ

కా మే శ్వ రీ జ్యేష్ఠ పు త్ర సు జ న

మి త్ర వేం క ట సు బ్ర హ్మ ణ్య శ ర్మ

సి ధ్ధా ని నా సం గ్ర థి తః వా స్తు

కా ని స హి త నూ త న

గృ హ ప్ర వేశ

ప్ర యో గ

స్సమాప్తః

శ్రీశ్రీశ్రీ

శ్రీరస్తు

అనుబంధము

వాస్తుహోమవిధిః¹

తత ఆచార్యః గృహమధ్యే² హస్త ప్రవిస్తరం త్ర్యంగుళోన్నతం
చతురశ్రం³ స్థండిలం సికతైః కల్పయిత్వా యజమానః తత్పశ్చిమే
ప్రాజ్ఞుతో దక్షిణత ఆసీనః పత్వాసహ ప్రాణానాయమ్యః ఏవం.....
ప్రీత్యర్థం మమ నూతన గృహేన్యూనాధికాంగతాది వాస్తుదోష సంసూచిత
సర్వారిష్ట నిర్మూలార్థం, వాస్తుప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థం, శిఖ్యాది దేవతా ప్రసాద
సిద్ధ్యర్థం, నమస్త మంగళావాప్త్యర్థం గృహప్రవేశాంగ వాస్తుహోమం
కరిష్యే. స్వగృహ్యోక్త విధినా స్థండిలోల్లేఖనాద్యాజ్యభాగాంతే యథోప
దేశం ప్రధానాహుతీ ధూహయాత్.

¹ ఈ గ్రంథము నందంతట యజుర్వేద మంత్రములు ఉటంకించ
బడినవి. మిగిలిన వేదముల వారు యజుర్వేద మంత్రములకు బదులు
సరియైన వారి వారి వేదమంత్రములతో ప్రయోగమును; వారి వారి గృహ్య
సూత్రముల ప్రకారము షట్పాత ప్రయోగమును, హోమాదులను జరుపు
కొనవలెను.

² తతో గృహమధ్యే నిర్మితే కుండే స్థండిలేవా అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యః

— బృహద్వాస్తుహాలా

³ నిత్యం నైమిత్తికం కామ్యం స్థండిలేవా సమాచరేత్.

హస్తమాత్రేణ తక్కుర్యా ద్వాలుకాభి స్సశోభనమ్॥

శుద్ధదేశోత్థ సికతైః రనార్ద్రై ర్హస్తవిస్తృతమ్.

ఆంగుళత్రయమానోచ్చం నిఘ్న నిఘ్నోన్నతం సచ॥

అగ్నికార్యం తు సికతా భావే పాంసు మృదాపి వా।

గోమయాఽలేపనం కృత్వా చతురశ్ర సమన్వితం॥

తతోఽత్రవాస్తోష్పతేః ప్రధానత్వాత్ ప్రధానాంతర స్యేవ ఆదౌ హోమః ।
 1 వాస్తోష్పతేదతస్యాణాం వసిష్ఠో వాస్తోష్పతి త్రిష్టప్ అంత్యా గాయత్రీ
 హోమే వినియోగః ।

ఓం వాస్తోష్పతే ప్రతి జానీహి....శంచతుష్పదే స్వాహా ।

వాస్తోష్పతయ ఇదం ।

ఓం వాస్తోష్పతే శగ్మయా...స్వ స్తిభి స్సదాన స్వాహా ।

వాస్తోష్పతయ ఇదం ।

ఓం వాస్తోష్పతే ప్రతరణోన ఏధి...జుషస్వస్వాహా ।

వాస్తోష్పతయ ఇదం ।

ఓం అమీవహ వాస్తోష్పతే... ఏధిన స్వాహా ।

వాస్తోష్పతయ ఇదం ।

వాస్తోష్పతే ధృవాస్థూణా మితి బహిర్యాస్తోష్పతి ర్భృహతిహోమే విని
 యోగః ।

2 ఓం వాస్తోష్పతే ధ్రువాస్థూణాం...ఇంద్రో మునీనాం సఖాస్వాహా ।

వాస్తోష్పతయ ఇదం ।

(ఈ మంత్రమును 21వ పేజీయందు పూర్తిగా ఇవ్వడమైనది)

ఇతి మంత్రేణ మృతాక్ష పంచ దిల్వాహుతిభి స్తద్విజాహుతిభిర్యా

జుహూయాత్ ।

3 అహారేభ్య ఇతి మంత్రేణ అష్టోత్తరశతసంఖ్యయా ఆజ్యేన
 జుహూయాత్ ।

శ్లో. 1 వాస్తోష్ప త్యనువాకై శ్చ చతుర్భి స్సర్విషౌ హువేత్ ।

2 ధ్రువాస్థూణేతి మంత్రేణ । జుహూయా ద్భిల్వపంచకమ్ ॥

3 అహారేణాథ మంత్రేణ । మృతేనాష్టోత్తరం శతం ।

జుహూయాద్వాస్తు పుంసోఽపి సందానార్థం తు ధర్మాణాం ॥

—గృహ్యకారికా

ఓం అహారేభ్యోరుద్రరూపేభ్యస్సాహా । అహారాయేదం ।

* వాస్తుమంటప దేవతా హోమం

స్రువేణాజ్య మదాయ ।

1. ఓం నమ శ్శంభవేచ...శివతరాయచ స్వాహా । శిఖిన ఇదం ।
2. పర్జన్యాయ ప్రగాయత...స్వరాజే స్వాహా । పర్జన్యా యేదం ।
3. గోత్రభిదం గోవిదం...రభధ్వం స్వాహా । జయంతా యేదం ।
4. ఇంద్రస్య వజ్రో మరుతాం...గృభాయ స్వాహా । ఇంద్రా యేదం ।
5. తరణి ర్భిశ్వ దర్శతో....రోచనగ్ స్వాహా । సూర్యా యేదం ।
6. ఋతగ్ం సత్యం...విశ్వరూపాయవై నమోనమ స్వాహా । సత్యా యేదం ।
7. ఆత్వాహోరక్షం...రాష్ట్రమధి భ్రశత్స్వాహా । భృశాయేదం ।
8. యదంతరిక్షం....మామనేనసం స్వాహా । ఆకాశా యేదం ।
9. తవవాయ వృధస్పతేవృణీమహేస్వాహా । వాయవ ఇదం ।
10. దేవస్యత్వా సవితుః...మాదదే స్వాహా । పూజ్ఞ ఇదం ।
11. తత్సూర్యస్య...సిమస్మై స్వాహా । వితథా యేదం ।
12. గృహస్పద్రాన్....సంవిశామి స్వాహా । గృహక్షతా యేదం ।
13. యమాయ సోమగ్ం...ఆరంకృత స్వాహా । యమా యేదం ।
14. గంధర్వో విశ్వాపసుః....వసతి స్వాహా । గంధర్వా యేదం ।
15. సుగన్తః పంథాం.....దేవా స్వాహా । భృంగరాజా యేదం ।
16. మృగోనభిమః...మాపరస్యా స్వాహా । మృగా యేదం ।

* మంటపస్థితి దేవానాం వాస్తోరపి తథైవచ ।

యోగినీ శ్చేత్రపాలానాం । సకృద్దోమో విధీయతే ॥ -చం॥యా॥ప॥

17. ఆయంతునః పితరః....అవంత్యస్మా త్స్వాహా! పితృభ్య ఇదం।
(అపశపస్సుభ్య)*
18. దౌర్భ్యై స్వాహా దైవీభ్య స్తమాభ్య స్వాహా! దౌవారికా యేదం।
19. నీలగ్రీవా శ్చితికంతాశ్శర్వా.....ఉపశ్రితా స్వాహా! సుగ్రీవా యేదం।
20. నమో గణేభ్యో.....విశ్వరూపేభ్యశ్చ వో నమ స్వాహా! పుష్ప
దస్త్రా యేదం।
21. యచ్చిద్ధితే విశోయథా...ద్యవి ద్యవి స్వాహా! వరుణా యేదం।
22. అసురానజయన్...ప్రతిరధత్వం స్వాహా! అసురా యేదం।
23. నమో అస్తు సర్పేభ్యో...నమ స్వాహా! శేషా యేదం।
24. ఏషతేరుద్రభాగః...కృత్తివాసా స్వాహా! పాపయక్షణ ఇదం।
25. క్షుధేస్వాహా సీతిమ్నే స్వాహా రోగాయ స్వాహా! రోగా యేదం।
26. కృధీస్వస్మాగ్ం అదితే...విష్య గగ్నేస్వాహా! అహిర్బుధ్నాయేదం।
27. అవతత్సంధను స్త్వం...సుమనాభవ స్వాహా! ముఖ్యా యేదం।
28. ఇమాగ్ం రుద్రాయ...అనాతురం స్వాహా! భల్లాటా యేదం।
29. సోమో ధేనుగ్ం....యోదదాశ దస్త్రై స్వాహా! సోమా యేదం।
30. అగ్నిమీశే పురోహితం...తాతమం స్వాహా! సర్వా యేదం।
31. అదితిర్దేవాగంధర్వాః....వసిష్ఠ స్వాహా! అదిత ఇదం।
32. అదితిర్ద్యౌ రదితిః...అదితిర్దనీత్వం స్వాహా! దిత్యా ఇదం।
33. అపొవాఇదగ్ం సర్వం...భూర్భువస్సువరావ ఓం స్వాహా! ।
అధ్యు ఇదం ।
34. అపొవా ఇదమాసన్....సమభవ త్స్వాహా! అపవత్సా యేదం।
35. అర్యమణం బృహస్పతి మింద్రం...వాజినం స్వాహా! అర్యమణఇదం।

*నైర్వీతే రాక్షసే రాద్రే । పైతృకే వాప్యదీరితే ।

చేద చేదే నిరసనే । కృత ఆత్మాభిమర్శనే ॥

అమేధ్య కేశ లోమాది స్పర్శేచా ప ఉపస్సుకేత్ ।—గృహ్యరత్న

36. య స్సావిత్రం వేద...చక్రం స్వాహా! సావిత్రా యేదం।
37. విశ్వాని దేవ సవితః...ఆసువస్వాహా! సవిత్ర ఇదం।
38. వివస్వంతగ్ం హువేయః...నిషద్య స్వాహా! వివస్వంతా యేదం।
39. ఇంద్ర ఆసాన్నేతా...యంత్యగ్రే స్వాహా! విబుధాదిపా యేదం।
40. అస్మాక మింద్రః...జయస్తు స్వాహా! జయస్తాయేదం।
41. ఋధ్యాస్మ హవ్యైః...అస్తు స్వాహా! మిత్రా యేదం।
42. అభిగోత్రాణి సహసాగాహమానః...అవతు ప్రయుత్సు స్వాహా! ।
రాజయక్షణ ఇదం ।
43. తత్పురుషాయ....యాత్స్వాహా! రుద్రా యేదం । (అపశపస్సుభ్య ।)
44. మహిద్యౌః పృథివీచన...భరీమభి స్వాహా! పృథ్వీధరా యేదం ।
45. బ్రహ్మ దేవానాం...మత్యేతి రేభ స్త్వాహా! బ్రహ్మణ ఇదం ।
46. దుష్కృతాయ చరకాచార్యం । అధ్వనే బ్రహ్మచారిణంస్వాహా! ।
చరక్యాఇదం ।
47. భాయై దార్వాహారం । ప్రభాయా ఆగ్నేంద్రం స్వాహా! విదార్యాఇదం।
48. అపః పునస్తు పృథివీం...పునాతు మాం స్వాహా! పూతనాయాఇదం।
49. సర్వం వావీతేన పాప్మానం...తరతి స్వాహా! పాపరాక్షస్యా ఇదం।
50. ద్రవస్కస్కంధ పృథివీం...సప్తహోత్రా స్వాహా! స్కంధా
యేదం ।
51. అర్యమాయాతి వృషభః....ద్రవిణం దధాతుస్వాహా! అర్యమణఇదం।
52. విశ్వత్రాద్రాక్షో....అమృతం స్వాహా! జృంభకా యేదం।
53. ద్యౌరాశీ త్సూర్యచిత్రిః....పిలిపిలా స్వాహా! పిలిపిచాయేదం।

నవగ్రహ హోమమ్

సూర్యః (జిల్లేడు)

ఓం ఆకృష్టేన...నిపశ్య స్వాహా! సూర్యగ్రహయేదం ।

,, అగ్నిం దూతం...సుక్రతుగ్ం స్వాహా! అగ్నయ ఇదం ।

,, కద్రుద్రాయ...హృదే స్వాహా! రుద్రాయేదం ।

చంద్రః (మోదుగ)

ఓం ఆప్యాయస్య...సంగథే స్వాహా । చంద్రగ్రహాయేదం ।
 ,, అప్పు మే...భేషజీ స్వాహా । అద్యు ఇదం ।
 ,, గౌరీమాయ....వ్యోమన్ త్వాహా । గౌర్యా ఇదం ।

అంగారకః (చంద్ర)

ఓం అగ్నిర్మూర్తా...జిన్వతి స్వాహా । అంగారకగ్రహాయేదం ।
 ,, సోమనాపుథివి...సప్రథాస్వాహా । పృథివ్యా ఇదం ।
 ,, క్షేత్రస్య పతినా....దృశే స్వాహా । క్షేత్రపాలకాయేదం ।

బుధః (ఉత్తరేణి)

ఓం ఉద్బుద్భ్యస్వాగ్నే...మేతగ్ స్వాహా । బుధగ్రహాయేదం ।
 ,, ఇదం విష్ణు ర్విదక్రమే...సురే స్వాహా । విష్ణవ ఇదం ।
 ,, సహస్ర శీర్షా పురుషః.. దశాంగులంస్వాహా । నారాయణాయేదం ।

బృహస్పతిః (రావి)

ఓం బృహస్పతే...చిత్రం స్వాహా । బృహస్పతిగ్రహాయేదం ।
 ,, బ్రహ్మజ్ఞానం....వివ స్వాహా । బ్రహ్మణ ఇదం ।
 ,, ఇంద్రంవోవిశ్వ...కేవల స్వాహా । ఇంద్రాయేదం ।

శుక్రః (మేడి)

ఓం శుక్రంతే అన్యత్...రస్తు స్వాహా । శుక్రగ్రహాయేదం ।
 ,, ఇంద్రాణిమాసు...పతి స్వాహా । ఇంద్రాణ్యా ఇదం ।
 ,, ఇంద్రమరుత్వ...యజ్ఞా స్వాహా । ఇంద్రమరుత్వ ఇదం ।

శనిః (జమ్మి)

ఓం శమగ్ని రగ్నిభి...అపశ్రిధి స్వాహా । శనిగ్రహాయేదం ।
 ,, యమాయసోమగ్ం...అరంకృత స్వాహా । యమా యేదం ।
 ,, ప్రజాపతే....రయీణాగ్ స్వాహా । ప్రజాపతయ ఇదం ।

రాహుః (గణిక)

ఓం కయానశ్చిత్ర...శచిష్టయావృతా స్వాహా । రాహుగ్రహాయేదం ।
 ,, ఆయంగో...ప్రయంత్సువ స్వాహా । గవ ఇదం ।
 ,, నమో అస్తు సరేభ్యః...సరేభ్యో నమస్వాహా । సరేభ్య ఇదం ।

కేతుః (దర్భ)

ఓం కేతుం కృణ్వన్...రశాయథా స్వాహా । కేతుగణాయేదం ।
 ,, సచిత్ర చిత్రం...దువస్య స్వాహా । చిత్రగుప్తాయేదం ।
 ,, బ్రహ్మదేవానాం...రేభన్ త్వాహా । బ్రహ్మణ ఇదం ।

దిక్పాలకహోమం

ఓం ఇంద్రంవో...కేవల స్వాహా । ఇంద్రాయేదం ।
 ,, అగ్నిం దూతం....సుక్రతుం స్వాహా । అగ్నయ ఇదం ।
 ,, యమాయసోమగ్ం....అరంకృత స్వాహా । యమా యేదం ।
 ,, మోమణిపరా...సహస్వాహా । నిర్వీర ఇదం ।
 ,, ఇమంమేవరుణ....రావకే స్వాహా । వరుణాయేదం ।
 ,, తవవాయ వృధస్పతే....వృణిమహే స్వాహా । వాయవ ఇదం ।
 ,, సోమో ధేనుం....యోదదాశదస్మై స్వాహా । కుబేరాయేదం ।
 ,, తమిశానం...స్వస్తయే స్వాహా । ఈశానాయేదం ।

జయాభ్యాతానాం రాష్ట్రభృతః ప్రాజాపత్యాం వ్యాహృతీర్విహృతా
 స్సౌవిష్ట కృత మిత్త్యప జుహోతి ।

ఇద్దరన్నమానా న్యద్విస్సగ్నస్సృత్యాగ్నో ప్రహరతి । తుద్రాయ
తంతిచరా యేదం । ఆపశిపస్సుశ్య । అస్య వాస్తుశాన్తి కర్మణః హోమ
ప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థం వృద్ధికామః జయాదిహోమం కరిష్యే ।
స్వవేణాజ్యమాదాయ* ।

జయాదిహోమమ్

ఓం చిత్తంచ స్వాహా—చిత్తా యేదం । చిత్తిశ్చ । ఆకూతంచ ।
ఆకూతిశ్చ । విజ్ఞాతంచ । విజ్ఞానంచ । మనశ్చ । శక్వరీశ్చ । దర్శశ్చ ।
హృద్దమానశ్చ । బృహచ్చ । రథంతరంచ ।

- ఓం ప్రజాపతిర్థయానింద్రాయ...బభూవస్వాహా ।
,, అగ్నిర్యుతానామధిపతిస్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, ఇంద్రో జ్యేష్ఠానామధిపతి స్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, యమః పృథివ్యా అధిపతి స్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, వాయురంతరిక్ష స్వాధిపతి స్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, సూర్యోదివోధిపతి స్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, చంద్రమా నక్షత్రాణామధిపతి స్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, బృహస్పతిర్బ్రహ్మణోఽధిపతి స్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, మిత్రస్సత్యానామధిపతి స్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, వరుణోఽపామధిపతి స్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, సముద్రశ్రోత్యానామధిపతి స్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, అన్నగ్ం సామ్రాజ్యానామధిపతి తన్మావత్వస్మిన్... స్వాహా ।
,, సోమఃపితృనామధిపతి స్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।

*ప్రథమాహారహోమశ్చ । ప్రధానాహుత్యనంతం ।
యద్యోత వ్యంతుతత్సర్వం । నిశ్చిత్యోక్తం కపద్దినా ॥

- ఓం సవితా ప్రసవనామధి పతిస్సమా వత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, రుద్రః పశునామధిపతిస్సమా వత్వస్మిన్...స్వాహా । ఆపశిపస్సుశ్య ।
,, తృష్టారూపాణా మధిపతిస్సమా వత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, విష్ణుః పర్వతానామధిపతి స్సమావత్వస్మిన్...స్వాహా ।
,, మరుతో గణానామధిపతయ సేనా వత్వస్మిన్... స్వాహా ।

మృతవేత్సశ్చేత్ :

ఓం పితరః పితామహా పరేవరే తతాస్తరామహా ఇహమావతాస్మిన్
స్వాహా ।

జీవవేత్సశ్చేత్ :

ఓం పితామహాఅవరే తతామహా ఇహమావత అస్మిన్...స్వాహా ।

జీవవితామహశ్చేత్ :

ఓం పితరః పరేతతా ఇహమావత అస్మిన్.... స్వాహా । పితృభ్యః
పరేభ్యః స్తతేభ్య ఇదం । పితృపితామహయో ర్ద్వితో స్సతోర్ద్వప ఏవ
కర్తవ్యః । మంత్రోక్త దేవతాభ్య ఇదం । ఆపశిపస్సుశ్య ।

ఓం ఋతాషాద్రు తథామగ్ని ర్గంధర్వస్త స్యోషధయోఽప్సరస ఊర్జోనామ
సఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాతు తా ఇదం బ్రహ్మక్షత్రంపాతు తస్మై
స్వాహా । ఋతాసాహే ఋతథామ్నేగ్నయే గంధర్వా యేదం ।
తాభ్యస్వాహా । ఓషధీభ్యోఽప్సరోభ్య ఊర్భ్యుఇదం ।

ఓం సగంహితో విశ్వసామా సూర్యోగంధర్వ స్తస్యమరీచయోఽప్సరస
ఆయువోనామ స ఇదం బ్రహ్మ...స్వాహా । సగంహితాయ విశ్వసామ్నే
సూర్యాయ గంధర్వా యేదం । తాభ్య స్వాహా । మరీచిభ్యోఽప్సరోభ్య
ఆయుభ్య ఇదం ।

ఓం సుమమ్మ, సూర్యరశ్మి శృంధ్రమా గంధర్వ స్తస్య నక్షత్రాణ్య
ప్సరసో బేకురయో నామ స ఇదం బ్రహ్మ...స్వాహా! సుమమ్మాయ
సూర్యరశ్మయే చంద్రమసే గంధర్వా యేదం! తాభ్య స్వాహా!
నక్షత్రేభ్యోఽప్సరోభ్యో బేకురిభ్య ఇదం ।

ఓం భుజ్యుస్సుపర్ణో యజ్ఞో గంధర్వ స్తస్య దక్షిణా ఆప్సరస స్తవానామ స
ఇదం బ్రహ్మ...స్వాహా! భుజ్యవే సుపర్ణాయ యజ్ఞాయ గంధర్వా
యేదం! తాభ్య స్వాహా! దక్షిణాభ్యోఽప్సరోభ్య స్తవాభ్య ఇదం ।

ఓం ప్రజాపతి ర్విశ్వకర్మా మనో గంధర్వ స్తస్యర్కామన్య ప్సరసో
వహ్నియో నామ స ఇదం బ్రహ్మ...స్వాహా! ప్రజాపతయే విశ్వకర్మణే
మనసే గంధర్వా యేదం! తాభ్య స్వాహా! ఋక్సామేభ్యో ప్సరోభ్యో
వహ్నిభ్య ఇదం ।

ఓం ఇషిరో విశ్వవ్యధావాతో గంధర్వ స్తస్యాపోఽప్సరసోఽముదా నామ
స ఇదం బ్రహ్మ...స్వాహా! ఇషిరాయ విశ్వవ్యధసే వాతాయ గంధర్వా
యేదం! తాభ్య స్వాహా! ఆద్యోఽప్సరోభ్యో ముదాభ్య ఇదం ।

ఓం భువనస్య పతే యన్యత ఉపరి గృహ ఇహ చ! సనో రాశ్వాజ్యానిం!....
స్వస్తిగ్గ్ స్వాహా! భువనస్య పతయ ఇదం ।

ఓం పరమేష్ఠ్యధిపతి ర్భుక్తు ర్గంధర్వ స్తస్య విశ్వమప్సరసో భువో
నామ స ఇదం బ్రహ్మ....స్వాహా! ।

పరమేష్ఠినే అధిపతయే మృత్యవే గంధర్వా యేదం! తాభ్య స్వాహా! ।
విశ్వస్మాఽప్సరోభ్యో భూభ్య ఇదం ।

ఓం సుషితి స్సుభూతిర్బ్రదకృత్సువర్వాన్వర్తనో గంధర్వ స్తస్య
విద్యుతో ప్సరసో రుచో నామ స ఇదం బ్రహ్మ...స్వాహా! ।
సుషితయే సుభూతయే భద్రకృతే సువర్వతే పర్వన్యాయగంధర్వా
యేదం! తాభ్య స్వాహా! విద్యుద్యోఽప్సరోభ్య ఋగ్భ్య ఇదం ।

ఓం దూరే హేతిరమృదయో మృత్యుర్గంధర్వ స్తస్య ప్రజా ఆప్సరసో
భీరవో నామ స ఇదం బ్రహ్మ...స్వాహా! దూరే హేతయే అమృదయాయ
మృత్యవే గంధర్వా యేదం! తాభ్య స్వాహా! । ప్రజాభ్యోఽప్సరోభ్యో
భీరుభ్య ఇదం ।

ఓం చారుః కృపణ కాశికామో గంధర్వ స్తస్యాఽధయోఽప్సరసశ్శో
చయంతిర్నామ స ఇదం బ్రహ్మ...స్వాహా! ।
చారవే కృపణ కాశినే కామాయ గంధర్వా యేదం! తాభ్య స్వాహా! ।
ఆదిభ్యో ప్సరోభ్య శ్శోచయంతిభ్య ఇదం ।

ఓం సనో భువనస్య పతే యన్యత ఉపరి గృహ ఇహ చ! ఉరు బ్రహ్మణే స్తై
క్షత్రాయ మహిశర్మయచ్చ స్వాహా! భువనస్య పతయే బ్రహ్మణ ఇదం! ।
ప్రజాపతిం మనసాధ్యాయన్ ।

ఓం ప్రజాపతేన త్వదేతాన్....రయిణాగ్ స్వాహా! ప్రజాపతయ ఇదం!
భూ స్వాహా! అగ్నయ ఇదం । భువ స్వాహా! వాయవ ఇదం । సువ
స్వాహా! సూర్యా యేదం ।

ఓం యదస్య కర్మణో త్యగిరిచం.. సుహుతం కరోతు స్వాహా! అగ్నయే
సిర్వైష్ఠ కృత ఇదం ।

(యదస్య కర్మణ ఇతి బహిః పరిధయః! శమ్యా ఆపోహా! మధ్యమ
పరిధిం విస్పృజ్య । యుగపదితౌ విస్పృజేత్ ।)

*కామ్య కర్మను శమ్యాః తదితరత్ర పరిధిరితి సత్సంప్రదాయః ।

యదన్యకర్మణఇతి బహిః పరిధయః మధ్యమ పరిధిం ప్రహృత్య
యుగప దితరా ప్రహరన్ ఉత్తరార్థస్యాగ్ర మంగారే ఘాపోహతి. పరిధి
నభివృత్త్య । ఆహారసమిథౌ ప్రహరతి । తనుభ్య ఇదం । దర్శ్యామి తర
దర్శ్యగ్రమవదాయనగ్గ్ సావేణాఽభిజహాతి. వసుభ్యోరుద్రేభ్యఆదిత్యేభ్య
స్సగ్గ్ సావభాగేభ్య ఇదం ।

అన్నిన్నకృతేకర్మణి జ్ఞాతాజ్ఞాతాది సకల దోష నిర్హరణార్థ మనా
జ్ఞాతత్రయం: కర్మాంతరిత కర్మవి పర్యాస ప్రాయశ్చిత్తార్థం త్వన్నో అగ్నే
సత్వన్నో అగ్నే ఇతి । స్వరాక్షర పదవృత్త వర్ణలోప ప్రాయశ్చిత్తార్థ
మాభిర్గిరితి । వాఙ్మయమలోప ప్రాయశ్చిత్తార్థ మిదం విష్ణు శ్రవ్యంబక
మిత్యర్చిజ్ఞాత్య ప్రాయశ్చిత్తార్థం యద్విద్వాగ్ం స ఇతి । సగ్నాది
దోష ప్రాయశ్చిత్తార్థ మస్కాంద్యారితి । మిన్వాది దోష ప్రాయశ్చిత్తార్థం
యన్మ ఆత్మన ఇతి । సమస్త భయాద్యు పద్రవ దోష నిర్హరణార్థం
పునరగ్ని శ్చక్షురితి అగ్నుపహత ప్రాయశ్చిత్తార్థం పునస్త్యాదిత్యా ఇతి ।
సర్వప్రాయశ్చిత్తార్థం । భూర్భువస్సువ రిత్యేతైర్మంత్రైరాజ్యాహుతిర్హో
ష్యామి।

ప్రాయశ్చిత్తహోమాః

ఓం అనాజ్ఞాతం యదాజ్ఞాతం ...తథం స్వాహా! అగ్నయ ఇదం!
,, పురుషసమ్మితో యజ్ఞః...తథం స్వాహా! అగ్నయ ఇదం!
,, యల్పాకరా మనసా.. యజాతి స్వాహా! అగ్నయ ఇదం!
,, త్వన్నో అగ్నే వరుణస్య... ముముగ్ధ్యస్మత్స్వాహా! అగ్నివరుణాభ్యా
మిదం!
,, సత్వన్నో అగ్నే....ఏధి స్వాహా! అగ్నివరుణాభ్యా మిదం!
,, ఆభిర్గిర్వి... అదితే స్వామ స్వాహా! ఇంద్రాయ హరివత ఇదం!
,, ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే...సురే స్వాహా । శ్రీమహావిష్ణవ ఇదం!

ఓం త్ర్యంబకం యజామహే....యమామృతాహ్వాహా! త్ర్యంబకా యేదం!
,, యద్విద్వాగ్ం సః....ఋంచతాగ్ స్వాహా! అగ్నే యే శ్రద్ధాదేవ్యా ఇదం!
,, అస్కాంద్యోః పృథివీ ప్రజనషీమహి స్వాహా!
స్కన్నాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం ।
,, యన్మ ఆత్మనో మిందాక్షాత్ విచర్షణి స్వాహా!
మిందాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం ।
,, పునరగ్ని శ్చక్షురదాత్మక్ష్యోస్వాహా! అగ్నింద్రబృహస్పత్యశ్వభ్య
ఇదం!

,, పునస్త్యాదిత్యాదుద్రా...కామాహ్వాహా! అగ్నే వసుసేథా యేదం ।
హస్తం ప్రక్షాళ్య! ఆతమితోః ప్రాణానాయమ్య! ఏవం....ప్రీత్యర్థం
ఏతావత్సర్వం న సాప్రకారేణ! సంభావిత సకల దోష నిర్హరణార్థం
సర్వ ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే । ఓం భూర్భువస్సువస్వాహా! ప్రజా
పతయ ఇదం!

పూర్ణాహుతిః

ద్వాదశ గృహీతే నాజ్యేన స్మరణం పూర్ణయత్నా!

ఓం సప్తతే అగ్నే సమిథః....ఘృతేన స్వాహా! అగ్నే యే సప్తహోత్ర
ఇదం! సుగంధద్రవ్య సాతికేణాది పూర్ణాహుతి వక్ష్యాన్ పాత్రే
సంస్థాప్య । మూర్ధానమితి పూర్ణాహుతిం జుహోయత్ । చతుర్థగృహీతే
నాజ్యేన స్మరణం పూర్ణయత్నా!

మూర్ధానందితో తారద్వాజో వైశ్వానర శ్రీష్టవ్! హోమే వినయోగః
ఓం మూర్ధానం దివోఅరతిం పృథివ్యావైశ్వానరం...జనయంతదేవాః!
ఓం పూర్ణాహుతి ముత్రహం జుహోతి...చస్తోధారా కామా నేహావ రుంధే
పూర్ణాహుతిమహా త్రస్సుముహూర్తోఽస్తు! అదితేన్వమగ్గ్ స్థాః .. ప్రాసావీ

ప్రణీతాన్వప ఆనీయ సదసి సన్నే భూయాః...మామేక్షేష్టాః ఏన దేవాః...పునాతు । ప్రాచ్యాం దిశిదేవా...యజ్ఞపతిర్మార్త్యయంతాం । సమద్రం వః ప్రహణోమి...ముఖం విమృష్టే । అపబృథి స్త్యైవ రూపంకృత్యోత్తిష్ఠతి । ఆక్షతాన్ శిరసి ధారయేత్ । బ్రహ్మణం పూజయామి । బ్రహ్మణే వరం దదామి । భవత్కృత బ్రహ్మత్వదక్షిణాం మనసోత్సాహపరిమిత హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదే సమమ । అగ్నే స్తృణా న్యవచిసోతి లేజస్వి యశస్వి । బ్రహ్మవర్చసి భవతీతి విజాయతే । ప్రాగాది పరిస్తరణము త్రరేవిస్సజేత్ । అగ్నిమలంకృత్య । అగ్నియేనమః....జాతవేదసే నమః ।

అగ్నిప్రదక్షిణం

అగ్నేనయేత్యాది ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ కుర్యాత్ । అగ్నేనయ సుపథారాయే...నమఃక్రిం విధేమ । ప్రవశ్యక్రాయణానవే...అగ్నియే మృతాచీ । సకృతే అగ్నేనమః...మామాహిగం సీః ।

శ్లో॥ నమస్తే గార్హపత్యాయ...దేవై నమోనమః । కాండద్వయో పపా ద్యాయ...యజ్ఞేకాయ నమోనమః । యజ్ఞేశాచ్యుత...నమోస్తుతే । ఆహం పరస్తాదహ మవస్థాన్...ఉ తమస్సమానానాం । యజ్ఞేశ్వరాయ నమః । ఆత్మ ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్తమర్చయామి ।

సీరాజనం

ఓం సర్వప్రజాంమే గోపాయ...మానగం సృజామసి । ఓం హిరణ్య పాత్రం...సతతం దీర్ఘమాయుః । సంతత శ్రీరస్తు । సమస్త సంతాంగ

శాని భవస్తు । నిత్య శ్రీరస్తు । నిత్యమంగళాని భవస్తు ।

శ్లో॥ మత్కర్మ కుర్వతాం పుంసాం...బ్రహ్మకర్మ సమాధినా ।

ఓం అన్యణా అస్మిన్...అన్యణా ఆక్షియేమ ।

విష్ణు ర్విష్ణు ర్విష్ణు ర్విష్ణుః

శిరి-వాస్తు హోమః

దేవాలయే వాస్తు శాస్త్రం*

మనోరమే ప్రాసాదాగ్రే వాస్తుపూజాస్థానం పరికల్ప్య । హస్త మాత్రాం చతురశ్రాం వేదికాం ప్రకల్ప్య । ఆదో కల్పోక్తవిధానేన ఆచార్య వరణం, సర్వప వికిరణం, పుణ్యాహవాచనం, పంచగవ్యం, దిగ్రక్షణం, ఋత్వి గ్వరణంచ కృత్వా ।

పునః ప్రాణానాయమ్య । ఏవం...ప్రీత్యర్థం దేవాలయ ప్రాకారాంతరే బ్రహ్మహ్నుది మహాపతిత జనప్రవేశ నిరసనార్థం, దైవికరాజ విద్వరేణ సుప్త మూత్ర పరిషోతస్పర్శన దోష పరిహారార్థం, శ్వాస కుక్కుట వరా హాది ప్రవేశదోష పరిహారార్థం, అజ్ఞానతో జ్ఞానతో వా జాతాశౌచ మృతా శౌచ జనప్రవేశదోషపరిహారార్థం, రజస్వలాశ్రీ ప్రవేశ దోష పరిహారార్థం, దేవాలయస్థల శుద్ధ్యర్థం, ద్రవ్యశుద్ధ్యర్థం, బింబశుద్ధ్యర్థం వాస్తుశాస్త్రం కరిష్యే । వాస్తుమండల నవగ్రహవాహనం కృత్వా, షోడశోపచార పూజాం కుర్యాత్ । తతః వాస్తుహోమం, స్థండిలో లేఖనాది అగ్నిప్రదక్షిణాంతం కుర్యాత్ ।

*ధర్మజ, శిఖరములులేని ఆలయములయందు, మందిరములయందు ప్రతి సంవత్సరము ఈ వాస్తుశాస్త్రాన్ని విధిగ చేయవలెను.

శ్రీరస్తు

గృహ వాయసాది ప్రవేశశాస్త్రము*

గృహమునందు-గుడ్డగూడ గాని, పావురముగాని, సర్పముగాని ప్రవేశించినను, కాకి ఏడుడినములు నివసించినను, తేనె తుట్టెలు పట్టినను, ఆవరణలో మొండిపెయ్యి మొలచినను, ఇంట్లో గడ్డ ప్రాలినను, గృహయజమానికి, కుటుంబమునకు అశుభ సూచకము. కావున ముందుగ పానిని గృహమునుండి తొలగించి, గృహమును పరిశుద్ధము చేసి, పంచ గవ్యముగాని, లేక ఆవు పంచితముగాని లేక పసుపునీళ్ళుగాని గృహముని ద్వారము జల్లవలెను.

తరువాత దంపతులు శీరసాన్నినము చేసి, శుభ్రవస్త్రములను, తిలకమును ధరించి, ఇనుప పాత్రయందు నువ్వులనూనెతో దీపారాధనచేసి 'ఇంద్రాయ నమః యమానమః మృత్యుంజయాయ నమః' అని నమస్కరించవలెను.

తరువాత యజమాని నెలలోపల వాస్తుశాస్త్రాన్ని చేయించవలెను. ఈ కల్పము ననుసరించి వాస్తుశాస్త్రాన్ని చేయించినచో - గణపతి వూజు, పుష్కాహ వాచనము, శిఖ్యాది దేవతావాహన, నవగహ, దికాల్పక వాహన చేసి, షోడశోపచార వూజులు మాత్రము చేయవలెను.

తరువాత ఇంతకుముందు దీపారాధన చేసిన ఇనుప పాత్రతోనెయ్యి గాని, నువ్వులనూనెగాని పోసి, అందు దంపతులు తమముఖములను చూచుకొని, ఆ పాత్రను నూనెతో సహా బ్రాహ్మణునకు దానముచేసి, దక్షిణతాంబూలాదులనిచ్చి, ఆశీర్వాచనము పొందవలెను.

పిమ్మట దంపతులు కాళ్ళు కడిగికొని అడ్డములో భుజము చూచుకొనవలెను. ఇట్లు చేసిన సర్వారిష్ట నివృత్తి కలిగి, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాదులు కలుగును.

ఇతి వాయసాది ప్రవేశాది శాస్త్ర విధానమ్.

*ప్రమాణము కొఱకు 'నూతన గృహారంభ ప్రయోగ' పీఠిక (పుట 7)యందు చూడవలెను.

కావలసిన వస్తువులు

పసుపు, కుంకుమ, మామిడి మండలు, కొబ్బరికాయలు. తమల పాకులు-200, వక్కలు, అరటిపండ్లు, అగరవత్తులు, కర్పూరము, పువ్వులు, గంధపుపొడి, దీపారాధన కుండి, వత్తులు, నూనె, అగ్గిపెట్టె, బియ్యము, పీటలు-3, బిందెతో నీరు, ఆచమన పాత్రలు.

వాస్తుశాస్త్రము

పంచగవ్యము, (ఆవుపాలు, ఆవు పెరుగు, ఆవు నెయ్యి, ఆవు పంచితము, ఆవు పేద)న ప్రధానములు (గోధుమలు, వడ్డు, నువ్వులు, కొఱ్ఱలు, పెసలు, చామలు, శనగలు, -అన్నీ కలిపివారెడు), తెల్ల ఆవాలు, మినుములు, పెరుగు, ఎండు కొబ్బరిచిప్పలు, దారపు బంటులు-3 వృష-వాస్తుప్రతిమ, పళ్ళెములు-5, గ్లాసులు, 3, చెంబు, కలశమునకు క్రొత్త చెంబు, ప్రమిదలు 3-మంటపారాధన వస్త్రములు-2, రవికం చీటి.

గృహప్రవేశమునకు

దేవుని పటములు లేక విగ్రహములు, తులసి చెట్టు, ఆవు-దూద, కుమారి (2సం॥ల మొదలు 10 సం॥ల లోపు), అలంకరించిన క్రొత్త కంశము, ఉట్టి, మంచిగుమ్మడికాయ, బూడిదగుమ్మడికాయ, ఆవుకు నివేదన చేయుటకు నవధాన్యములు, (గోధుమలు, వడ్డు, కందులు, పెసలు, శనగలు, అలవందలు, నువ్వులు, మినుములు, ఉలవలు- ఒక్కొక్కటి పావు కిలో చొప్పున తెచ్చి బాగుచేసి, నానబెట్టి వడవేయవలెను, పూలదండలు) పొంగలి వస్తువులు (పాలు, బియ్యము, బెల్లము), పాలు పొంగించుటకు ఇతడిగిన్నె, మూత, గరిటె, ఇటుకలు (పొయ్యికి), ఆవుకు - దూదకు - కుమారికి - పాలు పొంగించిన వారికి - వస్త్రములు.

[హోమమున్నచో : సుగంధద్రవ్యములు, సమిధలు (జిల్లేడు మోదుగ, చంద్ర, ఉత్తరేణి, రావి, మేడి, జమ్మి, గణిక, దర్భ) మారేడు కాయలు-5, పరిపిండి, నెయ్యి, ప్రమిదలు-3, ఇసుక లేక మన్ను, ఇటుకలు నలిపేళ్ళు, కట్టెలు, విసనకట్ట, పట్టు వస్త్రము.]